

Trương Thắng Hữu

Người dịch: TS. Dương Ngọc Dũng

CHÂU GIANG cố sự

Sự thức tỉnh của phương Đông

NHÀ XUẤT BẢN TỔNG HỢP
THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

NHÀ XUẤT BẢN
TRUYỀN BÁ NGỮ CHÂU

Trương Thắng Hữu

Người dịch: TS. Dương Ngọc Dũng

CHÂU GIANG cố sự

Sự thức tỉnh của phương Đông

**NHÀ XUẤT BẢN TỔNG HỢP
THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH**

**NHÀ XUẤT BẢN
TRUYỀN BÁ NGỮ CHÂU**

NHÀ XUẤT BẢN TỔNG HỢP
THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

NHÀ XUẤT BẢN
TRUYỀN BÁ NGŨ CHÂU

Trương Thắng Hữu

CHÂU GIANG CỔ SỰ

Sự thức tỉnh của Phương Đông

ISBN: 978-7-5085-1373-7

Nhà xuất bản Truyền bá Ngũ Châu giữ bản quyền ©

Bất kỳ phần nào trong xuất bản phẩm này đều không được phép sao chép, lưu giữ, đưa vào hệ thống truy cập hoặc sử dụng bất kỳ hình thức, phương tiện nào để truyền tải: điện tử, cơ học, ghi âm, sao chụp, thu hình, phát tán qua mạng hoặc dưới bất kì hình thức nào khác nếu chưa được sự cho phép bằng văn bản của Nhà xuất bản.

Ấn bản này được xuất bản tại Việt Nam theo hợp đồng chuyển nhượng bản quyền giữa Nhà xuất bản Truyền bá Ngũ Châu, Trung Quốc và Nhà xuất bản Tổng hợp Thành phố Hồ Chí Minh, Việt Nam.

Mục lục

<i>Lời người dịch</i>	i
<i>Lời nói đầu</i>	1
1 Vạn cổ giang hà	3
2 Cải cách và mở cửa ra thế giới	19
3 Đột phá ở Thâm Quyến	39
4 Thủy triều dòng Châu Giang	63
5 Kế thừa truyền thống, hướng tương lai	91
6 Con đường Trung Quốc	121

Lời Người dịch

Trương Thắng Hữu là một tên tuổi khá xa lạ đối với bạn đọc Việt Nam. Thậm chí ngay cả những nhà Trung Quốc học cũng hiếm người biết đến ông, nhưng tại Trung Quốc thì tên tuổi Trương Thắng Hữu chẳng còn xa lạ gì với độc giả của tờ Quang Minh Nhật Báo. Bản thân Trương Thắng Hữu từng nhiều năm gắn bó với tờ báo này với nhiều chức vụ quan trọng khác nhau sau khi tốt nghiệp Đại học Phúc Đán năm 1982. Tác phẩm của ông tập hợp lại cũng khá đồ sộ, hầu hết đều chưa được dịch sang Việt ngữ, và hầu hết chuyên về thể loại phóng sự mang đậm sắc thái lịch sử trong nghĩa bao quát nhất của từ này. Châu Giang cổ sự chính là một tác phẩm tiêu biểu của thể loại này. Nhân vật chính của tác phẩm đương nhiên là dòng Châu Giang, một nhân chứng sống động của lịch sử Trung Quốc hiện đại với biết bao thăng trầm biến đổi, những vật vã chuyển mình “thoát thai hoán cốt” (như chính lời của tác giả) đi từ bờ bên này của tối tăm và đau khổ để sang đến bờ bên kia của phồn vinh và hạnh phúc. Và cuộc hành trình thực sự vẫn chưa kết thúc: bờ bên kia vẫn còn xatit, nhưng đã nhận thấy tương đối rõ ràng, những kẻ “đò đá qua sông” (mô thạch quá hà) đã bớt tranh cãi với nhau về định hướng. Nay giờ thì họ tranh cãi về những chủ đề khác: Thế nào là phát triển bền vững? Bảo vệ sinh thái là trách nhiệm của chính quyền hay của nhân dân? Tình hình “một tay bảo vệ, tay kia phá hoại” hiện nay đang làm suy thoái nghiêm trọng tình hình quản lý tài nguyên và sinh thái tại Trung Quốc. Và còn nhiều vấn đề khác nữa thuộc đặc sản riêng của bối cảnh Trung Quốc vừa công nghiệp hóa vừa phải xây dựng một thể chế dân chủ pháp trị tương thích với đà phát triển của xã hội.

Tác giả Trương Thắng Hữu trong tác phẩm này đã trình bày cuộc cải cách tại khu vực Châu Giang, mà điểm đột phá chính là Đặc khu Kinh tế Thâm Quyến (Thâm Trấn), một cách tương đối có hệ thống, ngắn gọn, và không thiếu chiêu sâu. Có thể nói đây là phiến đoạn lịch sử Thâm Quyến trong thời kỳ gay go nhất, mang tính sống còn, của lịch sử đất nước Trung Quốc. Đặc

khu Kinh tế Thâm Quyến, Chu Hải, Sân Dầu, theo sự trình bày của tác giả, hiện ra trong tầm mắt của độc giả như những nhà bảo sanh hay phòng thí nghiệm trong đó tất cả người dân Trung Quốc đều chăm chú và hồi hộp theo dõi sự ra đời của một tư tưởng mới, một sản phẩm mới, một thế hệ mới. Quá trình thai nghén, sinh ra, lớn lên và trưởng thành của Thâm Quyến cũng chính là quá trình phát triển nói chung của đất nước Trung Quốc trong nỗ lực thoát ly sự ám ảnh dai dẳng của lối tư duy tâ khuynh của thời kỳ đã qua. Bài học của Trung Quốc phải chăng cũng có thể là bài học của Việt Nam? Nghiên cứu lịch sử cải cách của Trung Quốc hiện đại không phải chỉ nhằm thỏa mãn nhu cầu tri thức lý thuyết đơn thuần: việc nghiên cứu này có thể giúp những người trong cương vị lãnh đạo rút ra những bài học thực tiễn, những kinh nghiệm cụ thể để ứng dụng vào việc giải quyết hay dự báo những vấn đề thuộc chính sách kinh tế - xã hội - sinh thái vĩ mô.

Dánh giá một cuốn sách cũng phải căn cứ vào ý đồ của tác phẩm. Tuy không được phát biểu một cách rõ ràng nhưng ý đồ của tác giả và tác phẩm cũng có thể nhận xét được qua phong cách và nội dung trình bày cũng như qua cấu trúc hình thức của tác phẩm. Cuốn sách rất ngắn (chỉ có 117 trang), rất nhiều hình ảnh màu minh họa, và không hề có thư mục tham khảo. Tác giả cũng không hề trích dẫn từ bất kỳ chuyên gia nào trong khi trình bày. Như vậy tác phẩm này nhắm vào các độc giả trung bình, thích hiểu biết nhưng không muốn mất nhiều thời gian, không muốn bị hoa mắt nhức đầu vì các dẫn liệu phức tạp, nói chung là các độc giả phổ thông. Cuốn sách đương nhiên không dành cho những người có trình độ chuyên môn cao. Muốn đi sâu hơn, chúng tôi đề nghị bạn đọc nên tham khảo Trung Quốc năm 2007 - 2008 (Đỗ Tiến Sâm chủ biên, NXB. Từ điển Bách khoa, Hà Nội, 2008), Giờ phút then chốt (Hứa Minh chủ biên, bản dịch Việt ngữ của Đào Văn Lưu, NXB. Công an Nhân dân, Hà Nội, 2003), Trung Quốc: Con rồng lớn châu Á của Daniel Burstein & Arne de Keuzer (bản dịch Minh Vi, NXB. Từ điển Bách khoa, Hà Nội, 2008), Biển đổi cơ cấu giai tầng ở Trung Quốc trong thời kỳ cải cách và mở cửa (Phùng Thị Huệ chủ biên, NXB. Khoa học Xã hội, Hà Nội, 2008), Đại hội XVII Đảng Cộng sản Trung Quốc: Những vấn đề lý luận và thực tiễn (Đỗ Tiến Sâm chủ biên, NXB. Khoa học Xã hội, Hà Nội, 2008), Trung Quốc cải cách mở cửa: Những bài học kinh nghiệm (Nguyễn Văn Hồng chủ biên, NXB. Thế giới, Hà Nội, 2003), Trung Quốc với tham vọng

trở thành siêu cường như thế nào? (Ted C. Fishman, bản dịch của Ngọc Tiến, NXB. Văn hóa Thông tin, Hà Nội, 2007), Báo cáo phát triển Trung Quốc: Tình hình và triển vọng (Đỗ Tiến Sâm chủ biên, NXB. Thế giới, Hà Nội, 2007). Đây chỉ là một số nhỏ mang tính tiêu biểu trong rừng sách mènh mông viết về quá trình cải cách tại Trung Quốc hiện nay.

Nếu có một nhược điểm nào đó trong sự trình bày của tác giả thì chắc chắn đó là những mảng tối, những phương diện tiêu cực trong quá trình cải cách, đổi mới hầu như không hề được đề cập tới, nếu có thì cũng rất sơ sài, thoáng qua, như thể ánh sáng rực rỡ của cuộc cải cách đã khiến tác giả bị lóa mắt, không còn đủ khả năng nhận ra những mặt trái nghiêm trọng trong sự phát triển siêu tốc hiện nay tại Trung Quốc, những điều mà Hứa Minh trình bày rất sâu sắc trong cuốn Giờ phút then chốt. Những sự kiện chấn động thế giới như trận động đất tại Tứ Xuyên, sự kiện Trần Hy Đồng và Vương Bảo Sâm, mưa a-xít tại miền Nam Trung Quốc, tỷ lệ thất nghiệp ngày càng tăng, và biết bao sự kiện kinh tế xã hội khác, hầu như không hề được tác giả nhắc đến hay phân tích triệt để. Nhưng, như đã nói, với một tác phẩm có độ ngắn và ý đồ như trên, chúng ta không nên đòi hỏi quá nhiều ở tác giả, vốn có một mục đích khiêm tốn hơn: trình bày ngắn gọn lịch sử ba mươi năm cải cách kinh tế tại Thâm Quyến.

TS. Dương Ngọc Dũng

Lời nói đầu

Châu Giang là con sông dài thứ ba ở Trung Quốc, sau sông Dương Tử và Hoàng Hà. So về lượng nước, Châu Giang là con sông lớn thứ hai chỉ sau sông Dương Tử. Theo sử sách, Châu Giang là nơi chứng kiến những thay đổi to lớn của Trung Quốc cho đến ngày hôm nay.

Châu Giang được hợp thành từ ba nhánh sông là Tây Giang bắt nguồn từ huyện Khúc Tịnh, tỉnh Vân Nam, Bắc Giang và Đông Giang chảy qua tỉnh Giang Tây, Quảng Đông. Châu Giang chảy dài hàng ngàn cây số đến Nam Hải. Khu vực hạ lưu Châu Giang là vùng đất phù sa màu mỡ rộng lớn gọi là vùng đồng bằng châu thổ Châu Giang. Châu Giang chảy ra Nam Hải qua tám cửa sông là Hổ Môn, Tiêu Môn, Hồng Kì Môn, Hoành Môn, Ma Đao Môn, Kê Đề Môn, Hổ Khiêu Môn và Ngạn Môn. Có thể mô tả quang cảnh hùng vĩ của dòng Châu Giang trong hai câu “Núi xanh một giọt ba dòng nước/ Dòng đó ngàn dặm vào biển Nam” (Thúy phong nhất trích tam giang thủy, Chu lưu vạn lý nhập Nam dương).

Châu Giang là một trong những “con sông mẹ” của Trung Quốc. Cùng với sông Dương Tử và Hoàng Hà, Châu Giang là cái nôi của nền văn minh rực rỡ và độc đáo của Trung Quốc. Khác với sông Dương Tử và Hoàng Hà là nơi hội tụ của hàng trăm con suối nhỏ chảy quanh co và đổ ra biển, Châu Giang chứng kiến những đổi mới của xã hội và sự giao thoa văn hóa trên diện rộng, tiếp thu những quan điểm xã hội mới và quá trình cải cách, mở cửa ra thế giới. Vùng đất kỳ diệu này cũng là nơi nuôi dưỡng những nhà cải cách đầu tiên với những ý tưởng vĩ đại, những người công hiến cả đời cho đất nước lúc bấy giờ cũng như cho các thế hệ con cháu về sau. Những người này giữ một vai trò không thể thay thế trong lịch sử đất nước bên hai bờ dòng Châu Giang và mở ra một kỷ nguyên vĩ đại cho sự phát triển của Trung Quốc trong xu hướng phát triển chung của thế giới.

Ảnh chụp dòng Châu Giang từ vệ tinh

DÒNG CHÂU GIANG BẤT TỬ

Châu Giang rộng lớn được trời phú cho hàng vạn phong cảnh tuyệt đẹp. Các dãy núi quanh co khúc khuỷu phía Nam, gọi là Nam Linh hay Ngũ Linh trải dài từ tỉnh Vân Nam, về phía đông tỉnh Quý Châu, mở rộng uốn khúc dọc theo ranh giới Khu tự trị dân tộc Choang - Quảng Tây và một vài tỉnh khác như Quảng Đông, Hồ Nam, Giang Tây, Phúc Kiến và cuối cùng là Nam Hải. Khu vực này sơn thể hùng vĩ gồm năm dãy núi liên tiếp: Đại Tẩu, Kỳ Diển, Đô Bàng, Manh Chử và Việt Thành, thống xưng là Ngũ Linh. Nam Linh là dãy núi lớn nhất kéo dài từ tây sang đông ở Nam Trung Quốc và đồng tạo thành đường ranh giới tự nhiên hay còn gọi là đường phân nước để phân chia hệ thống sông Dương Tử và Châu Giang. Song bên cạnh đó, dãy Nam Linh cũng cản trở giao thông và giao lưu kinh tế, văn hóa giữa Nam Trung Quốc và Bắc Trung Quốc. Vì vậy thời bấy giờ, người miền Bắc đã đặt biệt danh cho người dân cư ngụ ở bên kia dãy Nam Linh là "man dân".

Từ thời xưa, lưu vực Châu Giang là nơi cư trú của tộc người Bách Việt. Trở lại năm 221 trước Công nguyên, sau khi xâm chiếm sáu nước và thống nhất miền Bắc Trung Quốc, Tần Thủy Hoàng dẫn đầu cuộc viễn chinh quy mô lớn đánh vào tộc người Bách Việt. Cuối cùng, quân đội của Tần Thủy Hoàng đến được Quảng Tây. Nhằm đáp ứng nhu cầu cấp thiết về vận chuyển đồ tiếp tế cho quân sự, trong ba năm đào và phá núi mở đường, đội quân của Tần Thủy Hoàng đã xây dựng xong kênh đào Linh Cử nối liền hai

Kênh đào Linh Cử

Vào ngày 22/12/2007 chiếc "Nam Hải số 1" được trục vớt lên khỏi mặt biển gần huyện Dương Giang, tỉnh Quảng Đông.

sông Tương Giang và Lê Giang, đặc biệt tạo ra mối nối tuyệt diệu giữa hệ thống sông Dương Tử và Châu Giang.

Mục đích đầu tiên của kênh đào Linh Cử là phục vụ quân sự. Ngoài ra, kênh đào này cũng góp phần vào sự phát triển của nền văn minh Trung Hoa cổ. Kênh đào Linh Cử mang lại sự thông thương giữa lưu vực Châu Giang và sông Dương Tử. Từ đó hình thành một hệ thống thông thương về kinh tế, thương mại và văn hóa. Kết quả, miền Nam ở bên kia dãy Nam Linh chính thức trở thành một phần của đất nước.

Lúc 11h30 ngày 22 tháng 12 năm 2007, đội cứu đắm đã trục vớt con tàu "Nam Hải số 1" tại huyện Dương Giang, tỉnh Quảng Đông. Sau khi được các xà lan đưa lên khỏi mặt nước, con tàu được đội cứu hộ vận chuyển tới viện bảo tàng địa phương và đặt ở một nơi có thiết kế đặc biệt gọi là "Thủy Tinh Cung". Những cổ vật được trục vớt chưa từng thấy trên thế giới từ con tàu này đã gợi lên rất nhiều suy ngẫm và ý tưởng về dòng Châu Giang và vùng lưu vực con sông này.

Từ các bằng chứng xác thực, các chuyên gia giám định cho rằng con tàu cổ này được đóng từ triều đại nhà Tống (1127 - 1279) và là một con tàu buôn dọc theo "Con đường Tơ lụa". Các bằng chứng cũng cho thấy rằng cách đây 800 năm, con tàu khởi hành từ cửa sông Châu Giang với mục đích đi buôn hàng tới các nước. Từ lượng lớn đồ sứ tìm thấy trên con tàu, người ta đặt ra giả thiết là tất cả hàng hóa này được làm theo đơn đặt hàng của các khách hàng nước ngoài. Sau đó, trong quá trình phân tích kiểu dáng của một món đồ sứ cho thấy món đồ này được

nung bằng đất sét nguyên chất, sau đó được tráng bên ngoài bằng những loại chất liệu nóng chảy nhiều màu sắc khác nhau theo bản vẽ của một khách hàng nước ngoài. Từ đó, người ta đặt ra giả thiết đây là một phương pháp của "quá trình sản xuất theo mẫu hàng của người mua," hay nói rộng ra, đây là một cách thức "gia công xuất khẩu" (*lai dạng gia công* 来样加工 = thiết kế căn cứ theo mẫu mã cho sản) ở đất nước Trung Hoa cổ.

Mỗi di tích văn hóa và lịch sử tại nơi đây là minh chứng cho thấy dòng Châu Giang có lịch sử không ngừng mở cửa ra thế giới từ hơn hàng trăm năm qua. Hiển nhiên, những di tích này hoàn toàn xứng đáng là minh chứng rõ nét nhất cho nền văn minh Trung Hoa cổ trong quá trình mở cửa.

Trong khoảng thế kỷ 15, những khám phá địa lý vĩ đại đã khiến các nước tương tác với nhau trong một hệ thống thế giới hoàn chỉnh. Năm 1569, Gerardus Mercator (âm Hán Việt: Mặc Ca Thác Đầu 墨卡托投), người vẽ bản đồ và nhà địa lý người Bỉ, đã vẽ bản đồ thế giới đầu tiên dựa trên công cụ định vị của ông mang tên Phương pháp Mercator. Dưới cái nhìn của ông, địa lý học không chỉ là công cụ để định vị các thành phố và sông ngòi, mà còn là công cụ thuận tiện nhất để nghiên cứu tình hình chính trị thế giới.

Vào thế kỷ 16, Triệu Khánh là thủ phủ của tỉnh Quảng Đông và tỉnh Quảng Tây. Năm 1584, tức là năm thứ 12 dưới triều Minh niên hiệu Vạn Lịch (1368 - 1644), Matteo Ricci (Lợi Mã Đậu 利瑪竇), một nhà truyền giáo người Ý đã đến Triệu Khánh và vẽ bản đồ địa lý hoàn chỉnh về núi, biển và đất liền (Sơn hải dư địa toàn đồ 山海輿地全圖), đây là bản đồ thế giới đầu tiên mà người dân Trung Quốc được nhìn thấy lúc bấy giờ. Khi đó, tấm bản đồ này đã làm cho người dân Trung Quốc hết sức sững sờ vì theo quan điểm của họ, bầu trời thì tròn còn trái đất thì vuông. Qua bản đồ, họ mới biết

Matteo Ricci (1552 - 1610), nhà truyền giáo Dòng Tên người Ý.

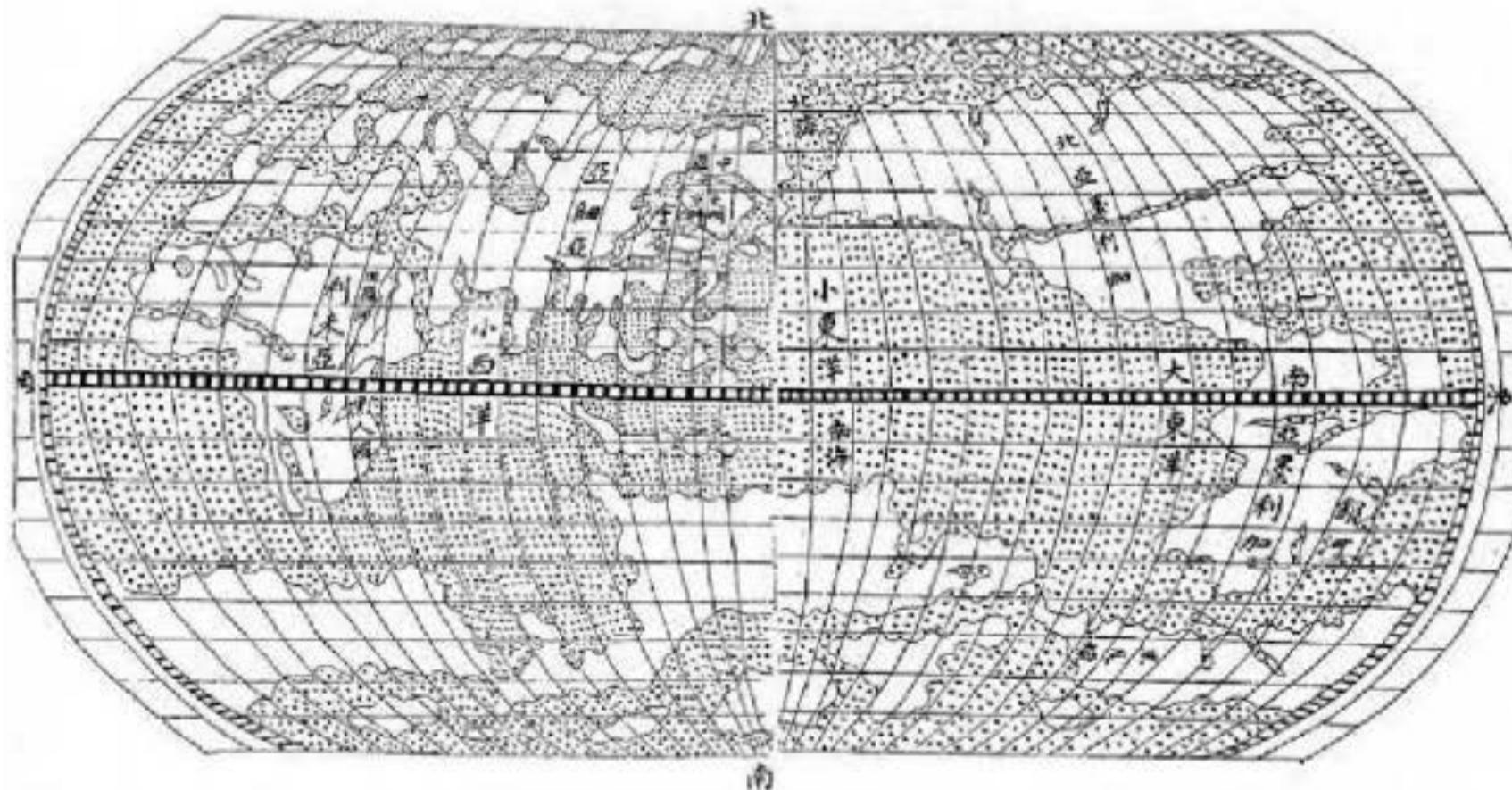
được là trái đất tròn, do đó, mọi người có thể quay trở lại nơi xuất phát của mình sau khi di một vòng trái đất.

Robert Morrison (Mã Lễ Tốn Tắc 馬禮遜則) là nhà truyền giáo đầu tiên của phương Tây đến Trung Quốc. Trong nhiều năm, ông phục vụ cho Hội Truyền giáo Luân Đôn. Ông đã khởi hành cùng tàu chở hàng của Mỹ từ New York, băng qua Java và Ma Cao, cuối cùng đến Quảng Châu vào ngày 8 tháng 8 năm 1807, sau bốn tháng lăn lông trên biển cả.

Trong suốt 27 năm sinh sống tại Trung Quốc, Robert Morrison là người đầu tiên dịch Kinh Thánh ra tiếng Trung Hoa và cuốn Kinh Thánh này đã được xuất bản. Ngoài ra, ông cũng là người đầu tiên dịch những tác phẩm kinh điển của Trung Quốc như *Tam tự kinh*, *Dai hoc* và những tác phẩm khác ra tiếng Anh và giới thiệu chúng cho các nước phương Tây. Ông cũng là người biên soạn cuốn Từ điển Hoa - Anh đầu tiên. Cho đến nay, cuốn từ điển này là nền tảng cho những cuốn từ điển Hoa - Anh sau này. Bên cạnh đó, ông phát hành tạp chí hàng tháng bằng tiếng Trung Hoa mang tên *Sát thế tục mỗi nguyệt thống kê truyện* 察世俗每月統計傳 (Nguyệt san chuyên xem xét các thống kê về phong tục tập quán Trung Quốc). Morrison cũng là người mở trường Anh Hoa Học viện. Đây là học viện giáo dục đầu tiên do một nhà truyền

Bản đồ đầy đủ về Biển, Núi và Đất Đai.

ĐỒ TOÀN HẢI SƠN ĐỊA DƯ

giáo thành lập. Cùng lúc, tại Ma Cao và Quảng Châu, ông sáng lập các bệnh viện nhãn khoa và là người đầu tiên tiến hành công tác truyền giáo bằng nghề y. Robert Morrison là người tiên phong trong lĩnh vực dịch thuật về đạo Thiên Chúa giáo qua Kinh Thánh, biên soạn từ điển, xuất bản tạp chí, thành lập trường học và bệnh viện,... Với tất cả những gì đã làm được, ông hoàn toàn xứng đáng là người tiên phong tạo ra sự giao lưu văn hóa giữa đất nước Trung Hoa và các nước phương Tây trong thời cận đại.

Trong khi đó, ở phía bên kia trái đất, cùng với sự phát triển của ngành hàng hải và hệ quả là sự bùng nổ của Cách mạng Công nghiệp, ý thức hệ và văn hóa phương Tây được nền văn hóa đại dương và thời Phục hưng nuôi dưỡng và phát triển, đã ngày càng thể hiện sức sống mạnh mẽ. Chẳng bao lâu, sự trỗi dậy của các cường quốc phương Tây như Tây Ban Nha, Hà Lan, Anh,... đã làm thay đổi cục diện thế giới.

Có lẽ vì duyên lành, vùng đồng bằng châu thổ Châu Giang trở thành vùng đất lý tưởng nhất để "Nghiên cứu về phương Tây từ phương Đông", từ đó khơi nguồn cho sự giao thoa và hội nhập văn hóa, tư tưởng giữa phương Tây và phương Đông. Cuối cùng, nền văn hóa nông nghiệp phương Đông và nền văn hóa công nghiệp phương Tây đã xảy ra sự va chạm mạnh mẽ.

Năm 1773, một đội tàu lớn của Anh đến biển Linh Đinh, đối diện cửa sông Châu Giang. Đội tàu này do George McCartney - huân tước nước Anh - dẫn đầu để thực hiện nhiệm vụ ngoại giao với Trung Quốc. Với lòng ham muốn và khao khát vàng bạc và các kho tàng phong phú của phương Đông, huân tước George McCartney có ý định thúc đẩy mối quan hệ giữa triều nhà Thanh (1616 - 1911) dưới sự cai trị của Hoàng đế Càn Long luôn mơ về "Đế chế Thiên triều" và Đế chế Anh "mặt trời không bao giờ lặn" để xúc tiến những hiệp định thương mại và ngoại giao giữa hai nước.

Thật đáng buồn, chỉ vì những tranh luận về một nghi thức nhỏ mà đã tạo ra một bước chuyển lớn trong lịch sử. Vấn đề ở đây là huân tước George McCartney sẽ trình diện trước Hoàng đế Càn Long như thế nào? Với thái độ ngạo mạn của một nước tự cho mình là "thiên triều đại quốc," triều thần nhà Thanh yêu cầu huân tước George McCartney thực hiện nghi thức quỳ cả hai gối ba lắn và cúi chào chín lắn, trong khi đó, vị huân tước nước Anh khăng khăng với nghi thức chỉ quỳ một gối và hôn tay hoàng đế. Cuộc tranh luận về nghi thức này kéo dài từ ngày 12 tháng 8 đến ngày

Vào ngày 4/9/1793, huân tước McCartney của nước Anh diện kiến Hoàng đế Càn Long, triều nhà Thanh. Tranh của James Gillray, người Anh.

10 tháng 9. Cuối cùng, vị huân tước đã hết kiên nhẫn và cảnh cửa dẫn đến mối quan hệ thương mại Trung - Anh tạm thời đóng lại. Nửa thế kỷ sau, nước Anh đã dẫn một đội quân mang theo súng đạn để mở cánh cửa thông thương với triều đại nhà Thanh.

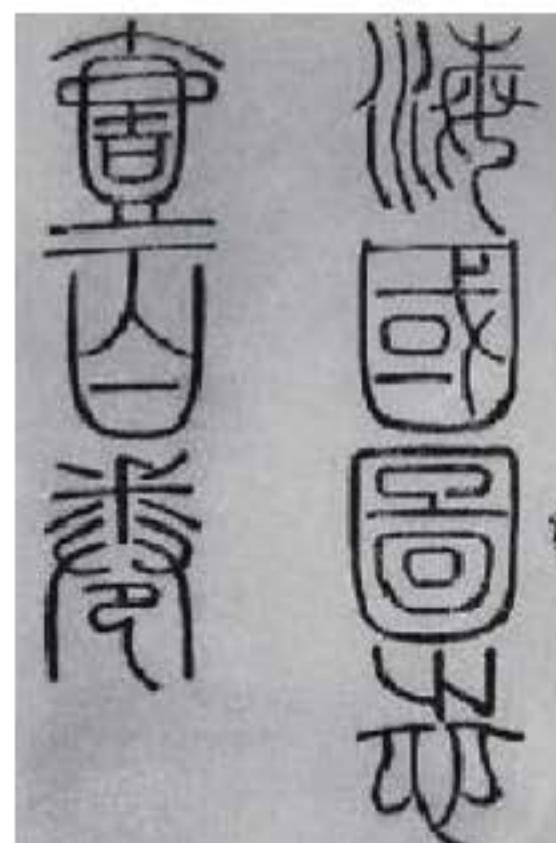
Chiến tranh Nha phiến lần thứ nhất diễn ra vào năm 1840 thực chất là cuộc chiến bằng đạn dược giữa triều đại nhà Thanh kiêu ngạo nhưng đang suy yếu với Đế chế Anh hùng mạnh, hung hãn và có nền công nghiệp hóa hiện đại. Rõ ràng, bằng hỏa lực và với máu và nước mắt của các nước thuộc địa, cuộc chiến này cho thấy rõ nét hơn về mưu đồ không ngừng “bành trướng thế lực và phân chia thế giới” của chủ nghĩa thực dân. Cuộc chiến này cũng đánh dấu một giai đoạn lịch sử không thể nào quên của nhân dân Trung Quốc.

Giữa thế kỷ 18, sau khi phát minh và cải tiến động cơ hơi nước, nền văn minh nhân loại hiển nhiên được lật sang trang mới: thời đại của động cơ hơi nước. Sự ra đời của mạng lưới đường sắt Anh quốc là một cột mốc lịch sử trong giai đoạn này. Sau đó, Cách mạng Công nghiệp bùng nổ tại Anh, lan sang châu Âu, tới

Bắc Mỹ, cuối cùng thực hiện bước chuyển mình lịch sử từ xã hội nông nghiệp truyền thống sang xã hội công nghiệp hiện đại.

Những học giả sinh ra và lớn lên ở vùng đồng bằng châu thổ Châu Giang và những người sống và làm việc tại đây là những người đầu tiên chứng kiến và bị tác động mạnh mẽ của làn sóng mới từ xã hội Mỹ và châu Âu. Chúng ta cũng nhớ lại tấm bản đồ thế giới đầu tiên của Matteo Ricci cách đây 300 năm, giới trí thức này đã tỏ rõ thái độ vô cùng đau đớn và hối lòng kêu gọi toàn xã hội Trung Quốc lúc bấy giờ là “hãy mở mắt để nhìn ra thế giới bên ngoài”.

Nguy Nguyên (魏源 1794 - 1857), nhà tư tưởng khai sáng trong lịch sử Trung Hoa hiện đại và quan tri châu Cao Du, tỉnh Quảng Đông, trong những năm cuối đời đã viết một luận thuyết 100 tập thể hiện mối quan tâm sâu sắc về tình hình đất nước lúc bấy giờ tựa đề *Hải quốc đồ chí*. Trong tác phẩm này, ông để lại cho các thế hệ con cháu hai câu nổi tiếng: “Học hỏi sở trường của bọn man di để chế ngự bọn man di” (Sư di trường kỹ dĩ chế di 师夷長技以制夷) và “Con đường phát triển của thế giới là không ngừng đi lên, tương lai sẽ tốt hơn hiện tại” (Thế đạo tất tiến, hậu thắng ư kim 世道必進后勝於今). Hai câu nói của ông đã khuấy sâu vào nỗi đau tột độ của tầng lớp trí thức trong nước. Vì vậy, kiệt tác của Nguy Nguyên nhanh chóng trở thành nguồn tư tưởng vĩ đại để người dân nước láng giềng - Nhật Bản - tạo điều kiện tiến hành Duy Tân Minh Tri, khôi phục quyền hành cho thiên hoàng Minh Tri, để phát triển đất nước theo con đường hiện đại hóa.

Trái: Nguy Nguyên

Phải: Trang bìa cuốn *Hải quốc
đồ chí*

Trái: Trình Quán Ứng

Phải: trang bìa cuốn Thịnh thế nguy ngập

Trình Quán Ứng (程觀應 1842 - 1922), sinh ở Hương Sơn (nay là Trung Sơn) tỉnh Quảng Đông, một trong những đại diện tiêu biểu của chủ nghĩa duy tân ở cuối triều đại nhà Thanh, đã viết tác phẩm *Thịnh thế nguy ngập* (盛世危言 = Những lời cảnh báo dành cho một thế giới hưng thịnh). Cuốn sách này đã làm cho triều thần nhà Thanh hết sức kinh ngạc và nhanh chóng phổ biến trong dân chúng. Với chủ đề "Hãy trở nên giàu mạnh để cứu lấy đất nước" (phù cường cứu quốc), cuốn sách đưa ra những biện pháp và chiến lược nhằm cải cách mọi lĩnh vực như chính trị, kinh tế, quân sự, ngoại giao và văn hóa. Tổng đốc Trương Chi Dộng đánh giá rất cao cuốn sách này với những lời lẽ ca ngợi như sau: "Trên có thể so sánh với một liệu pháp tuyệt vời có thể đem ra kinh bang tế thế, dưới có thể so sánh với các chuẩn mực hoàn hảo để bồi dưỡng nhân tài" (*Thượng nhi dĩ tỷ phụ thế, khả vị lương dược chi phương; hạ nhi dĩ tỷ trừ tài, khả tác toàn châm chí đồ* 上而以比輔世可謂良藥之方下而以比儲才可作全針之度).

Thành phố Hồ Môn là khu vực rộng lớn nhất và sở hữu phong cảnh đẹp nhất trong số tám cửa sông của dòng Châu Giang. Nơi đây nổi tiếng là nơi Lâm Tắc Tử (林則徐 1785 - 1850), nhà tư tưởng tiên phong theo phái duy tân hiện đại, làm khâm sai đại thần chỉ huy việc cấm thuốc phiện ở Quảng Đông. Với lòng trung thành và tinh thần quả cảm, ông đã hết mình chủ trương phong trào chống thuốc phiện. Ông đã từng đệ trình lên Hoàng đế Đạo Quang thể hiện rõ lập trường vững chắc về việc cấm hút thuốc phiện và buôn thuốc phiện như sau: "Luật pháp của chúng ta phải nghiêm cấm triệt để việc hút và buôn thuốc phiện. Nếu chúng ta xem thường việc này thì chỉ vài thập niên sau, vùng đất này sẽ không còn người lính nào để chiến đấu với kẻ thù nữa và cũng không còn vàng bạc để ban thưởng và cung cấp lương thực cho người lính nữa."

Lâm Tắc Tử đã hết sức nỗ lực kêu gọi người dân tổ chức phiên dịch cuốn sách *Tứ châu chí* (Những tài liệu địa lý của bốn lục địa), nguyên tựa đề tiếng Anh là *Encyclopedia of Geography* (Bách khoa từ điển về địa lý), của Hugh Murray, người Anh, xuất bản lần đầu năm 1834. Việc phiên dịch những cuốn sách về địa lý thế giới là cơ hội thực tiễn đầu tiên giúp những học giả hiện đại bước đầu học hỏi và nghiên cứu thế giới phương Tây.

Lâm Tắc Tử

"Nếu lợi cho quốc gia sống chết không thành vấn đề, có đâu mà chạy theo họa phúc!" (*Cầu lợi quốc gia sinh tử dĩ, khởi nhân họa phúc tùy xu chi* 苛利國家生死以豈因禍福隨趨之), đây là câu nói nổi tiếng của Lâm Tắc Tử, là minh chứng hùng hồn nhất cho tư tưởng hết lòng vì công lý và là nguồn cảm hứng cho các thế hệ mai sau để cùng phấn đấu không mệt mỏi vì sự phồn thịnh của đất nước.

Lương Định Nam (梁廷相 1796 - 1861), người thành phố Thuận Đức, tỉnh Quảng Đông, là một trong những người nhận thức tình hình thế giới sâu sắc nhất thời bấy giờ. Sau khi quân đội nhà Thanh gặp thất bại trong Chiến tranh Nha phiến, ông

Khẩu súng thần công 600kg của pháo đài quân sự Hồ Môn. Đây là khẩu súng phòng thủ tại Quảng Châu trong Chiến tranh Nha phiến, được chế tạo tại thành phố Phat Sơn dưới thời Hoàng đế Đạo Quang, triều Mãn Thanh hiện được bảo tồn tại Bảo tàng Lịch sử Cách mạng tỉnh Quảng Đông.

Dốt hủy thuốc phiện tại Hồ Môn.
Tranh khắc tại Thiên An Môn kỷ niệm các anh hùng nhân dân.

bắt đầu tập trung viết sách nhằm mục đích cảnh tỉnh toàn dân, và liên tiếp xuất bản những ấn phẩm như *Hợp tinh quốc thuyết* (Về đất nước Hoa Kỳ), *Gia Tô giáo nan nhập Trung Quốc thuyết* (Luận thuyết về việc đạo Tin Lành khó du nhập vào Trung Quốc), *Việt đạo cổng quốc thuyết* (Luận thuyết về những nước chư hầu tại Quảng Đông), và *Lan Lôn ngẫu thuyết* (Luận thuyết về London), cuốn sách này được biên soạn thành cuốn *Hải quốc tứ thuyết* (Bốn luận thuyết về những quốc gia hải ngoại). Ra đời năm 1844, *Hợp tinh quốc thuyết* là cuốn sách đầu tiên về lịch sử Hoa Kỳ dưới ngòi bút của một người Trung Quốc. Bộ máy nhà nước Hoa Kỳ hiện rõ trong cuốn sách quả thật đã gây chấn động mạnh đối với triều đình nhà Thanh.

Năm sau, ông xuất bản tiếp cuốn sách *Lan Lôn ngẫu thuyết*. Cuốn sách này trình bày những diễn giải có hệ thống về lịch sử phát triển 1.000 năm của bộ máy nhà nước Anh quốc. Những từ “tàu thuyền” (*luân thuyền*) và “xe lửa” (*hỏa xa*) trong tiếng Trung Quốc được sử dụng ngày nay có nguồn gốc từ sự phiên dịch ban đầu của từ “tàu chạy bằng khí đốt” (*hỏa luân thuyền*) và “xe lửa chạy

Lưỡng Định Nam

bằng hơi nước" (*hỏa chưng xa*) trong cuốn sách này.

Từ Kế Dư (徐繼余 1795 - 1873) đã xuất bản kiệt tác *Doanh hoành chí lược* (Lược sử thế giới) năm 1848. Đây là cuốn sách gây ảnh hưởng sâu rộng nhất trong quần chúng vào thời điểm bấy giờ, là bức tranh toàn cảnh giúp người dân hiểu về thế giới phương Tây. Cuốn sách diễn giải chi tiết về những tương phản lớn giữa văn hóa Trung Quốc và văn hóa các cường quốc phương Tây như Anh, Pháp, Hoa Kỳ,... Năm 1876, Quách Sùng Đào 郭崇焘 là đại sứ đầu tiên của triều đình nhà Thanh đến Anh quốc. Trên đường đi, ông đã mang theo cuốn sách trên như một kim chỉ nam hữu ích để khám phá văn hóa dân gian và thường ngoạn cảnh đẹp.

Dung Hoằng (容閎 1828 - 1912), người ở Hương Sơn (nay là thành phố Trung Sơn), tỉnh Quảng Đông, là nhà cải cách trong những ngày đầu và là người Trung Quốc đầu tiên nghiên cứu học tập và lấy bằng tiến sĩ tại Hoa Kỳ. Ông từng giữ chức thanh tra học sinh và sau này đảm nhận thêm chức Phó đại sứ Trung Quốc tại Mỹ (và ông đã ở lại Hoa Kỳ trong một thời gian dài). Từ 1872 - 1875, triều nhà Thanh đã đưa bốn nhóm du học sinh gồm 120 người từ độ tuổi 9-15 vượt Thái Bình Dương đến học tập, nghiên cứu tại Hoa Kỳ. Kế hoạch tuyệt vời "đưa thanh thiếu niên Trung Quốc sang du học tại Mỹ" này do chính Dung Hoằng phát động, tổ chức và tiến hành.

Điều thú vị là trong tốp 30 du học sinh đầu tiên, có 24 du học sinh người Quảng Đông, trong tốp 30 du học sinh thứ hai, có 24 du học sinh người Quảng Đông, trong tốp 30 du học sinh thứ ba, có 17 du học sinh người Quảng Đông và trong tốp 30 du học sinh thứ tư, có 19 du học sinh người Quảng Đông. Tổng cộng trong 120 du học sinh di học tập nghiên cứu tại Hoa Kỳ, những người Trung Quốc đầu tiên tiếp thu những điều mới lạ của phương Tây, có tới 84 du học sinh người Quảng Đông.

Dung Hoằng

Những hoạt động xã hội này góp phần đẩy mạnh hơn nữa cơn cuồng phong về tư tưởng dang tác động mạnh mẽ đến Trung Hoa đại lục. Cuối thế kỷ 19 đầu thế kỷ 20, lưu vực dòng Châu Giang tự nhiên trở thành cái nôi của nền giáo dục và truyền bá luồng tư tưởng duy tân mang tính cách mạng.

Năm 1853, khi Matthew C. Perry, thiếu tướng hải quân Mỹ cầm đầu bốn tàu chiến tiến vào vịnh Edo (nay là vịnh Tokyo), đội tàu chiến to lớn màu đen hiên ngang thải những làn khói dày đặc đã làm các quan chức, binh lính bảo vệ bờ biển hết sức hoảng sợ. Một năm sau đó, Nhật hoàng dưới thời kỳ Tokugawa Shogunate (Mạc Phủ Đức Xuyên) buộc phải ký Hiệp định Kanagawa, đồng ý mở cửa thông thương với Hoa Kỳ, từ bỏ chính sách "tỏa quốc" (*sakoku*) xưa nay.

Mặc dù cũng vì súng đạn, hay nói cách khác là bị "ngoại giao bằng pháo hạm," Nhật Bản buộc phải mở cửa ra thế giới, tương tự như cách mở cửa của triều đình nhà Thanh Trung Quốc đối với liệt cường phương Tây, song người Nhật chịu học hỏi những cái hay từ các nước khác và không đấu tranh trong vũng lầy "tự mãn văn hóa" (*văn hóa tự đại* 文化自大) trong một thời gian quá lâu như người Trung Quốc. Thay vào đó, người Nhật nhanh chóng nhận thấy nhu cầu cùng cố thể mạnh đất nước bằng việc học hỏi những nước tiên tiến. Họ không chỉ học hỏi nền văn hóa tiên tiến của các nước phương Tây, mà họ còn xem Perry như một vị anh hùng đã dùng đạn dược để mở cánh cửa đất nước khép kín của họ. Chúng ta không biết giải thích điều này thế nào: đây có thể là do người Nhật có tư tưởng phóng khoáng hoặc sự quyết tâm thay đổi đất nước theo con đường mới. Dù thế nào đi nữa, người Nhật đã tận dụng những tri thức trong cuốn sách *Hải quốc đồ chí* của Ngụy Nguyên và đã đạt thành công mỹ mãn thông qua biến pháp Minh Trị Duy Tân. Ngoài ra, Nhật đã giành thắng lợi trong Chiến tranh Thanh - Nhật (1894 - 1895), hay còn gọi là Chiến tranh Trung - Nhật. Thắng lợi của người Nhật cho thấy sự suy yếu của nhà Thanh và chứng tỏ sự thành công của công cuộc Minh Trị Duy Tân. Hơn nữa, thắng lợi này đã góp phần làm thay đổi lịch sử hiện đại ở châu Á.

Các học giả bấy giờ, những người luôn muốn được tôn vinh và ca ngợi trong nghề làm thầy, cảm thấy vô cùng lúng túng khi đất nước của họ bị thảm bại dưới tay những người phương Tây mắt xanh mũi lõ. Vì vậy, trong xã hội nổi lên phong trào chỉ trích sâu sắc triều đình nhà Thanh. Dẫn đầu phong trào này là hai nhà

Trên: Kang Youwei

Dưới: Liang Qichao

trí thức danh tiếng ở tỉnh Quảng Đông là Khang Hữu Vi (康有为 1858 - 1927), người Phật Sơn và Lương Khải Siêu (梁启超 1873 - 1929), người Tân Hợi. Khang Hữu Vi và Lương Khải Siêu là hai nhà trí thức, nhà tư tưởng và là hai học giả lớn của Trung Quốc. Hai nhân vật nổi tiếng này, năm 1898, đã xúc tiến phong trào vận động cải cách "Bách nhật duy tân" được cả thế giới biết đến, còn được gọi là "Mậu Tuất biến pháp." Từ ngày 11/6/1898, khi vua Quang Tự ban hành Minh định quốc thị chiếu, đến 21/9/1898, khi Từ Hi Thái Hậu (1834 - 1908) buông rèm nhiếp chính (ngồi sau vua tham gia mọi việc triều chính), phong trào cải cách này chỉ kéo dài 103 ngày, do đó, phong trào này còn có tên gọi là Bách nhật duy tân (Cuộc cải cách 100 ngày). Phong trào này đạt được tiếng vang lớn trong lịch sử và là một dấu ấn quan trọng trong lịch sử cải cách của Trung Quốc.

Sự thất bại của phong trào duy tân của Khang Hữu Vi và Lương Khải Siêu không dập tắt ngọn lửa đang bùng cháy ở lưu vực dòng Châu Giang. Tôn Trung Sơn (孙中山 1866 - 1925), nhà chính trị cách mạng người Quảng Đông, là người có ảnh hưởng lớn nhất làm thay đổi vận mệnh đất nước, là người được nhân dân cả nước tôn kính như "nhà tiên báo vĩ đại của phong trào cách mạng dân chủ Trung Quốc"

và là "Cha đẻ của đất nước Trung Hoa hiện đại". Tôn Trung Sơn phát động và lãnh đạo Cách mạng Tân Hợi 1911 thành công, lật đổ chế độ quân chủ chuyên chế kéo dài tới 2.131 năm (dưới sự cai trị của 250 đời vua liên tiếp), và thiết lập nhà nước cộng hòa đầu tiên trong lịch sử Trung Quốc nói riêng và châu Á nói chung.

Trong những giây phút cuối cuộc đời, Tôn Trung Sơn đã để lại bức thư về những việc quốc gia đại sự như sau:

Tôn Trung Sơn và phu nhân Tống Khánh Linh tại Nhật Bản

Bức di chúc dạng tranh chữ của
Tôn Trung Sơn

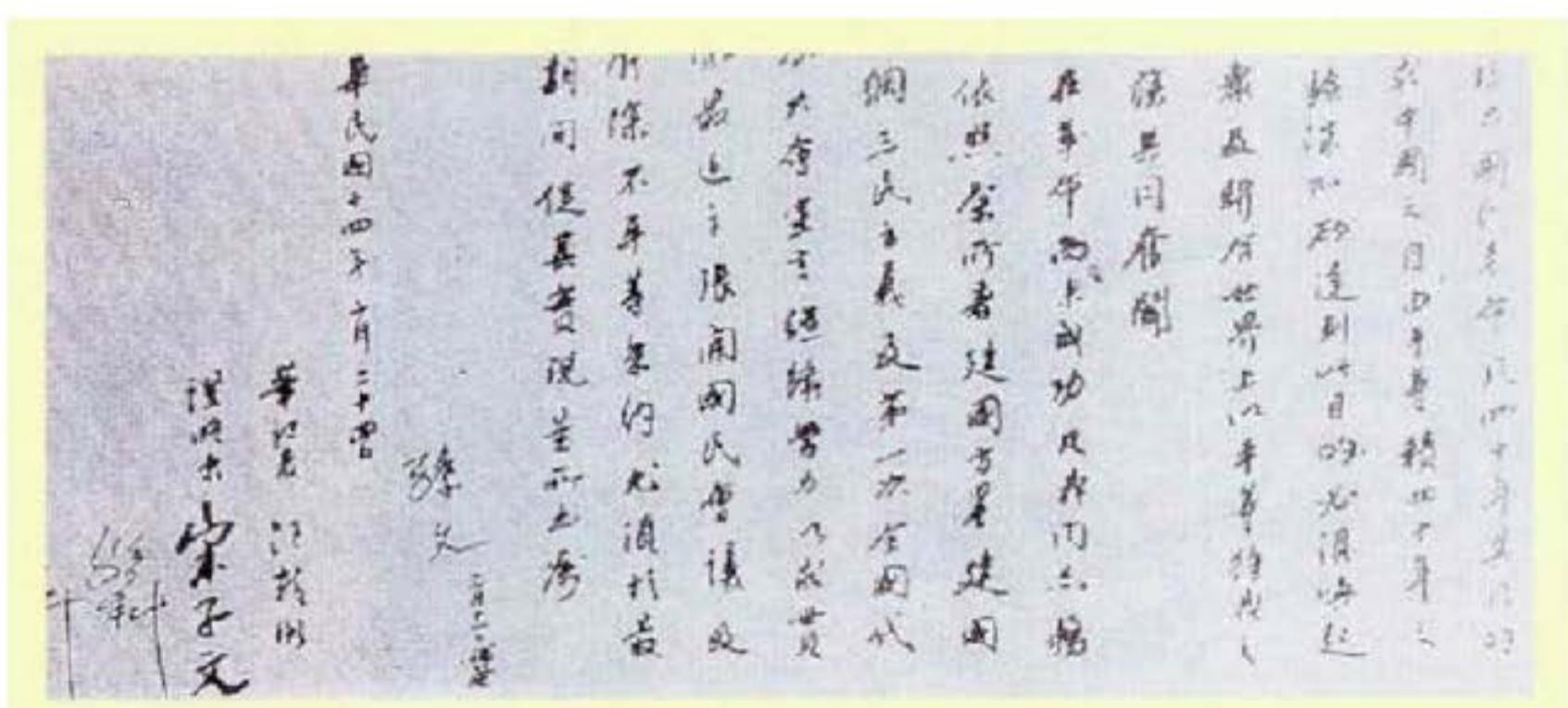
Di chúc Chính trị của
Tôn Trung Sơn

"Hòa bình... Chiến đấu... Hãy cứu lấy Trung Quốc!" Cùng lúc, ông đặc biệt nhấn mạnh nguyện vọng sâu xa về nền chính trị đất nước: "Cách mạng vẫn chưa thành công, vì vậy, các đồng chí cần nỗ lực nhiều hơn nữa".

Từ nửa sau thế kỷ 19 đến nửa đầu thế kỷ 20, dòng Châu Giang trở thành trung tâm của những cuộc tấn công và nổi dậy chính trị, những cuộc đổi đấu về ý thức hệ, đồng thời nơi đây cũng là nơi khởi nguồn những cuộc cách mạng do những nhà cách mạng chính trị và những người đấu tranh theo thuyết cấp tiến lãnh đạo như Khởi nghĩa Thái Bình

Thiên Quốc, Cách mạng Tân Hợi 1911, Chiến tranh chính phạt lần hai chống Viễn Thế Khải năm 1913, Chiến dịch vận động hô quốc năm 1915, Cuộc viễn chinh về phía Bắc từ 1926 đến 1927,... Với bản lĩnh, tinh thần quả cảm, bền chí và chính trực, những nhà tư tưởng cải cách không ngừng đấu tranh để cải tổ các phong tục tập quán và truyền thống lâu đời của đất nước.

Tuy nhiên, nếu nhìn nhận thật toàn diện, lịch sử hiện đại Trung Quốc trải qua nhiều thăng trầm. Đây cũng là một thế kỷ chứng kiến nhiều hồn loạn, nhục nhã và những cuộc đấu tranh. Một trong những câu nói nổi tiếng của Marx mô tả đúng thực chất của tình hình xã hội trong giai đoạn này là: "Bào thai của

chế độ phong kiến ngâm trong rượu vẫn còn nằm nguyên trong chai...”⁽¹⁾

Hồng Kông

Năm 1898, sau khi bị đánh bại trong cuộc chiến Trung - Nhật, nhà Thanh buộc phải leo lên một ngọn đồi ở Thâm Quyến với Tổng Tư lệnh lực lượng viễn chinh của Chính phủ Cộng hòa Anh để ký một hiệp định. Âm thanh của những dòng chữ trong hiệp ước dường như vẫn còn vang vọng mãi bên hai bờ sông Châu Giang và thể hiện nỗi đau tận đáy lòng của người dân Trung Quốc “Lấy sông Thâm Quyến làm đường biên giới tự nhiên, phàm là nước cho đến đất dai, tất cả đều thành thuộc địa của Đế quốc Anh...” (Để Thâm Trấn hà vi giới, phàm hà thủy mạn đáo đích địa phương, giai vi ngã Đại Anh đế quốc đích cương thổ).

Tổng cộng 1.060 km² lãnh thổ Trung Quốc từ phía Nam sông Thâm Quyến tới đường biên giới bán đảo Cửu Long ở phía Bắc gồm gần 262 hòn đảo, và Hồng Kông, giờ trở thành tô giới của Anh trong suốt 99 năm ròng rã.

1 Tác giả không cung cấp nguồn dẫn từ tác phẩm nào của Marx nên chúng tôi không thể tra cứu tìm ra nguyên tác, chỉ biết dịch sát theo bản Trung văn là “nhất cá dung tửu tinh tắm bào trước đích phong kiến thai nhi, nhưng nhiên tại bình tử lý trang trước. 一个用酒精裹腹著的封建胎儿仍然在屏子里哭著”

CẢI CÁCH VÀ MỞ CỬA RA THẾ GIỚI

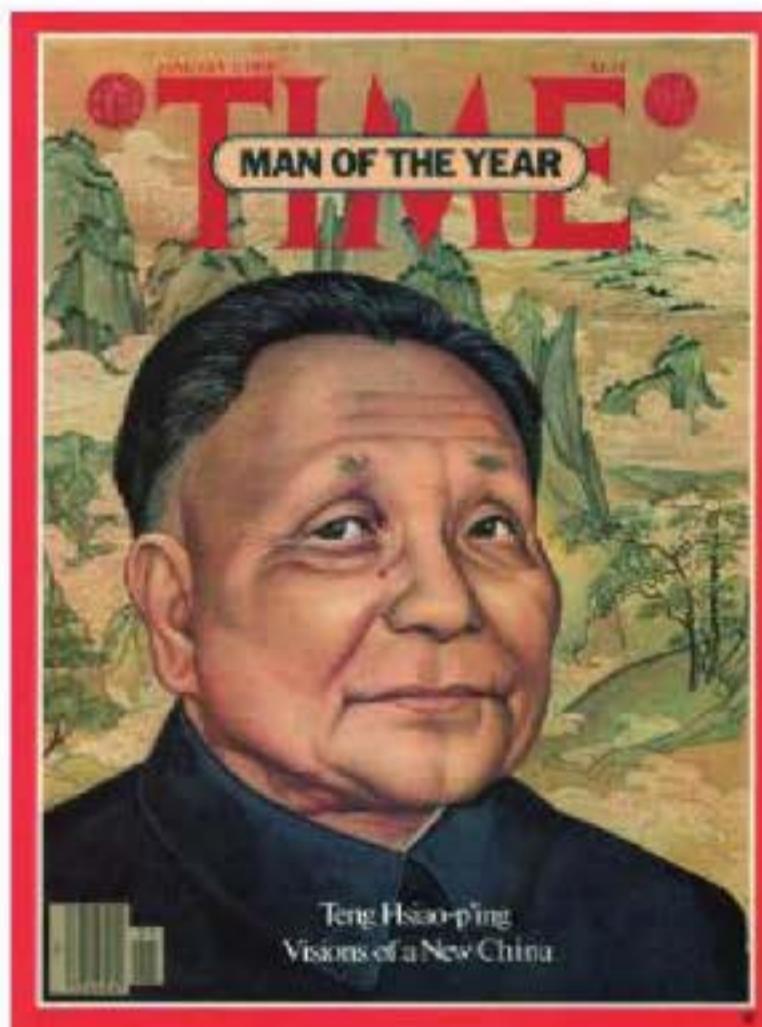
Chỉ cần một dấu hiệu nhỏ cũng đủ tiên đoán về những điều sắp xảy ra.

Vào cuối thập niên 70, Trung Quốc đã đạt tới bước ngoặt thứ hai. Dù cuộc “Cách mạng Văn hóa Vĩ đại” đã kết thúc, lịch sử vẫn giậm chân tại chỗ với nhiều vấn đề xã hội còn bỏ ngỏ, phức tạp và lộn xộn, tựa như đang kéo lê cái đuôi nặng nề phía sau.

Bước ngoặt của kỷ nguyên vĩ đại này bắt đầu từ “Cuộc bàn luận về chuẩn mực chân lý” (*Chân lý tiêu chuẩn đại luận chiến*). Đặng Tiểu Bình chỉ rõ: “Chúng ta cần phá bỏ xiềng xích trong tư tưởng mới có thể giải phóng tư tưởng triệt để” (*Dã phá tinh thần già tỏa, sử ngã môn đích tư tưởng lai cá đại giải phóng* 打破精神枷锁使我们门的思想來个大解放).

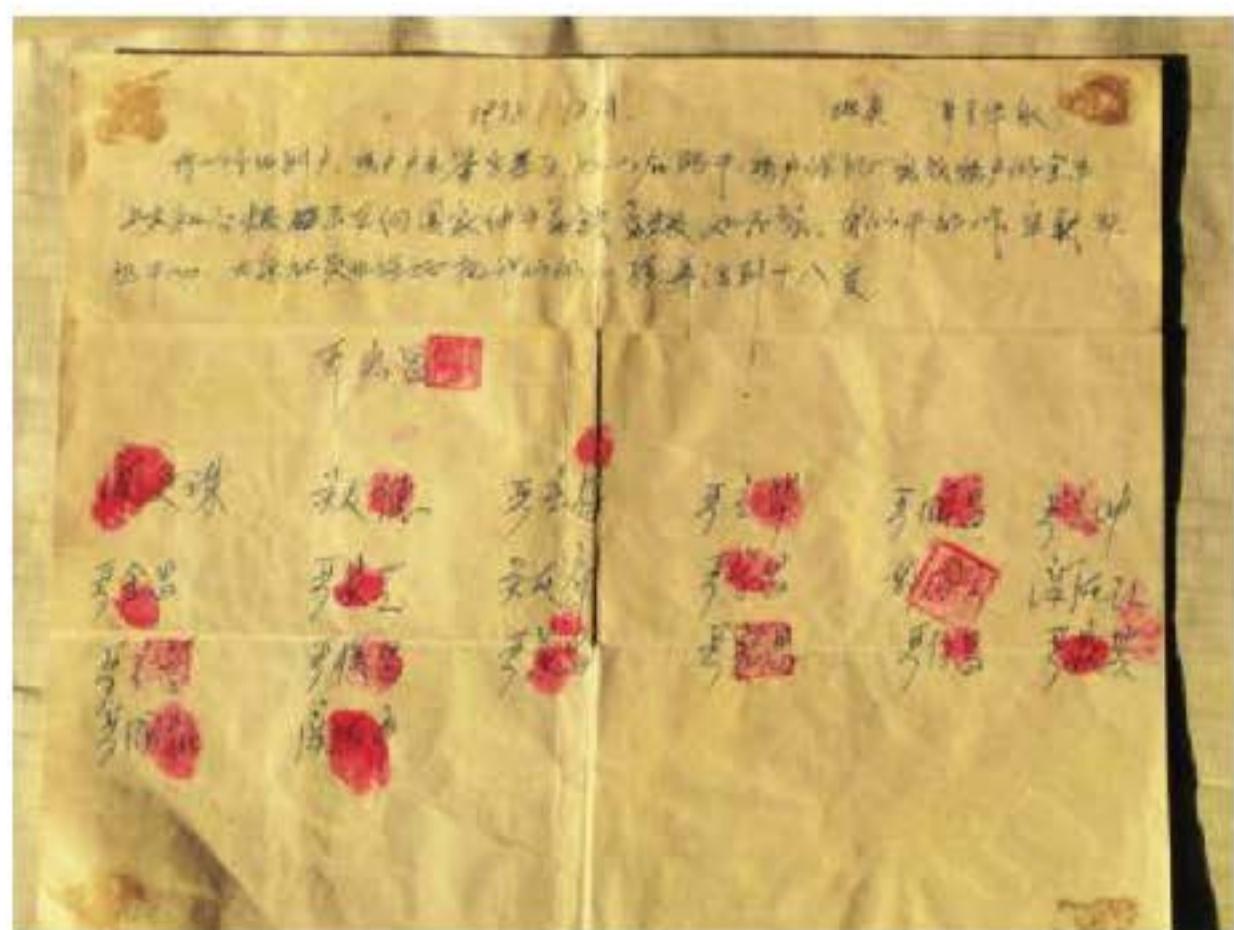
Cuối cùng, nền chính trị Trung Quốc cũng vượt qua mọi rào cản để tìm ra hướng đi mới. Phiên họp toàn thể lần thứ ba của Đảng Cộng sản Trung Quốc khóa 11 diễn ra từ 18-22/12/1978 ca ngợi “bước ngoặt lịch sử và những thay đổi chiến lược” cả về ý thức hệ dẫn đường của Đảng Cộng sản Trung Quốc, từ tình trạng căng thẳng của việc “xem đấu tranh giai cấp làm nguyên tắc chỉ đạo,” đến chiến lược “xem xây dựng kinh tế làm nhiệm vụ trung tâm.” Đây là điều toàn thế nhân dân Trung Quốc mong mỏi từ rất lâu.

Cũng trong thời gian này, tại huyện Phụng Dương, tỉnh An Huy, 21 nông dân ở 18 gia đình, những người kiếm sống chủ yếu bằng nghề nông qua nhiều thế hệ, với mong muốn tự giải thoát mình khỏi cảnh nghèo khổ nên không quan tâm đến sự chỉ trích của xã hội, đã in dấu tay màu đỏ trên khế ước

Đặng Tiểu Bình người được tạp chí Time của Mỹ bầu chọn là “Nhân vật của năm 1978”

Ngày 24/11/1978, 21 người dân đ 18 tuổi tại huyện Phùng Dương, tỉnh An Huy, thực hiện một "hệ thống khế ước toàn diện" trong sản xuất nông nghiệp. Sự kiện này góp phần kéo bức màn trong công cuộc cải cách nông thôn tại Trung Quốc. Khế ước in 21 dấu tay này hiện đang được bảo tồn tại Bảo tàng Quốc gia Trung Quốc.

"phân chia ruộng đất và nông trại của họ" (*phân điền đơn can*). Chính khế ước này về sau được xem là "tuyên ngôn thư" của nông dân tuyên bố từ giã cảnh đời đói khổ trước đây.

Nhờ vậy, cuộc cách mạng vĩ đại mới tập trung vào những cải cách dựa trên thế mạnh sẵn có đã lan rộng từ các cấp chính quyền đến làng mạc.

Không thể biết được từ khi nào Đặng Tiểu Bình được xem là "tổng công trình sư" của quá trình cải cách và mở cửa đất nước Trung Hoa rộng lớn, bắt đầu thể hiện sự quan tâm sâu sắc đến dòng Châu Giang cũng như những vùng đất màu mỡ quanh dòng sông này.

Tại vùng đồng bằng châu thổ Châu Giang, người ta thường nghe một giai thoại thú vị. Trước khi trở lại đấu trường chính trị, Đặng Tiểu Bình tới Quảng Châu và ở lại nơi này trong một thời gian ngắn. Với chiếc mũ thấp vành che trán, Đặng Tiểu Bình âm thầm đến một cửa hàng bán rau của nhà nước. Trước mặt ông là những cái kệ trống rỗng chỉ có một ít trái cây, rau củ và không có thịt, trong khi đó, vẫn có một số người lớn tuổi đứng xếp hàng chờ đợi đã lâu. Rốt cuộc, mọi người cũng nhận ra Đặng Tiểu Bình, sau một lúc ngạc nhiên, họ tụ tập lại xung quanh ông, vỗ tay hoan nghênh và mời ông phát biểu. Ông dõng dạc thốt lên rõ ràng từng từ: "Các bạn vẫn có thể tiếp tục chỉ trích Đặng Tiểu Bình, chống lại tư tưởng hữu khuynh về cải cách kinh tế và mở

cửa đất nước của ông ta, nhưng phê phán sao để các bạn có thịt bò và rau củ ăn mỗi ngày thì hãy phê phán. Không cần dài dòng, chỉ cần các bạn phê phán cho nảy sinh ra được chân lý. Nếu làm được như thế xin cứ tiếp tục phê phán!" Lập tức, Đặng Tiểu Bình rời khỏi cửa hàng đi thẳng không quay đầu nhìn lại.

Sau khi trở lại Bắc Kinh, Đặng Tiểu Bình nói: "Tôi nghe người dân Quảng Đông nói rằng đi theo con đường xã hội chủ nghĩa là nuôi ba con vịt, còn đi theo con đường tư bản chủ nghĩa là nuôi năm con vịt. Cách nghĩ này thật hết sức hoang đường!"

Trong năm đó, Đặng Tiểu Bình chủ yếu hoạt động trong lĩnh vực ngoại giao. Tháng 10 năm 1978, ông đến Nhật. Ông rất phấn khởi khi được tham quan các nhà máy sản xuất thép, xe hơi và các thiết bị điện tử hàng đầu của Nhật. Không những vậy, ông còn thử di tàu đệm khí (*khí diệm thuyền*) và xe lửa Shinkansen (*tân cản tuyến liệt xa* = xe lửa cao tốc) rất nổi tiếng của Nhật. Trong bữa yến tiệc chiêu đãi do Thượng nghị viện và Hạ viện Nhật tổ chức, Đặng Tiểu Bình thành thật thừa nhận: "Mục đích của tôi đến đây lần này là học hỏi những kỹ thuật khoa học tiên tiến của quý quốc để đem về ứng dụng cho đất nước chúng tôi." Đầu năm 1979, Đặng Tiểu Bình bắt đầu những chuyến tham quan liên tục, bay qua Thái Bình Dương đến tận Hoa Kỳ. Tại đây, ông lập tức trở thành một hiện tượng nổi tiếng đến nỗi ba mạng lưới truyền hình chính của Hoa Kỳ đồng loạt đăng tải về ông trong giờ vàng mỗi ngày với tiêu đề "Giờ của Đặng Tiểu Bình." Bằng sự khôn ngoan, tầm nhìn xa trông rộng, tư tưởng phá cách độc đáo và tính khôi hài, ông đã mang đến cho cả thế giới một cơn gió lốc mạnh mẽ có ảnh hưởng sâu rộng. Những chuyến viếng thăm của ông đến hai quốc gia phát triển là Nhật Bản và Hoa Kỳ nói trên đã gây ấn tượng mạnh mẽ cho phần lớn người dân Trung Quốc về câu nói đầy ý nghĩa: "Bây giờ tôi mới biết hiện đại hóa là như thế nào!"

Thông tin cũ có liên quan >>

1979

Ngày 5/1, Chung VI Tri, người huyện Hoa đã gửi đến tờ *Nam Phương nhật báo* bức thư có nội dung như sau: "Một vài làng mạc và cộng đồng ở huyện Hoa là những vùng đất tuyệt vời rất thích hợp để thả gia súc đi ăn cỏ dưới dạng làm ăn tư nhân. Tuy nhiên, khi chính phủ can thiệp bằng cách đưa ra quy định nghiêm cấm người dân trong làng chăn nuôi gia súc tư nhân. Việc dân làng tự chăn nuôi gia súc bị xem là một hành thức của chủ nghĩa tư bản và chủ nghĩa tư bản đang dần hình thành trên đất nước chúng ta. Vậy nếu dân làng thả gia súc đi ăn cỏ thì họ là nhà tư bản sao? Việc nghiêm cấm dân địa phương như thế tất yếu sẽ dẫn đến tình trạng thiếu thịt để ăn. Như vậy là chúng ta đang thật sự tiến tới con đường chủ nghĩa xã hội hay sao?"

Năm 1978, Đặng Tiểu Bình trên xe lửa Shinkansen trong chuyến viếng thăm Nhật Bản.

Tòa nhà số 725 đường Garden Island, Manhattan, New York với lối kiến trúc cổ xưa hùng vĩ là trụ sở của tổ chức Asia Society do gia đình Rockefeller thành lập. Trên mặt sau của chiếc ghế giữa ở hàng thứ tư trong thính phòng tại Lila Atchison Wallace Hall có một dòng chữ khắc sâu rõ nét: “Hãy tỏ lòng tôn kính Đặng Tiểu Bình!” Chiếc ghế dành riêng cho người được tôn kính này đã thu hút được những ánh hưởng sâu rộng của ngọn “gió lốc” Đặng Tiểu Bình trong chuyến viếng thăm Hoa Kỳ.

Khoảng hơn 100 năm trước đây, bằng sự khôn ngoan và sáng suốt, Karl Marx đã đưa ra kết luận: “Qua việc khám phá ra thị trường thế giới, giai cấp tư sản đã hình thành một đặc điểm chung cho quá trình sản xuất và tiêu thụ trên toàn thế giới.”

Sau khi dẫn đầu một vài phái đoàn đến các nước để tân mắt chứng kiến “nền công nghiệp hóa,” Đặng Tiểu Bình đã vận động toàn thể nhân dân trong nước với lời hô hào: “Thế giới hôm nay là thế giới mở” và “sự phát triển của Trung Quốc không thể tách biệt với thế giới bên ngoài.”

Vấn đề đặt ra ở đây là vùng đất nào phù hợp nhất để tiến hành quá trình mở cửa? Sau nhiều lần cân nhắc cẩn trọng và chọn lựa kỹ càng, cuối cùng ông đã quyết định “Hai tỉnh Quảng Đông và Phúc Kiến sẽ tiên phong trong quá trình mở cửa.”

Tháng 5 năm 1979, tại hội nghị Trung ương Đảng, sau khi nghe báo cáo của Tập Trọng Huân, Bí thư Tỉnh ủy Quảng Đông và Dương Thượng Côn, Bí thư Đảng Cộng sản Trung Quốc, Deng Tiểu Bình rít một hơi thuốc lá và ngẫm nghĩ để chọn cái tên phù hợp nhất cho Thẩm Quyến: khu chế xuất? khu thương mại? hay khu công nghiệp? Cá ba cái tên trên đều chưa miêu tả hoàn toàn chính xác về Thẩm Quyến. Vài phút sau, dột nhiên ông nhấn điếu thuốc vào gạt tàn và đưa ra quyết định: "Được rồi, chúng ta đặt tên là Đặc khu Kinh tế Thẩm Quyến! Ngày xưa, chúng ta đã xem khu vực ranh giới Thiểm Tây - Cam Túc là một đặc khu. Với tư cách một đặc khu, Trung ương sẽ không cung cấp nguồn tài chính cho việc xây dựng thành phố, vì vậy, đặc khu phải tự lực cánh sinh!"

Ngày 19 tháng 7 năm 1979, Trung ương ban hành "Văn kiện số 50" quy

Năm 1979, Deng Tiểu Bình và Tổng thống Jimmy Carter đứng trên hành lang Nhà Trắng.

Thông tin cũ có liên quan >>

1979

Ngày 5 tháng 4, Trung ương Đảng tổ chức cuộc gặp gỡ làm việc. Trong cuộc gặp gỡ này, Tập Trọng Huân đã báo cáo với Trung ương Đảng như sau: "Quảng Đông đang bị chế độ hiện thời ràng buộc quá chặt chẽ. Vì vậy, Quảng Đông không thể phát huy được những điểm mạnh và lợi thế của mình cũng như không thể khắc phục những điểm yếu và bất lợi. Nếu không cải cách và mở cửa, Quảng Đông sẽ không có tương lai." Cũng trong thời điểm này, Deng Tiểu Bình ủng hộ và yêu cầu Quảng Đông "tiến tới con đường cải cách và mở cửa". Nhờ cuộc gặp gỡ đầu tiên này, cái tên đầy ý nghĩa "Đặc khu xuất khẩu" đã ra đời.

định rõ “đặc khu xuất khẩu” được thử nghiệm tại hai thành phố Thâm Quyến và Chu Hải. Sau khi xây dựng xong hai thành phố này, mục tiêu kế tiếp sẽ là hai thành phố Sán Đầu và Hạ Môn.

Châu Giang cùng với những thành phố xung quanh Thâm Quyến và Chu Hải may mắn trở thành những đặc khu kinh tế đầu tiên của Trung Quốc và được xem là những người tiên phong trong quá trình cải cách và mở cửa. Khi các thế hệ con cháu sau này ôn lại lịch sử, chúng sẽ kinh ngạc tán dương vì đất nước lúc bấy giờ sắp sẵn sinh ra một sự kiện xã hội vĩ đại!

Năm 1979, Liên Xô cũ đang từng bước bành trướng thế lực bằng hình thức vũ trang theo sự vận động của học thuyết Brezhnev nhân danh “cuộc cách mạng thế giới.” Với mục tiêu chiến lược là vượt Trung Á, tiến thẳng về phía nam tới Ấn Độ Dương để hoàn thành giấc mơ ngày xưa của Pie Đại Đế, Liên Xô cũ đã đưa quân xâm chiếm Afghanistan. Kết quả, nhà cầm quyền Liên Xô cũ đã tự đào nấm mồ chôn mình.

Từ khóa

Đặc khu kinh tế

Đặc khu kinh tế là những khu vực được tuyển chọn đặc biệt, là những nơi có các chính sách kinh tế, các biện pháp kinh tế và hệ thống quản lý kinh tế đặc biệt linh hoạt và thông thoáng hơn những khu vực khác ở Trung Quốc về phương diện ngoại thương, cùng với nền kinh tế định hướng xuất khẩu được xem là những mục tiêu phát triển của đất nước. Năm 1979, Trung Quốc đề xuất mô hình thử nghiệm “Đặc khu Kinh tế xuất khẩu” ở Thâm Quyến, Chu Hải và Sán Đầu. Ngày 26 tháng 8 năm 1980, phiên họp thứ 15 của Ủy ban thường vụ Quốc hội đã phê duyệt những điều lệ của Hội đồng Nhà nước về các đặc khu kinh tế ở Quảng Đông, và chính thức công bố thành lập “các đặc khu kinh tế” ở bốn thành phố Thâm Quyến, Chu Hải, Sán Đầu và Hạ Môn (về sau Hải Nam cũng trở thành một đặc khu kinh tế). Đặc khu kinh tế là nơi Trung Quốc áp dụng những chính sách đặc biệt và các biện pháp linh hoạt để thu hút vốn đầu tư nước ngoài và là nơi thử nghiệm trong quá trình cải cách, mở cửa và xây dựng đất nước theo hướng hiện đại hóa. Thực chất, đây là những thành phố cảng tự do của thế giới.

Trở lại dòng Châu Giang, lịch sử đã tạo ra bước chuyển ngoạn mục dọc theo dòng Châu Giang. Khi Đảng Tiểu Bình kiên quyết chọn dòng Châu Giang để mở đầu công cuộc thay đổi vận mệnh Trung Quốc, thì cũng là lúc hai bờ dòng Châu Giang chứng kiến những thay đổi lớn.

Những năm giữa cuối thế kỷ 19 và nửa đầu thế kỷ 20 là giai đoạn nổi tiếng chứng kiến quá trình toàn cầu hóa nền kinh tế lần thứ hai: đó là chủ nghĩa đế quốc và sự lớn mạnh của những nhà tư bản tài chính. Trong giai đoạn toàn cầu hóa nền kinh tế này, đáng lẽ có thể tiến xa hơn nữa, thì đột ngột bị đình trệ vì sự bùng nổ của hai cuộc chiến tranh thế giới do sự ganh đua của các nước tư bản lớn trên thế giới.

Mao Trạch Đông hiển nhiên là nhân vật vĩ đại nhất trong lịch sử Trung Quốc hiện đại. Ông là con cá trong một gia đình trung nông ở làng Thiều Sơn, là đại diện tiêu biểu cho Đảng Cộng sản, một trong những thành viên đầu tiên của Đảng và cũng là một trong những người đầu tiên có tư tưởng cải cách đất nước. Bằng sự khôn ngoan xuất chúng và chiến lược đúng đắn, những nhà cải cách không những có khả năng tự nhận thức về tình hình thế giới đầy biến động mà còn hiểu rõ hoàn cảnh đất nước mình lúc bấy giờ. Nhờ đó, họ biết nắm bắt mọi cơ hội lịch sử trong giai đoạn thay đổi nhạy cảm này. Dưới sự dẫn dắt của Mao Trạch Đông và các đồng sự của ông, cuộc cách mạng cải cách và mở cửa đầy nhiệt huyết đã thổi sống mãnh liệt vào những quốc gia phương Đông yếu thế, về cả phương diện phạm vi lịch sử và ý nghĩa xã hội.

Không lâu sau khi tiếng súng vang lên chào mừng sự ra đời của nước Trung Hoa Mới độc lập tự do năm 1949, dưới sự lãnh đạo của Đảng, nhân dân Trung Quốc bắt đầu lao vào sản xuất, hàn gắn vết thương chiến tranh, thiết lập hệ thống xã hội cơ bản, đồng thời dấn thân vào con đường xây dựng chủ nghĩa xã hội nhiều gian khổ. Các nhà lãnh đạo đất nước cống hiến hết mình và nỗ lực không ngừng để tìm ra mọi phương cách khả thi phát triển đất nước và thiết lập một nền tảng hệ thống vững chắc dựa trên những điều kiện cần thiết nhằm chuẩn bị cho quá trình cải cách và mở cửa.

Ngày 15/7/1936, Mao Trạch Đông đã từng dự đoán về khả năng Trung Quốc có thể thu hút đầu tư nước ngoài sau khi đất nước giành được độc lập. Năm 1956, Mao Trạch Đông một lần nữa động viên mọi thành viên của Đảng Cộng sản Trung Quốc rằng nếu Trung Quốc không thể xây dựng đất nước thành một nước xã hội chủ nghĩa vĩ đại thì nó sẽ bị diệt vong.

Ngày 16/11/2006, bức tượng đồng Đào Chú chính thức được khai trương nhân lễ kỷ niệm 100 năm Đại học Tế Nam ở Quảng Châu.

Suốt lễ hội mùa xuân năm 1956, Mao Trạch Đông quan sát Quảng Đông và ông rất vui khi đón năm mới ở khách sạn Pearl Island tại đây. Đào Chú, Bí thư Tỉnh ủy đầu tiên của Quảng Đông, cùng với Nhiêu Chương Phong và Hoàng Thị Dân từ Ủy ban hành động Hồng Kông và Ma Cao, đã vội vàng đến khách sạn gấp Mao Trạch Đông để trình bày một kế hoạch rất táo bạo.

Sau khi Hội nghị Á - Phi diễn ra ở thành phố Bandung, Indonesia năm 1955, phong trào giải phóng và độc lập dân tộc tại châu Á, châu Phi và toàn khu vực Thái Bình Dương bùng nổ mạnh mẽ. Tình hình chiến sự căng thẳng này làm cho những tay kinh doanh giàu có lo sợ bị tịch thu tài sản, không loại trừ những tay trùm nước ngoài gốc Trung Quốc. Vì vậy, những tay trùm này chuyển phần lớn tiền của đến Hồng Kông, nơi được xem là tương đối ổn định và tự do. Do đó, nơi đây gần như là "cảng vàng" lúc bấy giờ.

Để nắm bắt cơ hội ngàn vàng này, Đào Chú đã xin chỉ thị của Mao Trạch Đông để thông qua những chính sách linh hoạt với mục đích tận dụng lượng lớn tiền đầu tư của Hồng Kông nhằm thúc đẩy phát triển sản xuất công nghiệp nông nghiệp tại vùng đồng bằng châu thổ Châu Giang. Sau khi nghe báo cáo, Mao Trạch Đông trầm ngâm trong vài phút và sau đó đi ra khỏi khách sạn. Ông chậm rãi bước trên những con đường nhỏ rợp bóng mát. Cuối cùng, khi gần đến bờ thuyền, ông bảo Đào Chú: "Ý tưởng của anh cũng khá tốt. Hãy viết một bản báo cáo, tôi sẽ đem nó đến Bắc Kinh để hội ý thêm."

Ngày 26/10/2006, Hội chợ Quảng Châu lần thứ 100 được tổ chức tại Trung tâm Triển lãm Quốc tế Pazhou.

Sau khi thành lập nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa, có lẽ đây là một trong những nỗ lực đầu tiên để phá bỏ mô hình kinh tế cũ và thay bằng mô hình kinh tế hàng hóa. Tuy nhiên, cơ hội ngàn vàng này một lần nữa không thể biến thành sự thật do vấp phải cuộc chiến tranh lạnh giữa phương Tây và phương Đông cũng như lệnh cấm vận của các nước để quốc phương Tây do Hoa Kỳ dẫn đầu.

Cũng tình cờ, Ngô Hữu Hằng, Bí thư Thành ủy Quảng Châu, lấy bút danh Phương Tập đã viết bài báo “Vai trò của quy luật giá trị tùy thuộc vào những điều kiện của nền kinh tế xã hội chủ nghĩa,” và đăng bài báo trên tờ *Dai Công báo* nổi tiếng ngày 5/8/1956 tại Bắc Kinh. Tại đây, ông đã công khai đề xuất quan điểm phát triển nền kinh tế hàng hóa và dẫn chứng rằng tại sao nông dân tại Quảng Đông không chịu trồng cây dâu phộng “Điều này là như thế nào? Tôi trồng cây dâu phộng để bán cho anh. Anh ép lấy hết dâu và bán phần bã lại cho tôi. Chưa hết, anh còn đòi tôi đưa thêm tiền”. Một năm sau đó, Ngô Hữu Hằng bị giáng cấp xuống nhà máy sản xuất giấy ở Quảng Châu giữ chức phó quản đốc một phân xưởng và sau cùng ông trở thành một nhà văn.

Lịch sử luôn phát triển theo hình xoắn ốc. Từ năm 1957, “Hội chợ hàng xuất khẩu Trung Quốc” (gọi tắt là Quảng giao hội) được tổ chức một năm hai lần vào mùa xuân và mùa thu. Sau này, mặc cho cánh cửa Trung Quốc khép chặt chỉ mới hé mở đôi chút ra thế giới bên ngoài, hội chợ vẫn được xem là trung tâm ngoại thương lớn nhất Trung Quốc đồng thời là vũ đài kinh tế

Từ khóa

Quảng giao hội 广交会

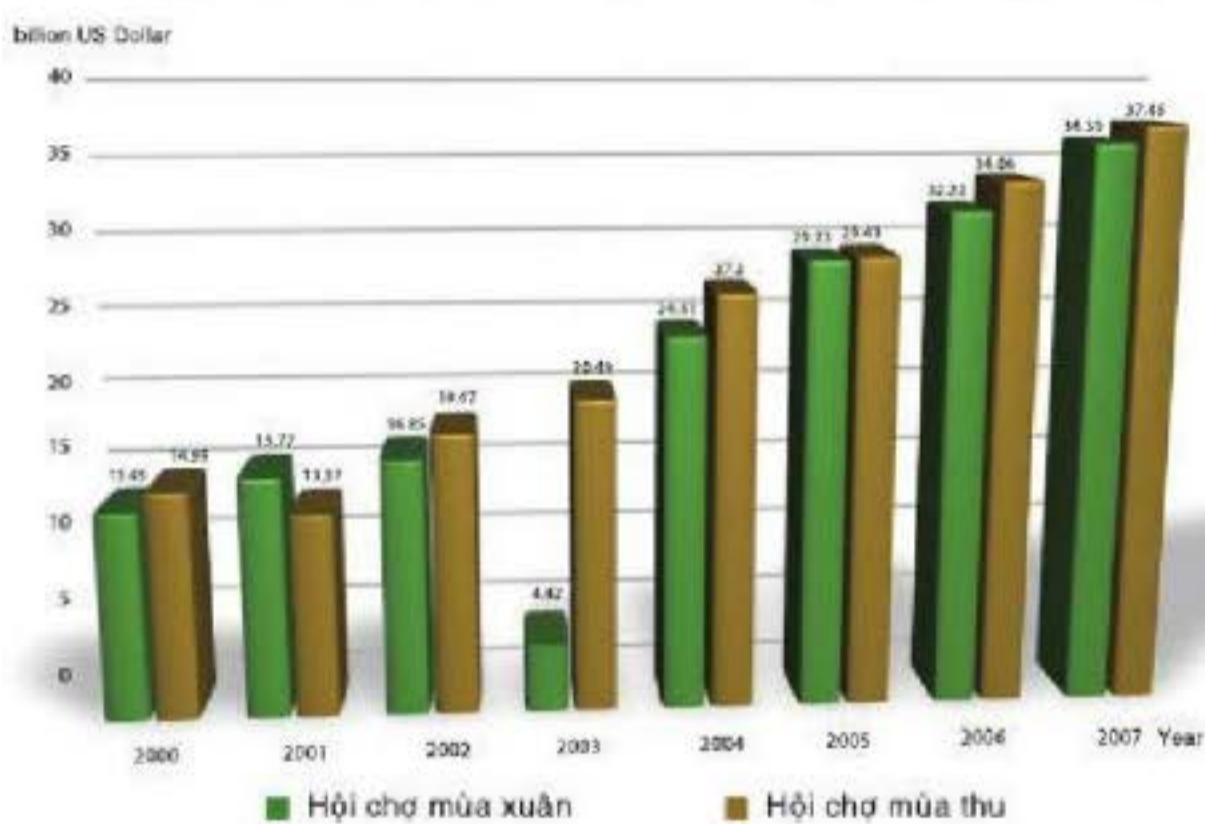
Quảng giao hội là “Hội chợ hàng xuất khẩu Trung Quốc” ra đời vào mùa xuân năm 1957, sau đó được tổ chức liên tiếp một năm hai lần vào mùa xuân và mùa thu tại Quảng Châu. Đến nay, hội chợ này đã có lịch sử hơn 50 năm với 105 lần tổ chức thành công liên tiếp. Hội chợ thứ 105 diễn ra vào mùa xuân năm 2009. Cho đến nay, *Quảng giao hội* là hội chợ có lịch sử lâu đời nhất, quy mô lớn nhất, chuẩn mực cao nhất, nhiều chủng loại hàng hóa nhất, nhiều thương nhân tham gia nhất và là hội chợ thương mại quốc tế toàn diện thành công nhất. Hội chợ nổi danh là “hội chợ đầu tiên của Trung Quốc”. Trong suốt lịch sử lâu đời, hội chợ vẫn là trung tâm thương mại lớn nhất của Trung Quốc và là nơi ngoại giao của đất nước. So với lúc bắt đầu, cho đến nay hội chợ đã trải qua rất nhiều thay đổi đáng kể. Từ lần thứ 101, hội chợ chính thức được đổi tên thành *Hội chợ hàng xuất nhập khẩu Trung Quốc* (Trung Quốc triển xuất khẩu thương phẩm giao dịch hội 中国进出口商品交易会).

và thương mại lớn nhất tại khu vực Đông Nam châu Á. Những đóng góp to lớn của Hội chợ Quảng Châu đã tạo ra một kênh thị trường mở rộng cho quá trình cải cách và mở cửa của Quảng Đông.

Tháng 6/1961, sau khi kiểm tra huyện Bảo An, Đào Chú ra chỉ thị: “Quan hệ giữa Hồng Kông và huyện Bảo An là quan hệ giữa đô thị và nông thôn. Vì vậy, phải xây dựng các khu nghỉ dưỡng cho du khách tại Thâm Quyến”. Ông đã nỗ lực đến huyện Bảo An sáu lần để hướng dẫn thực hiện việc này. Cuối cùng, Cục Ngoại thương huyện Bảo An đã bắt đầu thực hiện những chuyến “giao dịch nhỏ” với Hồng Kông.

Năm 1962, nền kinh tế Trung Quốc bắt đầu cho thấy dấu hiệu đang trên đà hồi phục sau “Ba năm kinh tế khó khăn”. Nhân dân Trung Quốc có câu xưng tụng “Bắc Tôn Nam Trác” ám chỉ Tôn Dã Phong 孙冶风 thuộc miền Bắc Trung Quốc và Trác Quýnh 卓炯 thuộc miền Nam Trung Quốc là hai nhà kinh tế nổi tiếng nhất nước. Trác Quýnh người Quảng Đông, với lòng trung thành tuyệt đối và niềm tin vững chắc, ông luôn nỗ lực thúc đẩy khái niệm mới về “nền kinh tế hàng hóa xã hội chủ nghĩa.” Vì tư tưởng này,

Sản lượng giao dịch tại Hội chợ Quảng Châu trong những năm gần đây

ông bị lên án là kẻ lầm đường lạc lối “ly kinh phản đạo,” còn ý tưởng của ông bị xem là “dị đoan tà thuyết.”

Cũng trong năm 1962, từ khi thành lập Trung Hoa Mới, lượng lớn người dân từ đại lục bỏ trốn tới Hồng Kông. Việc này xảy ra đầu tiên ở Thẩm Quyến. Hố sâu kinh tế khổng lồ giữa Hồng Kông và Thẩm Quyến dường như tạo ra hiệu ứng từ trường lớn. Khoảng 100.000 người bất ngờ tụ tập tại cảng La Hô, nhiều người trong số đó còn trèo lên cây chuẩn bị sẵn sàng để nhảy lên xe lửa đến Tân Giới, Hồng Kông.

Sau khi thành lập đất nước Trung Hoa Mới, mâu thuẫn ý thức hệ đã khép kín cánh cửa giao thương giữa Thẩm Quyến và Hồng Kông vào năm 1951. Vì vậy, đường ranh giới giữa hai nơi này bị những rào chắn bằng kim loại, đồn lũy và đội quân tuần tra có vũ trang ngăn trở.

Gần cảng La Hô là làng La Phương. Dân làng La Phương tối ngày chỉ mơ đến việc bỏ trốn từ bờ bắc sông Thẩm Quyến đến Tân Giới ở bờ nam. Hơn 500 người đã bỏ trốn và tạo thành một làng mới vẫn gọi là «La Phương». Theo thông tin từ nhóm điều tra đặc biệt do Tỉnh ủy Quảng Đông cử đi thì dù dân làng La Phương chủ yếu sống bằng nghề nông, thu nhập bình quân trên đầu người dân ở bờ bắc sông Thẩm Quyến là 134 nhân dân tệ, trong khi đó, dân làng ở bờ nam Hồng Kông có thể kiếm được tới 13.000 nhân dân tệ.

Năm 1982, khi nghe tiếng còi xe, trẻ em dân tộc Dao chạy lên đỉnh núi chỉ để được nhìn thấy xe hơi chạy.

Trước thực trạng này, các cơ quan nhà nước từ tỉnh Quảng Đông đến các cấp thị xã buộc áp dụng những biện pháp nghiêm ngặt để khắc phục tình trạng này. Tuy vậy, một số người bỏ trốn khôn khéo từ Thâm Quyến đến Hồng Kông vẫn có thể đợi đến ban đêm khi ánh trăng đã mờ và gió lớn để thực hiện ý đồ: họ phủ những tấm mền bằng vải bông lên những hàng rào gai cao 3m và nhảy qua.

Tháng 12/2005, theo tài liệu lưu trữ của Thâm Quyến, năm 1962 có khoảng 62.000 người qua phà đến Hồng Kông. Về sau, hơn 50.000 người được chấp nhận là dân tị nạn và sau đó được cho hồi hương. Cuối năm 2006, dựa trên 80.000 tài liệu thu thập của tỉnh Quảng Đông được công khai (trước đây những tài liệu này do Trung ương cục miền Nam thu thập dưới sự chỉ đạo của Trung ương) tổng số người trốn từ đại lục sang Hồng Kông khoảng 160.000 người trong ba năm tính từ năm 1961. Dựa trên tài liệu cho thấy, tình trạng bỏ trốn này bắt đầu từ đầu những năm 50 và đạt đến đỉnh điểm vào đầu những năm 60.

Tập Trọng Huân, sau này là chủ tịch tỉnh Quảng Đông, một lần nữa đến đường biên giới giữa Hồng Kông và huyện Bảo An để kiểm tra. Ông đã từng ở lại nơi này vào một ngày hè và chứng kiến cảnh những người nông dân nghèo nàn rách rưới, thiếu ăn, bị muỗi và côn trùng tấn công. Nhìn cảnh tượng đau lòng này, Tập Trọng Huân không thể không thốt lên: "Các bạn đều không đáng trách. Nhiệm vụ của chúng tôi là đem đến

Tư khóa

Con đường Trung - Anh (Trung Anh nhai 中英街)

Con đường nổi tiếng này nằm ở góc phố Sa Đầu, khu Diêm Điền, thành phố Thâm Quyến, trước đây được biết với tên gọi "Lô Tử Kinh." Năm 1898, cột ranh giới giữa Trung Quốc và nước Anh được dựng lên ngay giữa đường, phân chia con đường thành hai nửa: phía đông thuộc về Trung Quốc và phía tây là Hồng Kông (thuộc địa Anh lúc bấy giờ). Từ đó, con đường mang tên "Con đường Trung - Anh." Trong giai đoạn bắt đầu cải cách và mở cửa, chính phủ Trung Quốc thực hiện chính sách miễn thuế tại khu vực này. Điều này giúp con đường trở thành một địa điểm lý tưởng thu hút du khách nước ngoài. Vào thập niên 80, đồ trang sức bằng vàng nơi đây là mục tiêu mua bán hàng đầu của người dân Trung Quốc và du khách. Hiện nay, con đường Trung - Anh vẫn còn là biểu trưng của đường ranh giới "một đất nước, hai chế độ" với một lịch sử chính trị đặc đáo nổi tiếng thế giới.

cuộc sống tươi tốt cho các bạn, nhưng chúng tôi đã không làm được điều đó."

Mùa đông năm 1977, sau khi trở lại và nắm giữ chức vụ quan trọng trong Đảng Cộng sản, Đặng Tiểu Bình nhận được báo cáo về tình hình "người dân bỏ trốn sang Hồng Kông." Gương mặt ông thoảng buồn, sau đó đột nhiên ông lên tiếng: "Điều này cho thấy dường như chính sách của chúng ta có vấn đề." Ngừng một chút, ông nói tiếp: "Việc này thì bộ đội không đủ khả năng giải quyết được đâu!" Những người phụ trách báo cáo đưa mắt nhìn nhau, cảm thấy hết sức mơ hồ như lạc trong đám sương mù.

Vài năm sau, một vài nhà lãnh đạo huyện Bảo An, những người tiên phong của Đặc khu Kinh tế Thâm Quyến, đã nhớ lại một câu nói từ đáy lòng của những người bỏ trốn là: "Chúng tôi không muốn sống trong một đất nước xã hội chủ nghĩa nghèo khổ."

Đứng trước thực tiễn này, đa số người ngoài miệng ca ngợi về chủ nghĩa xã hội nhưng trong thâm tâm vẫn than vãn rằng cuộc

Du khách đứng nhìn các cửa hiệu bên kia đường trên con đường Trung - Anh tại góc phố Sa Đầu, Thâm Quyến.

Kông, song cũng có không ít người Hồng Kông nhập cư vào đại lục. Điều tra của Cục Kế hoạch Hồng Kông tính đến năm 2001 cho thấy có khoảng 40.000 người Hồng Kông nhập cư. Trong hai năm trước, chắc chắn con số này còn nhiều hơn nữa với tốc độ nhập cư là 50% trên cơ sở tốc độ gia tăng trung bình hàng năm. Tính đến cuối năm 2005, 181.600 người Hồng Kông đã mua bất

sống của họ vẫn không đủ no. Đây là điều mà Marx và Engels đã cay đắng nhận ra trong *Tuyên ngôn Cộng sản*: "Dùng túi ăn xin của giai cấp vô sản may cờ cổ vũ mọi người chỉ khiến mọi người cười ha hả và bỏ chạy tứ tán."

Cùng với quá trình cải cách và mở cửa ngày càng diễn ra sâu rộng, có sự tương phản rõ nét giữa những người nhập cư số đông người từ đại lục bỗn trốn sang Hồng

Cây đa hàng thế kỷ, gốc ở Thâm Quyến còn các nhánh cây trải dài tới Hồng Kông, đã chứng kiến những thay đổi to lớn trong hơn 100 năm qua tại con đường Trung - Anh

động sản ở đại lục và khoảng 92.000 người trong số đó hiện sinh sống ở đại lục, chủ yếu tập trung ở Thẩm Quyến, Quảng Đông và Quảng Châu.

Cầu cảng La Hô, nối liền Thẩm Quyến và Hồng Kông, cũng là một nhẫn chung sống cho tình trạng nhập cư theo hai hướng khác nhau này ở những thời điểm khác nhau.

Trong giai đoạn bắt đầu quá trình cải cách và mở cửa

vào những năm 80, một chuyên gia phân tích tình hình kinh tế phương Tây đã từng thành thật chỉ ra rằng nếu Trung Quốc có thể tận dụng tối đa uy tín của Đảng Cộng sản Trung Quốc và Mao Trạch Đông, có thể tiến hành kế hoạch hóa gia đình năm 1952, bảo vệ sinh thái năm 1954, cải cách kinh tế từ năm 1956 và cải cách chính trị vào những năm 60, thì nền kinh tế Trung Quốc có thể phát triển gấp 9 lần như hiện nay.

Tuy nhiên, lịch sử không phải là một chuỗi "nếu như," mà là một con đường dài của những nguyên nhân và hậu quả.

Chúng ta cùng phân tích qua những con số sau. Năm 1955, tổng sản lượng quốc gia GNP của Trung Quốc chiếm 4,7% tổng sản lượng toàn thế giới, trong khi đó, GNP năm 1980 chỉ đạt 2,5%. Năm 1960, con số gần bằng với Nhật, nhưng tới năm 1980, chỉ bằng $\frac{1}{4}$ của Nhật. Năm 1959, tổng giá trị xuất khẩu đạt tới 1,95% tổng giá trị toàn cầu, xếp thứ 12 trên thế giới, nhưng đến năm 1980, rớt xuống chỉ còn 0,75%, xếp thứ 32 trên thế giới.

Dũng cảm nhìn thẳng vào vấn đề từ những con số rõ ràng trên, Đặng Tiểu Bình đã mạnh tay chỉ ra rằng: "Trong suốt 20 năm từ năm 1958 đến năm 1978, xã hội Trung Quốc thật sự trong tình trạng trì trệ và bị đẩy lùi."

Dòng người trên con đường Trung - Anh trước và sau khi Hồng Kông được trả về cho Trung Quốc.

Vì những ảnh hưởng nặng nề quá lâu của cuộc Chiến tranh Lạnh giữa phương Tây và phương Đông, cùng với mối quan hệ Trung - Nga ngày càng trở nên tồi tệ, và những thảm họa vừa do thiên nhiên vừa do con người tạo ra, ngay cả Chủ tịch Mao Trạch Đông, dù thấm dỗm tinh thần anh hùng trong suốt cuộc đời của mình, cũng phải suy nghĩ lại về tương lai của Trung Quốc.

Năm 1961, trong chuyến viếng thăm Trung Quốc, Thống chế Montgomery của Vương quốc Anh, đã nói với Mao Trạch Đông hết sức thành thật: "Trong 50 năm nữa, Trung Quốc sẽ thất sự vĩ đại." Với thái độ điềm tĩnh, Mao Trạch Đông trả lời: "Đối với Trung Quốc, 50 năm vẫn chưa đủ. Chúng tôi cần 100 năm, thậm chí còn lâu hơn nữa".

Ngày 30/1/1962, trong một hội nghị quan trọng có sự tham dự của 7.000 người, Chủ tịch Mao Trạch Đông đã dự đoán "Trung Quốc cần 100 năm nữa mới bắt kịp và vượt lên những đất nước tiên tiến nhất trên thế giới."

Lúc bấy giờ, Mao Trạch Đông thật sự muốn ngay lập tức phá bỏ tình trạng bị cô lập với thế giới, nhưng ông đã không thực hiện được điều này. Ngày 21/2/1972, cựu Tổng thống Hoa Kỳ Richard Nixon có chuyến viếng thăm Trung Quốc. Lúc này, dù Mao Trạch Đông đang bị bệnh nặng, ông vẫn rất mong muốn gặp Tổng thống Nixon. Trước ngày gặp Tổng thống Nixon, Mao Trạch Đông đã phối hợp với các bác sĩ điều trị bệnh phổi trong hơn 20 ngày. Một tuần trước khi Tổng thống Nixon đến, Chủ tịch Mao tự buộc mình tập thể dục, năng tập đứng dậy và đi lại, dù bước đi không vững. Vào ngày gặp Tổng thống Nixon, Mao Trạch Đông vui mừng đến nỗi mời một chuyên gia cắt tóc chuyên nghiệp

Một "cao ốc văn phòng" tại Phố Sơn, Quảng Đông năm 1980. Vào đầu những năm 80, người dân gửi các khiếu nại và mong chờ sự giúp đỡ của những người có thẩm quyền. Cụ ông tại "văn phòng này" đang thảo đơn khiếu nại cho người khác.

đến cắt tóc và cạo râu cho mình. Ông đã ngồi chờ từ rất sớm tại phòng tiếp khách ở Trung Nam Hải, đây là nơi cư ngụ của các nhà lãnh đạo Trung Quốc. Khi nghe báo cáo máy bay chuyên dụng của Tổng thống Nixon đã đến sân bay Bắc Kinh, lập tức ông kêu người nói với Chu Ân Lai là "Tôi muốn gặp Nixon ngay lập tức." Lúc này, Mao Trạch Đông đã 79 tuổi song ông vẫn nỗ lực đến hơi thở cuối cùng để giúp Trung Quốc phá bỏ cánh cửa khép kín với thế giới.

Suốt triều đại nhà Hán (206 trước Công nguyên - 220 sau Công nguyên) và nhà Đường (618 - 907), Trung Quốc đã chủ động mở cửa đón hàng ngàn người đến từ khắp nơi trên thế giới với lòng kính trọng và ngưỡng mộ sâu sắc. Trung Quốc cận đại suy tàn và bế tắc vì chính sách đóng cửa, nhưng nhờ sức mạnh pháo hạm, các cường quốc phương Tây đã mở toang cánh cửa khép kín của Trung Quốc.

Trào lưu toàn cầu hóa nền kinh tế lần thứ ba với cuộc cách mạng công nghệ mới là tâm điểm, đã ảnh hưởng toàn thế giới vào những năm 70. Lúc này, nhân dân Trung Quốc mới thật sự cảm nhận được những ảnh hưởng to lớn của nó.

Đặng Tiểu Bình đã chỉ rõ thế nào là tư duy chiến lược. Đó là nếu không thể làm rõ hai điều, ở đâu và bằng cách nào, để cung cấp sức mạnh thì không thể gọi là tư duy chiến lược.

Thâm Quyến, Quảng Đông và vùng đồng bằng châu thổ Châu Giang là những vị trí chiến lược về lịch sử và vị thế địa lý. Sự thay đổi vô cùng to lớn của Trung Quốc năm 1978 cuối cùng đã mở ra phong trào cải cách xã hội quy mô lớn chưa từng có trong

Năm 1982, Quảng Châu trở thành "thiên đường mua sắm" của Trung Quốc. Hai người trong một chuyến công tác đã mua nhiều món đồ. Những món đồ này sẽ được kiểm tra tại ga xe lửa Quảng Châu.

Cầu Hải Châu trên dòng Châu Giang, Quảng Châu.

lịch sử đất nước. Phong trào này ngày càng có ý nghĩa sâu rộng và là bước đột phá trong lịch sử Trung Quốc.

Dối với dòng Châu Giang, năm 1978 cũng đánh dấu cột mốc khá quan trọng. Người dân Trung Quốc đặc biệt chú trọng vào "thiên thời, địa lợi, nhân hòa". Lịch sử đã mang lại nhiều cơ hội ngàn vàng và ưu đãi mọi thứ cho dòng Châu Giang và những người con nơi đây.

Ngày nay, sau 30 năm phát triển, khi các phi hành gia người Mỹ có thể phóng tầm nhìn chim bay từ vệ tinh không gian, họ rất ngạc nhiên khi phát hiện ra một điều kỳ diệu: Hồng Kông, Ma Cao, Quảng Châu, Chu Hải, Trung Sơn và Thẩm Quyến được nối với nhau thành một quần thể thành thị lớn, và tạo thành bức tranh tỏa sáng rực rỡ nhất vào ban đêm. Người Mỹ gọi đây là "đô thị" (*huang trấn*) đẹp nhất của thế giới.

Những người may mắn sống trong bức tranh tuyệt đẹp này, gồm các quan chức, giáo sư, học giả, nhà kinh doanh, nhà văn,

Từ khóa

Tam giác châu (Châu tam giác 珠三角)

"*Tam giác châu*" là chữ viết tắt của vùng kinh tế đồng bằng châu thổ Châu Giang gồm các thành phố dọc theo hai bờ sông Châu Giang là Quảng Châu, Thâm Quyến, Phat Sơn, Chu Hải, Đồng Hoàn, Trung Sơn, Huệ Châu, Giang Môn và Triệu Khánh. *Tam giác châu* là một trong những vùng kinh tế phát triển nhanh nhất và cạnh tranh toàn diện khốc liệt nhất. Diện tích vùng đồng bằng châu thổ Châu Giang nhỏ hơn Quảng Đông 14%, nhưng dân số chiếm tới 61% tổng dân số của tỉnh với GDP chiếm khoảng 10% tổng GDP cả nước. Cuối những năm 90, xuất hiện khái niệm "*Dai Châu tam giác*" gồm Quảng Đông, Hồng Kông và Ma Cao. Sau đó cũng xuất hiện khái niệm "*Phiếm Châu tam giác*" gồm Phúc Kiến, Giang Tây và Hải Nam, những thành phố này kế cận nhau và có mối quan hệ buôn bán và kinh tế gần với khu vực đồng Châu Giang.

họa sĩ, bác sĩ, luật sư, công nhân, nông dân đều là những người tiên phong trong quá trình cải cách và mở cửa của Trung Quốc phát triển theo con đường hiện đại hóa.

3

ĐỘT PHÁ Ở THÂM QUYẾN

Thâm Quyến, một thành phố nhỏ gần cửa sông Châu Giang, có diện tích 3 km² và dân số chưa đến 30.000 người. Thành phố với những con đường chật hẹp, những ngôi nhà xuống cấp, trong đó có "phố bán heo" (*trú tử nhai*) và "phố bán cá" (*ngư tử nhai*), dài chưa tới 200m, bẩn thỉu, mất trật tự và hết sức chật chội. Thành phố chỉ có duy nhất một tòa nhà 5 tầng mà người dân địa phương gọi là "tòa nhà chọc trời" (*ma thiên đại hạ*) vì nó quá nổi bật so với những tòa nhà khác xung quanh.

Dù đã trải qua 1.700 năm lịch sử sóng gió, Thâm Quyến vẫn chỉ là một góc nhỏ xa xôi trên bản đồ Trung Hoa rộng lớn với diện tích 9,6 triệu km².

Lúc bắt đầu thành lập, Đặc khu Kinh tế Thâm Quyến được biết đến với "năm cấp độ": vùng kinh tế, thành ủy, ủy ban huyện Bảo An, phố chợ nghèo khó.

Bất kỳ sự thay đổi xã hội nào cũng cần một cột mốc, vì vậy, quá trình cải cách và mở cửa của Trung Quốc cũng cần một cột mốc. Ngày 26/8/1980, Diệp Kiếm Anh (1897 - 1986), Chủ tịch Ủy ban thường trực Đảng Cộng sản Trung Quốc, chủ tọa của phiên họp thứ 15 của Ủy ban thường vụ Đảng Cộng sản Trung Quốc, chủ trì việc quyết định ban hành những điều lệ áp dụng cho đặc khu kinh tế ở Quảng Đông, Giang Trạch Dân, Phó Chủ tịch Ủy ban Điều tiết Xuất nhập khẩu do Trung ương ủy thác, đã đọc toàn bộ Điều lệ. Điều lệ đã nhận được sự ủng hộ đặc biệt và cuối cùng đã được thông qua.

Con đường Quảng Châu - Thâm Quyến năm 1982

Bức điêu khắc "Con bò khai hoang" (Thác hoang ngưu) được đặt trước cổng Thành ủy thành phố Thâm Quyến.

Từ đó, Đặc khu Kinh tế Thâm Quyến chính thức bắt đầu cuộc hành trình đổi mới. Đây là một quyết định mang tính chiến lược về vận mệnh của Trung Quốc sau này.

Tác phẩm điêu khắc nổi tiếng "Con bò khai hoang" (*Thác hoang ngưu*) liên tiếp xuất hiện trên truyền hình Trung Quốc, là minh chứng sống động cho vị thế và ý nghĩa của kè mở đường Thâm Quyến. Cũng từ đó, Thâm Quyến đổi mới với những khó khăn tưởng chừng không thể vượt qua như thiếu vốn xây dựng thành phố. Ngô Nam Sinh, Bí thư Thành ủy đầu tiên của Thâm Quyến, và Phó Thủ tướng lúc đó là Cốc Mục, đã cố gắng bằng mọi cách xin "hóa duyên"³ (quyên góp tiền bạc) khắp nơi mòn tiền 3.000 vạn nhân dân tệ làm kinh phí ban đầu

Thông tin cũ có liên quan >>

1980

Theo quyết định ngày 26/8, phiên họp thứ 15 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội khóa 5 đã phê duyệt "Các điêu lệ của Hội đồng Nhà nước" về các đặc khu kinh tế ở Quảng Đông và "chính thức công bố thành lập các đặc khu kinh tế" ở bốn thành phố là Thâm Quyến, Chu Hải, Sán Đầu, và Hạ Môn.

³ Danh từ nhà Phật, có nghĩa là "xin cúng dường làm Phật sự."

xây dựng thành phố. Món tiền này chẳng khác gì "đem cốc nước chữa xe cùi đang cháy" (*bôi thủy xa tân*).

Khó khăn nữa là không đủ trang thiết bị vì mấy chục nhà máy và phân xưởng nhỏ chỉ sản xuất những công cụ nhà nông nhỏ, đồ ngũ kim và vật dụng gia đình; và không đủ nguồn lực có sẵn vì bốn học viện nghiên cứu nông nghiệp, lâm nghiệp, máy móc nông nghiệp và thủy sản chỉ có 27 nhân viên kỹ thuật và khoa học, trong số đó chỉ có 2 kỹ sư và những người còn lại chỉ có trình độ hiểu biết kỹ thuật và khoa học cơ bản.

Điều đáng nói ở đây là mọi động thái của nhà nước đều ảnh hưởng đến toàn bộ nền kinh tế và chính trị. Việc xây dựng kinh tế cần vốn, nhân tài và nhiều nguồn hỗ trợ khác, và tất cả đều phải phù hợp với chính sách của nhà nước.

Lúc bấy giờ, việc xây dựng đặc khu kinh tế phải bắt đầu từ mớ hỗn tạp như người Trung Quốc thường nói “giống người thầy đầu tiên viết những chữ đầu tiên trên tờ giấy trắng”, tất cả đều phụ thuộc vào những người tiên phong dũng cảm với năng lực sẵn có.

Từ khóa

Khai hoang ngưu (开荒牛 Con bò khai hoang)

Cũng được gọi là *Thác hoang ngưu* 拓荒牛⁴ hay *Nhụ tử ngưu* 犀子牛 “Con bò sẵn sàng phục vụ trẻ con” là bức tượng điêu khắc nổi tiếng của điêu khắc gia lừng danh người Trung Quốc Phan Hạc 潘鹤. Ngay từ buổi đầu thành lập Đặc khu Kinh tế Thâm Quyến, để đánh dấu sự kiện lịch sử trọng đại này, nhà cầm quyền thành phố mong muốn tạc một bức điêu khắc thể hiện tinh thần tiên phong của đặc khu kinh tế. Lấy cảm hứng sáng tạo từ hình ảnh con bò mạnh mẽ và cứng đầu, Phan Hạc đã tạc nên bức tượng điêu khắc đầy ý nghĩa này. Hoàn thành ngày 27/7/1984, tác phẩm này thể hiện tinh thần tiên phong của những người đầu tiên xây dựng Thâm Quyến. Bức tượng đã đoạt giải vàng tại Triển lãm Nghệ thuật Quốc gia lần thứ 6 trong năm đó và trở thành biểu tượng của quá trình cải cách, tinh thần đổi mới và tiên phong của Thâm Quyến nói riêng, và Trung Quốc nói chung.

⁴ Chúng ta có cum từ “khai thác” thường dùng theo nghĩa tiêu cực, kiểu “khai thác, bóc lột” nhưng trong Hán ngữ không có nét nghĩa tiêu cực này. “Thác” (khai thác/ thác hoang) có nghĩa là “mở rộng” (âm Bát Kinh túc).

Vào những năm 80, Dajiale Open Stage tại Thâm Quyến là nơi dạo mát ưa thích của những người làm thuê.

“Mở đường máu tiến đến tương lai.” (*Sát xuất nhất diều huyết lộ lai*) Câu khẩu hiệu này tuyệt đối không phải là một khẩu hiệu có thể xem thường. Mỗi bước phát triển đều là một thử thách: đó là khắc phục và vượt qua những truyền thống, thói quen cũ, đồng thời thoát khỏi mô hình kinh tế cũ, ý thức hệ và những quan niệm lỗi thời. Hồ Diệu Bang, Tổng Bí thư Đảng Cộng sản Trung Quốc và là nhà cải cách lỗi lạc của thập niên 80, đã từng chỉ thị các đặc khu kinh tế phải dám đương đầu “giải quyết những vấn đề đặc biệt theo cách đặc biệt (*đặc sự đặc biệt*) và giải quyết những vấn đề mới theo cách mới (*tân sự tân biệt*) với một quan điểm kiên định (*lập trường bất biến*) phương pháp hoàn toàn mới (*phương pháp toàn tâm*),” đồng thời phải dám đương đầu và khắc phục những va chạm, xung đột giữa cái mới và cái cũ.

Thông tin cũ có liên quan >>

1979

Vào ngày 7/11, Tập đoàn Xuất nhập khẩu Khoáng sản và Kim loại Thâm Quyến và Công ty Xuất nhập khẩu Quảng Đông đã ký một hợp đồng hợp tác kinh doanh cổ vật bằng đá (*kê thạch cổ thạch vật*) trị giá đầu tư 46,44 triệu đôla Hồng Kông với Công ty thương mại Triumph, Hồng Kông. Đây là thương vụ hợp tác nước ngoài đầu tiên của Trung Quốc.

Một bài học chung cho những nước đang phát triển đó là tận dụng nguồn vốn nước ngoài để phát triển kinh tế khu vực, như câu châm ngôn “mượn gà lấy trứng” (*tả kê sinh noãn*). Hồng Kông cũng áp dụng theo phương pháp này và Hàn Quốc, Đài Loan, Singapore cũng vậy. Do đó, tuy chính phủ hỗ trợ quỹ xây dựng không nhiều nhưng Thâm Quyến nhanh chóng vạch ra hướng đi đó là chủ yếu dựa vào lượng vốn

khổng lồ của Hồng Kông, Ma Cao, Đông Nam Á, châu Âu và Hoa Kỳ.

Để thu hút các nhà đầu tư nước ngoài và giới kinh doanh Hồng Kông đầu tư và xây dựng các nhà máy tại Thâm Quyến, điều cần làm trước tiên là tạo ra một môi trường đầu tư tốt. Hay nói cách khác, phải xây giàn cho gà đậu trước khi “mượn gà lấy trứng.” Thực tế cho thấy để đầu tư đất đai, hệ thống điện, nước, giao thông công cộng, viễn thông trên diện tích chỉ 1 km² phải tiêu tốn ít nhất 100 triệu nhân dân tệ.

Chân lý rất đúng: “Tiền không phải vạn năng, nhưng không có tiền thì tuyệt nhiên không thể làm được gì!”

Thâm Quyến cần có tinh thần dũng cảm “như lần đầu tiên ăn cua” theo lối nói thông tục của người Trung Quốc để vượt qua những hạn chế, phá bỏ các rào cản và tìm ra con đường cải cách và mở cửa.

Trong nhiều năm, khái niệm “cho thuê đất” (*xuất tô thổ địa*) là một tư tưởng thuộc loại đại nghịch bất đạo làm tổn thương tinh thần dân tộc ghê gớm đến nỗi đa số dân Trung Quốc thậm chí không hề dám nghĩ đến. Các nhà lãnh đạo Thâm Quyến thật sự là những con người hết sức can đảm khi dám dung đến việc này. Họ sớm nhận ra rằng vùng đất bình yên dọc theo dòng sông Thâm Quyến này sẽ là vùng đất vàng, mang lại nhiều lợi nhuận cho thành phố. Đúng vậy, các nhà kinh tế học cũng dự đoán chỉ trong vài năm lợi nhuận thu được tại khu thương mại La Hồ có thể đạt tới 100 triệu nhân dân tệ.

Tại vùng đồng bằng chau thổ
Châu Giang, dân địa phương,
những người đầu tiên có cuộc sống
khảm khá hơn, đang xây nhà mới,
còn nhà cũ họ cho những người
nơi khác đến kiếm sống thuê lại
(1995)

Trong hai năm đầu phát triển quận La Hô, nhà cầm quyền đã cho thuê 45.400 m² đất, thu về 213,6 triệu đôla Hồng Kông và thu hút 4 tỉ đôla Hồng Kông đầu tư nước ngoài. Từ việc cấp đất không hoàn lại đến việc thuê đất thu lợi nhuận, những nhà tiên phong của đặc khu kinh tế là những người đầu tiên “ném vị ngọt” của nền kinh tế thị trường và “đào thùng vàng đầu tiên” cho thương vụ đầu tiên của họ.

Ngày 1/12/1987, cuộc đấu giá đất tại Phòng Hội nghị Thâm Quyến được xem là một dấu ấn lịch sử cho cải cách cơ bản về hệ thống sử dụng đất tại Trung Quốc. Cho đến nay, nhiều người dân Trung Quốc vẫn còn nhớ rõ sự kiện đột phá này. Trong giai đoạn đầu thành lập đặc khu kinh tế, sau khi các nhà tiên phong phá bỏ rào cản cấm “cho thuê đất,” họ đã quy định và đưa thành các điều lệ đối với phí sử dụng đất tùy vào cấp độ vào năm 1982.

Thông tin cũ có liên quan >>

1981

Ngày 30-31/12, nhận lời mời của thị trưởng Lương Tương, thống đốc Hồng Kông MacLehose đến thăm Đặc khu Kinh tế Thâm Quyến. Đây là lần đầu tiên một vị lãnh đạo cấp cao của Hồng Kông đến thăm Thâm Quyến trước khi Hồng Kông trở về với Trung Quốc.

Theo lời kể của Ngô Nam Sinh, Bí thư Thành ủy đầu tiên của Thâm Quyến, thì Giang Trạch Dân và một số nhà lãnh đạo khác đã bàn bạc rất nhiều về “phí sử dụng đất,” thực chất đây là hình thức “thu tiền từ việc cho thuê đất”.

Phân biệt quyền sử dụng đất từ sở hữu đất bằng cách bắt đóng “phí sử dụng đất” không chỉ là cách khôn ngoan để tránh chạm vào từ ngữ nhạy cảm “cho thuê đất” trong một đất nước theo chủ nghĩa xã hội. Song đây là một động lực đổi mới vô cùng to lớn tạo điều kiện cho Giang Trạch Dân và những nhà cải cách khác áp dụng đối với các đặc khu kinh tế đồng thời là một thử nghiệm mang tính chất đột phá.

Cũng trong năm 1987, việc “cho thuê đất” được hợp thức hóa này như một quả bom nổ tung làm rung chuyển Hồng Kông. Các tờ báo lớn ở Hồng Kông như *Văn Hồi báo*, *Dại Công báo* và *Minh báo* cạnh tranh quyết liệt để đưa bằng được tin tức cực nóng này lên trang nhất.

Thực trạng thị trường đất của Trung Hoa Mới phải bán đi để có vốn đầu tư đã gây ra nhiều cuộc tranh luận trong dân chúng. Một tổ chức đã mở ra một hội thảo về chủ đề “làm thế nào để

giải quyết vấn đề này - trước là chiến đấu bảo vệ đất nước, sau là bán đất." Một bài báo tựa đề "Nguồn gốc việc định cư của người nước ngoài trong đất nước Trung Hoa cổ" đăng trên một tờ báo lớn thậm chí còn nói bóng gió đến việc cho thuê đất ở Thâm Quyến. Một số khác còn mỉa mai "Thâm Quyến là kẻ phản bội đất nước đáng bị lên án nhất."

Thế giới cũng tác động không nhỏ góp phần làm thay đổi hiến pháp Trung Quốc. Vì quyền sử dụng đất được chuyển sang hình thức có thời hạn cụ thể và phải trả tiền tại Thâm Quyến, lần đầu tiên Trung Quốc biến đất từ nguồn tài nguyên đất nước thành vốn đầu tư và cho phép bán đất như một loại hàng hóa. Vì lý do này, Thâm Quyến trở thành kẻ dẫn đầu trong việc mua bán đất và tạo thành bất động sản, từ đó hiểu rõ hiệu quả của việc sử dụng đất và những giá trị thật sự của đất.

Cùng với sự phát triển ngày càng mạnh mẽ của khu công nghiệp, Phòng phụ trách "bán trước sản phẩm thương mại" (đự thu thương phẩm) đã tận dụng táo bạo nguyên lý xoay vòng vốn và thúc đẩy các sản phẩm bất động sản gia nhập vào chu kỳ lưu thông tài sản. Việc bán đất trong lúc bắt đầu tiến hành xây dựng và thậm chí ngay cả những ngôi nhà đang trong giai đoạn thiết kế, chỉ mới có trên giấy tờ, hay chỉ mới khởi công xây dựng, cũng có thể đem ra giao dịch, danh từ chuyên môn gọi là "bán nhà trên giấy" (mại lầu hoa). Trong hai năm, rất nhiều tòa nhà liên tiếp mọc lên làm tăng nguồn vốn của thành phố tựa như "trái bóng tuyết lăn" (cỗn tuyết cầu = càng lăn nấm tuyết càng to lên do có nhiều tuyết bám vào). Vì vậy, số tiền cho vay nhảy vọt từ 18 triệu nhân dân tệ lên 144 triệu nhân dân tệ.

Trong bối cảnh nền kinh tế tập trung, Đặc khu Kinh tế Thâm Quyến dần phát triển thành nền kinh tế thị trường hoàn toàn mới. "Bàn tay vô hình - thị trường" đã tác động mạnh

Tháp đôi Golden, "tòa nhà chưa hoàn thành" cao nhất tại Thâm Quyến

Thông tin cũ có liên quan >>**1987**

Ngày 8/8, thành phố Thâm Quyến đã bán mảnh đất thuộc sở hữu nhà nước đầu tiên dưới hình thức sử dụng trả tiền và bù thâu thỏa thuận. Ngày 11/8, mảnh đất thứ hai cũng được bán theo hình thức bù thâu chính thức. Ngày 1/12, mảnh đất thứ ba được bán theo hình thức đấu giá, đây là cuộc đấu giá đất đầu tiên kể từ khi thành lập nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa. Ngày 26/11, mảnh đất được bán theo hình thức bù thâu chính thức đã có chủ. Vượt qua 9 công ty tham gia bù thâu khác, Tập đoàn Phát triển Công trình Thâm Hoa đã bỏ giá cao nhất để có được mảnh đất dân cư diện tích 46.355 m² trong thời gian sử dụng 50 năm.

mẽ lên mô hình thử nghiệm đầu tiên tại thành phố Thâm Quyến.

Nguồn vốn là động lực cơ bản nhất. Từ buổi đầu, trong việc xây dựng đặc khu kinh tế, vấn đề khiến các nhà lãnh đạo đau đầu nhất là thiếu vốn đầu tư. Tháng 7/1983, với mục đích làm tăng nguồn vốn, Công ty đầu tư chung huyện Bảo An của Thâm Quyến đã ban hành "cổ phiếu," đánh dấu sự trở lại của cổ phần trong thời kỳ kinh tế xã hội chủ nghĩa sau khi nó đã biến mất hơn 30 năm qua. Đây được xem là hạt giống đầu tiên định hình nên một trong hai thị trường chứng khoán chủ yếu của Trung Quốc sau này và cũng là hai thị trường tài

chính lớn nhất của Trung Quốc.

Từ khóa**Thị trường chứng khoán Thâm Quyến**

Thị trường chứng khoán Thâm Quyến (Shenzhen Stock Exchange, gọi tắt là SZSE) ra đời ngày 1/12/1990. Đây là một tổ chức hợp pháp tạo ra môi trường và các phương tiện cần thiết cho việc kinh doanh cổ phiếu, tổ chức và giám sát buôn bán cổ phiếu và áp dụng một cơ chế quản lý tự điều tiết, do Ủy ban Điều tiết Chứng khoán Trung Quốc trực tiếp giám sát và quản lý. SZSE và Thị trường chứng khoán Thượng Hải (Shanghai Stock Exchange, gọi tắt là SSE) là hai thị trường chứng khoán chính của Trung Quốc. Nhờ những tiện ích của công nghệ hiện đại, SZSE là một thị trường chứng khoán thành công tại Thâm Quyến gây ảnh hưởng đến toàn bộ đất nước đồng thời giữ một vai trò quan trọng trong việc thiết lập một hệ thống công ty hiện đại, thúc đẩy tái cơ cấu nền kinh tế, tối ưu hóa việc phân bổ các nguồn lực và mở rộng kiến thức về nền kinh tế thị trường.

Năm 1987, Ngân hàng Phát triển Thâm Quyến phát hành cổ phiếu. Năm 1990, Trung tâm Giao dịch Chứng khoán Thâm Quyến chính thức đi vào hoạt động. Trong thời gian này, phần lớn người dân đều có thái độ “chờ đợi động tĩnh” của thị trường chứng khoán. Một số người kiên quyết phản đối và yêu cầu ngừng lại, song số khác tỏ ý ủng hộ. Đối với những người phản đối, họ không phủ nhận vai trò của cổ phiếu trong việc làm tăng nguồn vốn đầu tư. Lý do phản đối của họ (ngày nay có vẻ khá buồn cười) đó là việc này sẽ làm cho số người sống dựa vào cổ tức của cổ phiếu ngày càng nhiều hơn.

Vài năm sau, trong chuyến viếng thăm kiểm tra lần hai của Đặng Tiểu Bình tại Thâm Quyến, ông đã chỉ rõ: “Có những người cho rằng thị trường chứng khoán là của chủ nghĩa tư bản. Bước đầu, chúng ta đã thử nghiệm thị trường chứng khoán tại Thâm Quyến, Thượng Hải và chúng ta đã thành công. Điều này cho thấy chúng ta có thể thử nghiệm và áp dụng một số hình thức phát triển của chế độ tư bản chủ nghĩa vào chế độ xã hội chủ nghĩa. Trong trường hợp thất bại, chúng ta có thể ngừng ngay và bắt đầu lại. Không ai có thể đảm bảo chắc chắn và đúng đắn tuyệt đối khi thử nghiệm cái mới.”

Việc phát hành cổ phiếu thành công đã tạo ra nền kinh tế tư bản tài chính. Dù bước đầu phát triển còn non nớt như một đứa trẻ, nhưng khi đứa trẻ dần lớn lên thì tương lai tươi sáng vẫn ở phía trước.

Ngay từ buổi đầu, “Con bò khai phá đất hoang” của Thâm Quyến dám đương đầu với khái niệm chiến lược “Đặc khu kinh tế chủ yếu chú trọng vào thu hút vốn đầu tư nước ngoài và xây dựng nền kinh tế thị trường” đã giúp cho Đặc khu Kinh tế Thâm Quyến gia nhập vào chu kỳ kinh tế của thế giới. Hiển nhiên, thị trường luôn là đòn bẩy và điểm tựa vững chắc cho nền kinh tế phát triển.

Thời kỳ này đánh dấu giai đoạn huy hoàng nhưng nhiều chông gai của các nhà tiên phong dũng cảm.

Toàn cảnh Đặc khu Kinh tế Thâm Quyến giống một công trường xây dựng với hàng trăm ngàn nhóm xây dựng phân tán dọc theo bờ bắc dòng Thâm Quyến. 20.000 công binh được thuyên

Thông tin cũ có liên quan >>

1991

Ngày 3/7, Thị trường chứng khoán Thâm Quyến chính thức đi vào hoạt động với sự tham gia của các công ty SBD, Van Khoa, An Đạt, Kim Điện và Nguyễn Dã.

Thâm Quyến đang trong quá trình xây dựng

chuyển đến các công trình dân dụng và tiến thẳng tới Nam Trung Quốc, cuối cùng đã trở thành một đội quân xây dựng dũng cảm tại đặc khu kinh tế. Cùng lúc tại Thâm Quyến, mọi người nỗ lực làm việc không ngừng nghỉ, tiếng máy móc vận hành, tiếng xe hơi chạy và bụi đường nghi ngút bay lên bầu trời.

Thông tin cũ có liên quan >>

1983

Ngày 15/9, 2 đơn vị của sở chỉ huy và 7 trung đoàn, tổng cộng 20.000 công binh đã đến Thâm Quyến để tham gia vào việc xây dựng cơ sở hạ tầng. Tất cả được giải ngũ tập thể để thuận chuyền chính thức vào việc xây dựng thành phố Thâm Quyến và vào các công ty xây dựng. Trước thực tế diều kiện xây dựng vô cùng khắc nghiệt và lực lượng nhân công thiếu nghiêm trọng, 20.000 công binh là lực lượng quan trọng hàng đầu cho việc xây dựng Đặc khu Kinh tế Thâm Quyến lúc bấy giờ.

Tại Thâm Quyến, người dân xem những nhà lãnh đạo là “những viên chức làm việc chăm chỉ nhất trong thời kỳ khó khăn nhất.” Khi lần đầu tiên đến nơi này, các nhà lãnh đạo đã sống trong những ngôi nhà có mái là những miếng sắt ghép lại, tổ chức các cuộc họp vào ban đêm, đọc các văn kiện tài liệu trong mùng để tránh bị muỗi đốt. Tuy nhiên, tất cả đều cảm thấy phấn khởi với vai trò tiên phong của mình.

Rõ ràng, đây là một thời kỳ cải cách với niềm đam mê mãnh liệt “muốn nuốt trọn cả thế giới” (*thôn thổ thiên hạ*).

Từ khóa**Lương Tương**

Lương Tương (梁湘 1919 - 1998), người thành phố Khai Bình, tỉnh Quảng Đông, tốt nghiệp Đại học Sư phạm Bắc Kinh. Từ tháng 2/1981 đến tháng 5/1986, ông đảm nhận chức Bí thư Thành ủy Thâm Quyến và Thị trưởng Thâm Quyến. Trong thời gian nắm quyền tại Thâm Quyến, Lương Tương đã không ngừng thúc đẩy xây dựng Đặc khu Kinh tế Thâm Quyến trên quy mô lớn. Ngày 13/12/1998, ông qua đời tại Quảng Châu vì bạo bệnh.

Đến lúc này, Thâm Quyến đã bối bỏ hình thức dùng tem phiếu mua hàng (ngũ cốc, vải, dầu và đường) và áp dụng rộng rãi hình thức hợp đồng lao động, bảo hiểm lao động xã hội cho những công nhân có hợp đồng lao động. Trong thời gian này, Thâm Quyến mọc lên trung tâm ngoại hối đầu tiên. Đặc khu kinh tế cũng là nơi đầu tiên áp dụng các loại thuế thu nhập với mức phí đóng nhất áp dụng trên cả nước. Mỗi ngày, đặc khu kinh tế đều có những điều mới mẻ. Dần dần, đặc khu kinh tế đã gây nên sức ảnh hưởng mạnh mẽ đáng kinh ngạc lên toàn xã hội. Cái hoang mang gieo mầm ngay lúc này là hạt giống của hy vọng, còn cái họ thu hoạch được sau này là vô vàn niềm hạnh phúc và sung sướng sau tất cả những nỗ lực khó khăn để tạo ra những bước ngoặt lịch sử vĩ đại.

Lịch sử luôn tiếp diễn gieo rắc những nỗi đau tột cùng trên mỗi bước tiến của nó. Lỗ Tấn, nhà văn lớn của Trung Quốc hiện đại, đã từng phát biểu một câu nói mang tính triết học sâu sắc với nội dung là: Tại Trung Quốc, người ta có thể đánh nhau đổ máu chỉ vì việc di chuyển một cái bàn. Từ thói quen của nền kinh tế tập trung đến khám phá mô hình nền kinh tế thị trường, ngay lập tức tâm lý xã hội giữa con người với nhau mất thế cân bằng. Cùng với âm thanh phát ra inh ỏi của các loại máy móc hiện đại, Đặc khu Kinh tế Thâm Quyến nhanh chóng trở thành “mắt bão” (*phong bạo nhän*) trên tất cả phương tiện truyền thông đại chúng.

Một số người hoài nghi: “Những sự thay đổi quá lớn này có còn được xem là nền kinh tế xã hội chủ nghĩa nữa không?” Một số khác bình luận: “Chủ nghĩa đế quốc đã biến mất cách đây nhiều năm và ngày nay các nhà tư bản trở lại với túi tiền trong tay.” Một

số người thậm chí tỏ ra khá băn khoăn và lo lắng: "Đặc khu kinh tế đã trở thành nơi định cư của người nước ngoài và Trung Quốc sẽ không còn giữ được bản sắc riêng nữa." Thậm chí có những người khẳng định: "Đặc khu Kinh tế Thâm Quyến chỉ toàn cờ đỏ 5 sao bay phấp phới trong gió." Điều này giống câu châm ngôn của người Trung Quốc "gió lớn báo hiệu cơn bão sắp tới."⁵

Rõ ràng, đây là một thử nghiệm hoàn toàn mới mẻ nhằm khám phá những phương pháp mới của chủ nghĩa xã hội tùy thuộc vào đặc điểm của Trung Quốc để tạo ra các đặc khu kinh tế. Các tác

phẩm kinh điển của các bậc thầy trước đó không đưa ra bất kỳ câu trả lời nào và những nhà xã hội học thực tế cũng không cung cấp bất kỳ tư liệu tham khảo nào. Đến lúc này mọi người mới thật sự hiểu rõ giá trị trong câu nói của Đặng Tiểu Bình: "Chính chúng ta phải tự tìm hướng đi trên con đường của mình."

Vài năm sau, Viên Canh 壴庚, "kỹ sư cải cách vĩ đại của Trung Quốc", phát biểu một quan điểm sâu sắc: "Chủ nghĩa xã hội phù hợp với đặc điểm của Trung Quốc là gì? Để xây dựng đặc khu kinh tế, chúng ta phải thử nghiệm những cách thức để nhận biết nó có phát huy tác dụng hay không. Một khi thất bại, chúng ta phải chấp nhận và dũng cảm bắt đầu lại."

Vào tháng 6 năm 1982 Nhiệm Trọng Di (người đứng đầu tiên bên trái) lắng nghe báo cáo của Viên Canh (người ngồi xổm ở giữa) về kế hoạch phát triển Xã Khẩu tại Thâm Quyến.

⁵ Nguyên văn: (sơn vũ dục lai phong mǎn lầu 山雨欲來風滿樓 = mưa gió muốn đến nên gió lồng lộng đầy lầu).

Từ khóa

Viên Canh

Viên Canh sinh tháng 4/1917 tại huyện Bảo An, tỉnh Quảng Đông. Năm 1978, ông giữ chức vụ Phó chủ tịch điều hành Hội Thương gia Hồng Kông (Hong Kong Merchants). Để hưởng ứng phong trào cải cách và mở cửa, bất chấp tuổi đã cao (lúc đó ông đã 60), Viên Canh đã lãnh đạo và đề xuất thành lập Quận Công nghiệp Xà Khẩu. Ngày 20/7/1979, Quận Công nghiệp Xà Khẩu chính thức ra đời. Trong suốt thời gian ông giữ quyền lãnh đạo, Quận Công nghiệp Xà Khẩu là “nơi thử nghiệm” cho quá trình cải cách của Trung Quốc và bản thân ông cũng trở thành một nhân vật gây nhiều tranh cãi. Câu khẩu hiệu “Thời gian là tiền bạc và hiệu quả là cuộc sống”, “Tri thức là tài sản và thông tin là cuộc sống” và nhiều câu nữa của ông đã gây ảnh hưởng mạnh mẽ lên toàn đất nước. Tháng 7/2003, Chính quyền Đặc khu Hành chính Hồng Kông SAR đã trao tặng Huân chương Golden Bauhinia cho ông. Tháng 10/2003, ông được Chính quyền Thượng Hải trao danh hiệu “Ngôi sao của phong trào cải cách Trung Quốc.”

Trong một thời gian, người dân Thâm Quyến cảm thấy rất đau lòng và nặng nề trong tư tưởng vì bị chính đồng bào của mình lén ám.

Mọi người giễu cợt Đặc khu Kinh tế Thâm Quyến là “dứa con dâu” của quá trình cải cách và mở cửa. Người dân Thâm Quyến lo ngại về tương lai của đặc khu kinh tế. Trong khi đó, Đặng Tiểu Bình, tổng công trình sư của quá trình cải cách và mở cửa, còn quan tâm lo âu hơn rất nhiều về vận mệnh của đặc khu kinh tế. Ông cho biết: “Tôi là người đầu tiên đưa ra đề xuất và Ủy ban Trung ương là tổ chức đầu tiên tán thành việc thành lập đặc khu kinh tế. Tôi nhất định phải nhìn thấy nó phát triển như thế nào.” Trong suy nghĩ của Đặng Tiểu Bình luôn tồn tại cảm giác hồi hộp và lo lắng.

May mắn, sau bốn năm đầu thực hiện cải cách ở Đặc khu Kinh tế Thâm Quyến, Đặng Tiểu Bình đã khẳng định sự thành công của nó bằng một câu kết luận sâu sắc: “Nghèo khổ và phát triển trì trệ không còn là đặc trưng của chủ nghĩa xã hội tại Trung Quốc.”

Tòa nhà Đế Vương Plaza tại Thâm Quyến đang thi công phần trần mái (1995).

Ngày 24/1/1984, khi Đặng Tiểu Bình leo lên Tòa nhà Thương mại Quốc tế Thâm Quyến 22 tầng để quan sát xung quanh, ông đã nở nụ cười mãn nguyện: “Thâm Quyến đã hoàn thành xuất sắc vai trò của mình!”

Cuộc cách mạng với mục đích giải phóng và phát triển các lực lượng sản xuất chính là một cuộc cải cách, một cuộc cách mạng vĩ đại mới. Đặc khu Kinh tế Thâm Quyến cuối cùng đã hiểu được chân lý trong quá trình cải cách mạnh mẽ và phá bỏ hệ thống kinh tế cũ, đồng thời làm kinh ngạc cả Trung Quốc nói riêng và toàn thế giới nói chung bằng cụm từ nổi tiếng “Tốc độ Thâm Quyến.”

Thông tin cũ có liên quan >>

1982

Từ 28/3 - 3/4, khi Phó Thủ tướng Cốc Mục xem xét kiểm tra Thâm Quyến, ông đưa ra nhận xét: “Chỉ trong hơn hai năm, tuy không có sự hỗ trợ vốn đầy đủ của nhà nước, nhưng Thâm Quyến vẫn có thể bắt đầu trong khó khăn và đạt được những thành tựu như hôm nay. Điều này thật kỳ diệu.”

Ngày 30/10, Hà Xuân Lâm, Chánh văn phòng của Hội đồng Nhà nước, đã kêu gọi Ủy ban tỉnh Quảng Đông: “Ngày 30/10, đồng chí Trần Văn đã thực hiện những chỉ thị trong bản tóm tắt sơ bộ về các đặc khu kinh tế thí điểm của Ủy ban tỉnh Quảng Đông; chúng ta cần thành lập các đặc khu kinh tế, nhưng các đồng chí phải luôn tích lũy kinh nghiệm và nỗ lực thực hiện hết mình.”

Khi đặc khu kinh tế vừa mới bắt đầu năm 1981, Công ty Đại Đồng, Hồng Kông và các Công ty Bất động sản ở Thâm Quyến đã hợp tác xây dựng tòa nhà thương mại cao tầng đầu tiên mang tên Quốc Thương Đại Hạ tại quận La Hô. Với quyết tâm tiến lên phía trước bằng mọi giá, Chính quyền thành phố Thâm Quyến tiên phong xúc tiến kế hoạch “bỏ thầu công khai” và thi hành chính sách khen thưởng lớn

và hình phạt nặng, nghĩa là, nếu có thể hoàn thành xây dựng sớm hơn một ngày thì giải thưởng là 10.000 đôla Hồng Kông, ngược lại hình phạt là 10.000 đôla Hồng Kông cho một ngày hoàn thành trễ. Sau khi đạt được giá bồi thường song phải đổi mới với áp lực nặng nề, Công ty xây dựng Trung Quốc Dã Kim Kiến Trúc buộc phải hủy bỏ hoàn toàn chế độ quản lý kiểu cũ và thực hiện nghiêm chỉnh hình thức quản lý theo hợp đồng trách nhiệm kinh tế, nghĩa là hợp đồng phân chia rạch ròi trách nhiệm của các cấp và trực tiếp liên đới trách nhiệm đến từng nhóm và từng cá nhân.

Kết quả thật kỳ diệu: trước khi ứng dụng chế độ trách nhiệm hợp đồng, để xây xong một tầng phải mất 25 ngày, còn sau khi ứng dụng chế độ trách nhiệm hợp đồng, chỉ mất 8 ngày là hoàn thành. Do đó, việc xây dựng tòa nhà Quốc Thương hoàn thành trước thời hạn đến 94 ngày và Chính quyền thành phố đã ban thưởng 940.000 đôla Hồng Kông cho Công ty xây dựng Trung Quốc Dã Kim Kiến Trúc.

Một hòn đá có thể tạo ra hàng loạt con sóng. Quá trình cải cách, bắt đầu từ ngành công nghiệp xây dựng và nhắm tới việc

Từ khóa

Tốc độ Thâm Quyến

Tòa nhà Thương mại Quốc tế Thâm Quyến cao 160m, 53 tầng, là một trong những tòa nhà tiêu biểu của thành phố. Năm 1984, giới xây dựng đã tạo ra một điều kỳ diệu: xây xong 1 tầng chỉ trong 3 ngày. Điều kỳ diệu này được gọi là "Tốc độ Thâm Quyến." Ngày nay, cụm từ "Tốc độ Thâm Quyến" trở thành một thành ngữ ám chỉ tốc độ siêu nhanh và cực kỳ hiệu quả. Trong quá trình xây dựng Tòa nhà Thương mại Quốc tế Thâm Quyến, những người xây dựng phải vượt qua điều kiện làm việc và điều kiện sống vô cùng khó khăn, dùng trang thiết bị và công nghệ tiên tiến của nước ngoài trong việc thi công, phá bỏ cơ chế quản lý và phân phối kiểu cũ hiện hữu thay bằng cơ chế quản lý và phân bổ theo công việc, nghĩa là trực tiếp đặt khối lượng công việc lên thu nhập của mỗi người thợ, nhờ vậy nâng cao đáng kể tinh thần làm việc của họ.

Trái: Nhà hàng xoay trên tầng cao nhất của Trung tâm Thương mại Quốc tế tại Thâm Quyến (1989).

Phải: Trung tâm Thương mại Quốc tế là công trình kiến trúc thu hút rất nhiều du khách (1989).

hủy bỏ chế độ quản lý cứng nhắc hiện hữu bằng việc sử dụng các luật kinh tế để mở rộng thị trường đã phát huy hiệu quả qua tốc độ phát triển của nó. Chỉ vài năm sau, Tòa nhà Thương mại Quốc tế Thâm Quyến ra đời và đứng vững sừng sững giữa bầu trời nhờ quá trình xây dựng phi thường. Với tổng diện tích xây dựng 100.000 m², tòa nhà cao 160m này được xem là “Tòa nhà số 1 tại Trung Quốc” (*Thần châu đệ nhất lâu*). Lịch sử luôn ghi nhận rằng Thâm Quyến đã tạo ra “Tốc độ Thâm Quyến” chưa từng thấy trong lịch sử ngành kiến trúc thế giới, với tốc độ xây dựng 1 tầng chỉ trong 3 ngày. Thế giới vô cùng kinh ngạc về điều này và họ không ngớt ngưỡng mộ: “Huyền thoại tốc độ Thâm Quyến hiển nhiên tỏa sáng trong lịch sử.”

Thông tin cũ có liên quan >>

1986

Tháng 12/1984, Tảo Kế Quang và Công ty Công nghiệp Thâm Quyến đã ký kết “hợp đồng kinh tế”, quy định trong thời gian hợp đồng, 10% lợi nhuận thuộc về người làm hợp đồng, 30% phần còn lại thuộc quyền sở hữu của công ty còn 70% thuộc về Tảo Kế Quang. Tính đến thời điểm hợp đồng chấm dứt năm 1986, theo như thỏa thuận, Tảo Kế Quang kiếm được 7 triệu nhân dân tệ. Báo Nhân Dân và Nhật báo Đặc khu Kinh tế Thâm Quyến đã đăng bài báo vinh danh Tảo Kế Quang là “Triệu phú công khai đầu tiên của Trung Quốc.”

Cải cách là một công trình xã hội có hệ thống với quy mô lớn và toàn diện. Cải cách đòi hỏi tinh thần can đảm, nỗ lực táo bạo và những công trình tiên phong. Cải cách là cố gắng đạt được những gì mà các thế hệ cha ông chưa bao giờ thực hiện trước đây. Đặc khu Kinh tế Thâm Quyến là một cải cách kinh tế vĩ đại với mục tiêu xác tín là ứng dụng nền kinh tế thị trường trong một chế độ xã hội chủ nghĩa mới.

Thâm Quyến có vị thế xây dựng và phát triển tuyệt vời, nhờ đó các công ty nhà nước, tập thể, tư nhân, liên doanh và cá thể mọc lên như nấm. Hàng triệu người lao động đổ xô đến thành phố mới này tạo ra một “thị trường lao động” rộng lớn. Việc cải

cách trong chế độ lao động đã hoàn toàn phá tan chế độ người dân có công ăn việc làm được chính phủ đảm bảo bền vững cả đời (*thiết phan uyển* = chén cơm bằng sắt), thay vào đó, nhân công làm việc theo hợp đồng, theo mùa hay nhân công tạm thời. Trong thời gian này cũng xuất hiện hình thức tự do lựa chọn theo hai hướng, nghĩa là người chủ có thể sa thải người lao động và người lao động cũng có quyền từ bỏ công việc của mình, hay nói cách khác là “từ chối” công việc người chủ giao. Chế độ gắt chặt công việc tương lai của một người bằng một lần phân bổ trước đây đã trở nên lỗi thời tại Thâm Quyến.

Tốc độ cao và hiệu quả của ngành xây dựng đòi hỏi tạo ra “thị trường nguyên vật liệu thô”. Thực trạng phân phối cố định kiểu cũ của Nhà nước, các công ty đặc quyền và các tổ chức đứng đầu trong ngành xây dựng, theo phong cách “nhất thống giang sơn” đã thực sự kết thúc sinh mạng đầu tiên

ở Thâm Quyến. Trong thị trường mở tại Thâm Quyến, mọi người có thể công khai và tự do mua bán thép, xi măng, gỗ và những nguyên vật liệu thô khác. Vì vậy, nơi đây xuất hiện câu thành ngữ vui là: “Ra thị trường mua hàng, không cần gấp thị trường làm gì” (*Bất đáo thị trường đáo thị trường*).

Tương tự, nhờ sự phát triển của đặc khu kinh tế, thị trường tiêu thụ hàng hóa cũng ra đời để phục vụ nhu cầu dân số ngày càng tăng dẫn đến sự mất cân bằng tạm thời về cung và cầu thực phẩm chính, thực phẩm phụ và các nhu yếu phẩm khác. Việc điều chỉnh giá cả nói chung và tiền công lao động cũng được điều chỉnh cùng lúc cho phù hợp nhằm thúc đẩy sự phát triển ổn định, và quá trình cải cách tiến hành từng bước một để tránh mọi biến động xã hội làm lung lay tinh thần người dân. Tại Thâm Quyến, giá cả tuân theo luật giá trị và giữ vai trò quan trọng trong việc hướng dẫn tiêu dùng, điều tiết sự lưu thông hàng hóa và kích thích đòn bẩy kinh tế thị trường.

Trong việc khám phá và tạo ra nền kinh tế thị trường xã hội chủ nghĩa, Đặc khu Kinh tế Thâm Quyến đã hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ của Trung ương giao phó, là một tấm gương tiêu biểu tích lũy những kinh nghiệm quý báu cho quá trình cải cách và mở cửa của Trung Quốc. Các nhà lãnh đạo Thâm Quyến như

Thông tin cũ có liên quan >>

1996

Ngày 9/10, Công ty Kim Chung của Tập đoàn Xây dựng Thâm Quyến giành được giải thưởng “Lỗ Ban”, giải thưởng cao nhất trao tặng hàng năm trong ngành xây dựng. Đây là lần đầu tiên một công ty xây dựng Thâm Quyến đạt được giải thưởng này.

Ngô Nam Sinh, Lương Tương, Lý Hạo và nhiều người khác không ngừng nỗ lực và dũng cảm tiến bước trên con đường đầy chông gai chống lại những quan điểm xã hội lạc hậu để xây dựng một thành phố Thâm Quyến mới “phát triển kỳ diệu” nổi tiếng khắp thế giới.

Chỉ một năm trước khi Đặc khu Kinh tế Thâm Quyến ra đời, người ta có thể nghe thấy tiếng bom nổ phá núi tại Khu Công nghiệp Xà Khẩu ở phía tây La Hô. Tại một bán đảo gần Hồng Kông diện tích chỉ $2,14 \text{ km}^2$, Viên Canh, Giám đốc thứ 29 của Công ty Hải hành Tàu hơi nước của Thương nhân Trung Quốc đã tự tiến hành một thử nghiệm. Mùa xuân năm 1996, Xà Khẩu và Thâm Quyến giống như hai đội tiên phong khám phá những phương pháp cải cách, mở cửa và tìm kiếm những bước đột phá. Với tư cách “nhà tiên phong của phong trào cải cách Trung Quốc trên vùng đất Xà Khẩu rộng $2,14 \text{ km}^2$, Viên Canh đã xông

Trái trên: Nữ công nhân đang làm việc theo dây chuyền tại một công ty đầu tư nước ngoài ở Xà Khẩu (1988)

Phải trên: Tỉ lệ nam và nữ công nhân từ các nơi khác đến Thâm Quyến là 3:7 (1990)

Trái dưới: Tuyển công nhân tại huyện Bình Nguyên, tỉnh Quảng Đông (1996)

Phải dưới: Một dây chuyền lắp ráp tại Thâm Quyến (1990)

Từ khóa

Khu Công nghiệp Xà Khẩu

Xà Khẩu tọa lạc ở đoạn cuối vùng tây nam của Đặc khu Kinh tế Thâm Quyến; phía nam giáp Nam Hải, phía đông giáp Vịnh Thâm Quyến, bên kia là Hồng Kông và Ma Cao. Tên Xà Khẩu bắt nguồn từ hình dáng vùng này giống con māng xà đang há miệng. Tháng 1/1979, được sự chấp thuận của Hội đồng Nhà nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa, Hội Thương nhân Hồng Kông xây dựng Khu Công nghiệp Xà Khẩu tại nơi này. Đây là khu công nghiệp đầu tiên từ khi Trung Quốc tiến hành mở cửa. Trong quá trình phát triển và xây dựng, nơi đây đã chứng kiến rất nhiều thử nghiệm trong nhiều lĩnh vực khác nhau, vì vậy, Khu Công nghiệp Xà Khẩu được xem là “nơi thử nghiệm” của quá trình cải cách của Trung Quốc. “Mô hình Xà Khẩu,” được hiểu là việc xây dựng kinh tế, đã thu hút nhiều giới đầu tư nước ngoài. Năm 1978, Khu Công nghiệp Xà Khẩu tiến hành hệ thống liên hiệp công ty, với tư cách là Công ty Khu Công nghiệp Xà Khẩu. Ngày nay, nơi đây phát triển thành tập đoàn kinh tế hiện đại sản xuất những mặt hàng thiết yếu cho đất nước.

xáo “tranh thủ quāng dời chính trị còn lại của mình mạo hiểm thử nghiệm những điều mới mẻ” đó là “khai sinh đứa con thí điểm Xà Khẩu.”

Việc xây dựng bến cảng Xà Khẩu bắt đầu từ tháng 10/1979, khi Xà Khẩu lần đầu tiên thực hiện phương pháp thường công vượt quá khối lượng công việc được giao. Theo đó, người nào hoàn thành vượt quá khối lượng công việc được giao có thể được thưởng thêm 0,04 nhân dân tệ cho mỗi xe tải đất thêm. Việc cải cách chế độ phân bổ góp phần thúc đẩy tinh thần và sự nhiệt tình của người lao động, làm tăng tiến độ thi công. Tuy nhiên, những nỗ lực cải cách này cũng vấp phải nhiều khó khăn và thử thách của hệ thống phân bổ truyền thống vẫn đang áp dụng tại những thành phố lân cận. Do đó, cơ chế khen thưởng 0,04 nhân dân tệ bị tạm hoãn. Vì quá tức giận trước thực tế này, Viên Canh đập mạnh tay xuống bàn làm việc. Ông phải dùng đến “uy quyền của người đứng đầu” để báo cáo sự việc tới các cấp lãnh đạo của Trung ương ở Trung Nam Hải. Giới lãnh đạo nơi đây tỏ ra ngạc nhiên về mức khen thưởng chỉ 0,04 nhân dân tệ này. Hồ

Tấm áp phích khẩu hiệu "Thời gian là tiền bạc, hiệu quả là sinh mệnh" tại Khu Công nghiệp Xà Khẩu.

Diệu Bang, sau này là Tổng Bí thư Đảng Cộng sản Trung Quốc, đã ra chỉ thị và phê duyệt chính sách áp dụng tại Xà Khẩu.

Sau khi được phê duyệt, Xà Khẩu nhanh chóng xuất hiện một khẩu hiệu. Trâu Phú Minh, người phụ trách công tác tuyên truyền của Khu Công nghiệp Xà Khẩu, nhớ lại không sót một chi

Từ khóa

Thời gian là tiền bạc, hiệu quả là sinh mệnh

Câu khẩu hiệu này của Viên Canh, một trong những nhân vật tiêu biểu của Xà Khẩu. Năm 1980, với tư cách người đứng đầu Ủy ban Hành chính Xà Khẩu, ông đã đưa ra câu khẩu hiệu "Thời gian là tiền bạc, hiệu quả là sinh mệnh" để hưởng ứng thực hiện cơ chế khuyến khích bằng hình thức khen thưởng nhằm đẩy mạnh công tác xây dựng Khu Công nghiệp Xà Khẩu. Tuy nhiên, khẩu hiệu đã vấp phải sự phản đối dữ dội của một số người. Đến cuối năm 1981, tấm áp phích khổng lồ nổi bật khẩu hiệu "Thời gian là tiền bạc, hiệu quả là sinh mệnh" được treo tại một vị trí đắc địa nhất của Khu Công nghiệp Xà Khẩu. Sau đó, Đặng Tiểu Bình và những người khác cũng xác nhận ủng hộ câu khẩu hiệu này. Song việc này gây ảnh hưởng mạnh mẽ tới toàn đất nước và tạo ra tác động vô cùng to lớn đến tư tưởng và quan niệm của người dân Trung Quốc và càng củng cố cho khái niệm nền kinh tế thị trường. Ngày nay, tấm áp phích này được bảo tồn tại Viện Bảo tàng Quân đội Cách mạng Nhân dân Trung Quốc.

tiết về mùa đông năm 1980, trong cuộc họp do Bộ Xây dựng Khu Công nghiệp tổ chức, Viên Canh đã viết ra 6 câu trên một mảnh giấy với nội dung: "Thời gian là tiền bạc; hiệu quả là sinh mệnh; khách hàng là Thương Đế; an ninh là luật pháp; mỗi người đều có việc phải làm; mỗi việc đều cần có người quản lý." Dù đây chỉ là 6 câu khẩu hiệu đơn giản, song mỗi câu hàm chứa những chỉ thị rõ ràng. Sau khi suy xét chín chắn, ông chỉ viết hai câu "Thời gian là tiền bạc" và "hiệu quả là sinh mệnh" trên một tấm ván gỗ tại bến cảng Xà Khẩu. Kể từ đó, Xà Khẩu luôn dâng cao ngọn cờ cải cách và mở cửa, đồng thời cũng vướng vào hàng loạt những vấn đề gây tranh cãi sâu rộng.

Tạp chí *Fortune* của Hoa Kỳ đã từng mô tả sống động về quá trình cải cách của Trung Quốc như "ném bong bóng" (*phao cầu*). Các nhà lãnh đạo Trung Quốc đã ném rất nhiều bong bóng lên bầu trời. Dù có không ít bong bóng rơi xuống mặt đất, nhưng hầu hết đều bay cao trên bầu trời. Xà Khẩu là bong bóng bay cao nhất lúc bấy giờ, đã phá vỡ hoàn toàn hệ thống kinh tế tập trung cứng nhắc trước đây.

Sáng ngày 26/1/1984, Đặng Tiểu Bình đến thăm Khu Công nghiệp Xà Khẩu. Ông tỏ ra rất hài lòng: "Các đồng chí đã phát

Năm 1984, Đặng Tiểu Bình đi cùng Viên Canh đến thăm Khu Công nghiệp Xà Khẩu.

Ngày 1/2/1984, Đặng Tiểu Bình
đề tặng câu “Đặc khu Kinh tế Chu
Hải thật vĩ đại”.

triển nơi đây thành một thành phố cảng! Các đồng chí làm tốt lắm!” Trở lại Bắc Kinh, ông bày tỏ cảm tưởng với các nhà lãnh đạo Trung ương qua việc so sánh hai thành phố. “Chúng ta cần xác định rõ hơn nữa về ý thức hệ dẫn đường. Đó là, chúng ta không nên lấy lại quyền hạn mà là ủy quyền. Kết quả của việc giao quyền đã gây ấn tượng mạnh đối với tôi khi chứng kiến quang cảnh phát triển mạnh mẽ. Thâm Quyến phát triển với tốc độ nhanh nhưng Khu Công nghiệp Xà Khẩu còn phát triển nhanh hơn nữa. Khẩu hiệu của họ là “Thời gian là tiền bạc, hiệu quả là sinh mệnh.”

Ngày nay, tấm ván gỗ khẩu hiệu nổi tiếng này được xem là một chứng nhân lịch sử và cũng được bảo tồn trong Viện Bảo tàng Quân đội Cách mạng Nhân dân của Trung Quốc. Các nhà sử học gọi tấm khẩu hiệu này là “tiếng sấm mùa xuân đầu tiên phá vỡ ý thức hệ cầm tù” (*xung phá tư tưởng cầm cổ đích đê nhất thanh xuân lôi*).

Đặng Tiểu Bình lại đến thăm làng chài ở Thâm Quyến và nhìn thấy dân làng đã có cuộc sống sung túc hơn và sống trong những tòa nhà nhiều tầng hiện đại xinh đẹp. Ông hỏi một ngư dân: “Anh thích chủ nghĩa xã hội hơn hay chủ nghĩa tư bản hơn?” Anh ngư dân trả lời không chút chần chừ: “Nếu cuộc sống hiện tại của tôi được gọi là chủ nghĩa xã hội thì tôi thích chủ nghĩa xã hội hơn. Nếu được gọi là chủ nghĩa tư bản thì tôi thích chủ nghĩa tư bản hơn.” Đặng Tiểu Bình mỉm cười mẫn nguyện và bắt đầu đếm trên

đầu ngón tay dự đoán: "Trung Quốc có thể không cần mất tới 100 năm để bắt kịp những quốc gia phát triển ổn định. Trung Quốc thật sự có thể đạt được mục tiêu này vào giữa thế kỷ tới."

Vài năm sau, lúc ôn lại quá trình cải cách và mở cửa của Trung Quốc, ông nhớ lại Lý Quang Diệu, nguyên Thủ tướng Singapore, đã từng đưa ra nhận xét với lòng ngưỡng mộ: "Thâm Quyến ngày nay sẽ là tương lai của Trung Quốc."

Lịch sử đã chứng minh không cần thời gian dài để xây nên hàng ngàn tòa nhà. Tài lãnh đạo, khả năng trù liệu kế hoạch chiến lược và thành công ở những vùng đất xa xôi đã được thời gian chứng minh.

Đứng trước dòng Châu Giang bao la hùng vĩ, Đặng Tiểu Bình kết thúc chuyến viếng thăm Thâm Quyến đầu tiên và vội vã trở về Bắc Kinh.

Theo Âm lịch Trung Quốc, ngày 1/2/1984, là ngày trước Lễ hội Mùa xuân. Sáng hôm đó, Đặng Tiểu Bình di dạo ở sân trong như thường lệ, sau đó trở về nghỉ ngơi tại khách sạn Chu Đảo, Quảng Đông. Ông đã để tặng một câu trong chuyến viếng thăm Chu Hải là "Đặc khu Kinh tế Chu Hải thật tuyệt vời" và ông rất vui sướng viết thêm một câu mới "Sự phát triển và những thành tựu ở Thâm Quyến đã chứng minh chính sách thành lập các đặc khu kinh tế của chúng ta là hoàn toàn đúng đắn." Ông đã viết ngày cụ thể dưới câu để tặng này là "Ngày 26/1/1984" để ghi dấu những đánh giá của ông sau chuyến viếng thăm Thâm Quyến.

Ngày hôm sau là Tết Âm lịch truyền thống của Trung Quốc. Như một điểm tốt lành, lễ hội và câu để tặng ý nghĩa này nhanh chóng phổ biến khắp mọi ngõ ngách của Đặc khu Kinh tế Thâm Quyến và lan tỏa ra khắp đất nước Trung Quốc.

Thông tin cũ có liên quan >>

1984

Tháng 1/1984, trước và sau Lễ hội Mùa xuân, Đặng Tiểu Bình đến Trung Sơn, Quảng Đông và nghỉ ngơi tại khách sạn Ôn Tuyền. Phía sau khách sạn là ngọn đồi La Tam Muội. Mỗi sáng, sau khi dùng điểm tâm, Đặng Tiểu Bình tập thể dục và leo lên ngọn đồi này. Đồng hành cùng ông là Hoắc Anh Đông. Trên đường leo lên ngọn đồi hay xuống chân đồi họ thường gặp một số dân địa phương. Đặng Tiểu Bình luôn tỏ thái độ thân thiện chào hỏi mọi người. Đôi khi, còn hỏi chuyện với họ nữa. Đặng Tiểu Bình luôn quan tâm hỏi về thu nhập của người dân địa phương, về cuộc sống của họ. Hoắc Anh Đông nhớ lại có một ngày, Đặng Tiểu Bình leo một mạch không nghỉ tới dinh đồi. Sau một lúc trò chuyện, nhân viên phụ tá nhắc là trời đã mưa và con đường họ chọn trở xuống thì gổ ghê khó đi, cách tốt nhất là quay trở lại con đường lúc leo lên. Một chút suy nghĩ, Đặng Tiểu Bình thận trọng nói: "Cứ đi, tôi không muốn di lại con đường cũ!"

4

THỦY TRIỀU
CHÂU GIANG

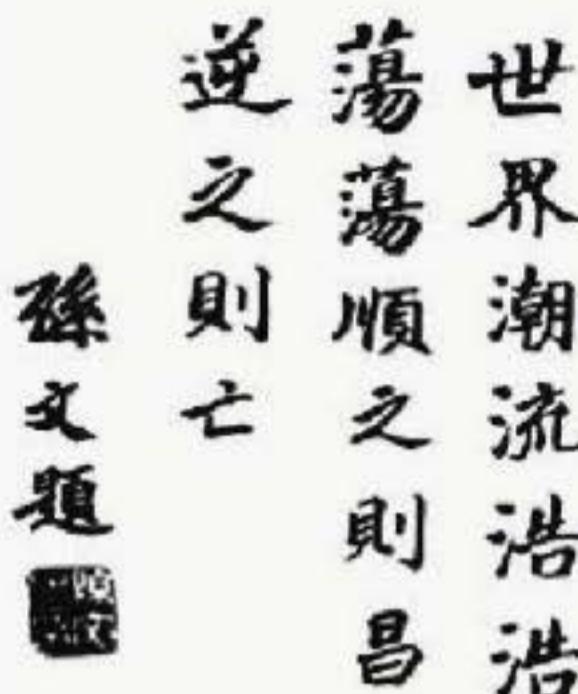
Ngày 15/9/1916, Tôn Trung Sơn tiên sinh và phu nhân Tống Khánh Linh đến thành phố Diêm Quan, huyện Hải Ninh, tỉnh Triết Giang để thưởng lãm "kỳ quan của thế giới" đó là thủy triều sông Tiền Giang.

Nhin ngắm những con sóng khổng lồ trôi lên sụp xuống và ngày càng tiến đến gần, Tôn Trung Sơn, người luôn có hoài bão về một đất nước Trung Quốc hùng mạnh, không thể không hét lên giữa bầu trời: "Thế giới luôn phát triển hết sức mãnh liệt. Quốc gia nào thích nghi với xu hướng phát triển này sẽ phồn thịnh, còn quốc gia nào đi ngược với nó sẽ tụt hậu."⁶

Khi quá trình cải cách và mở cửa Trung Quốc được tiến hành, khắp dòng Châu Giang như bị khuấy động theo "tựa như những bông hoa nở rộ khi gió mùa xuân chợt đến vào ban đêm." Về mặt tự nhiên, đất đai sẽ hồi sinh khi mùa xuân đến, hạt giống sẽ nảy mầm và nông dân có thể cày cấy bắt đầu một vụ mùa mới.

Từ thời xa xưa, dòng Châu Giang là một tuyến đường biển quý giá. Từ triều đại nhà Hán và nhà Thanh trở về trước, những vùng đất hoang vu cằn cỗi dọc hai bờ Châu Giang dần chuyển thành những hải cảng thương mại, bến tàu, hội chợ làng và thị trấn đông đúc giàu có. Ba con sông Tây Giang, Đông Giang và Bắc Giang hội tụ thành một nhóm thành phố nổi bật quanh Quảng Châu, sau này phát triển thành cảng thương mại quốc tế quan trọng nhất miền Nam Trung Quốc.

Theo *Hán thư* phần *Địa lý chí*, trong những ngày đầu của triều đại Tây Hán, Hán Vũ Đế từng cử sứ thần dùng thuyền nhỏ chèo bằng tay đi theo con đường tiên phong của dân tộc Bách Việt tới

Thủ bút của Tôn Trung Sơn.

Thế giới triều lưu hào hào.
Đẳng đẳng thuận chi tắc xương.
Nghịch chi tắc vong.
(Trào lưu thế giới trôi cuồn cuộn.
Ung dung thuận dòng thì thành công.
Đi ngược lại chỉ có bại vong.)

⁶ Dịch thoát câu văn chữ Hán trong thủ bút của Tôn Trung Sơn.

Bến cảng Thiên Tử, Quảng Châu được xây dựng trong năm đầu tiên dưới thời Hoàng Đế Ung Chính, nhà Thanh trước đây dùng để phục vụ triều đình nên được đặt tên là "Thiên Tử" (nghĩa đen là số 1), có lịch sử hơn 280 năm.

Quảng Châu. Dù không có kim chỉ nam hay biết cách sử dụng thuyền buồm, nhưng với tinh thần mạo hiểm gan dạ, họ đi theo hướng của mình tạo thành con đường vượt đại dương. Con đường này bắt đầu từ Quảng Châu, xuyên Đông Nam Á, qua Vịnh Bengal, qua đông nam bán đảo Ấn Độ, tới Sri Lanka. Đây có thể là nguồn gốc của Con đường Tơ lụa, huyết mạch thông thương buôn bán thời xưa. Trong số những di vật tại lăng mộ của Nam Việt Vương, người ta phát hiện có ngà voi của châu Phi, những hộp bằng bạc của Ba Tư ra đời từ thế kỷ thứ 5 trước Công nguyên. Những di vật này là nhân chứng cho những chuyến phiêu lưu mạo hiểm bằng đường biển của người Lĩnh Nam vào thời bấy giờ.

Đến triều nhà Tống (960 - 1279), Quảng Châu đã phát triển thành một thành phố cảng lớn nhất Trung Quốc và nổi tiếng nhất phương Đông. Đường biển từ Quảng Châu tới Vịnh Ba Tư, qua Nam Hải và Ấn Độ Dương là đường biển dài nhất trên thế giới lúc bấy giờ. Từ đó ra đời "Con đường Tơ lụa trên biển" (bao gồm "Con đường Gốm sứ" và "Con đường Gia vị - Thuốc men trên biển"), với Nam Hải là trung tâm và Quảng Châu là điểm bắt đầu. Vì vậy, vùng Lĩnh Nam được biết đến là "nhà kho phía nam của hoàng đế".

Trong giai đoạn đầu triều nhà Minh và nhà Thanh, việc thông thương trên biển bị nghiêm cấm. Tuy nhiên, Quảng Châu vẫn là "cảng thương mại duy nhất," duy trì đường ngoại thương huyết mạch của cả nước. Trong thời gian này, mạng lưới kinh doanh hình chữ T, Quảng Châu - Phật Sơn - Trần Thôn - Thạch

Các công ty và nhà máy nước ngoài do các doanh nghiệp nước ngoài xây dựng và thuê tại khu vực 13 công ty thương mại ở Quảng Châu.

Long (nổi tiếng là bến thành phố chính của Quảng Đông) nằm ở trục ngang và Quảng Châu - Ma Cao ở trục dọc, dần mở rộng thành mạng lưới thương mại toàn vùng đồng bằng châu thổ Châu Giang. Nơi đây sản sinh “nhiều loài hoa và trái cây quý hiếm để cung cấp cho các nước.” Vì vậy, thương buôn và dân địa phương không ngừng tích trữ những món hàng quý để thu lợi nhuận về sau. Lý Tử Thế, cử nhân tỉnh Quảng Đông, trong một kỳ thi của triều nhà Minh, đã miêu tả sống động cuộc sống nơi đây trong một bài phú “Hàng ngàn con tàu neo đậu tại cảng Giang Môn như kiến cỏ. Âm thanh xôn xao của chúng vang dội như tiếng mưa rơi. Những cây dương liễu xanh rủ mình xuống dòng sông khi hoàng hôn buông xuống. Những ngôi nhà thấp thoáng sau những ánh đèn xa xa.”⁷ Bài phú mô tả chính xác quang cảnh thịnh vượng yên bình: những doanh nhân tập hợp, rộn ràng như họp chợ và cửa cái không ngừng gia tăng bên dòng Châu Giang.

Rõ ràng, ngoại thương không những khuấy động trật tự xã hội lâu đời của triều nhà Thanh, mà còn góp phần đáng kể đánh thức người dân ngày càng nhận biết nhiều hơn những điều kỳ diệu của thế giới bên ngoài.

Ngày nay, khi đi dạo trên những con đường quen thuộc như Nhân Tế, Sam Mộc Lan và đi dạo ngay trên bờ biển phía nam dòng Châu Giang, chúng ta cũng khó có thể hình dung nơi đây

⁷ Nguyên văn: Thiên thuyền như nghị tập Giang Môn, khước hỉ bất thanh hiệu vũ huyên. Hướng vân lục dương quy độ ánh, viễn đăng minh diệt nhận tiền thôn.
千船如蠻集江門，却喜不声效雨喧，向晚雖揚归渡帆，遠燈明滅認前村。

từng là trung tâm ngoại thương quan trọng nhất của triều nhà Thanh và là nơi tọa lạc của 13 công ty nước ngoài nổi tiếng và phát đạt cách đây khoảng 300 năm.

Năm 1684, bốn năm trước khi diễn ra cuộc “Cách mạng Vinh quang,” Đế chế Anh chính thức bước chân vào con đường tư bản chủ nghĩa, thành lập hệ thống chính trị sẵn sàng cho Cách mạng Công nghiệp lần thứ nhất, và bắt đầu thực hiện mục tiêu xâm chiếm thế giới (tính đến năm 1914, thuộc địa Anh chiếm tới 33 triệu km², lớn gấp 137 lần diện tích nước Anh). Tuy nhiên, trong thời gian này, vua Càn Long của nhà Thanh ra lệnh đóng cửa khu vực duyên hải buộc tất cả tàu thuyền đến nộp cống vật chỉ được phép neo đậu tại Quảng Châu. Hình thức buôn bán này góp phần thúc đẩy ra đời một tổ chức mới - “13 công ty nước ngoài” hay “13 cư dân nước ngoài” thuộc sở hữu nhiều nước như Đan Mạch, Tây Ban Nha, Pháp, Hà Lan và cho các thương buôn nước ngoài thuê buôn bán và hành khách thuê để ở. Công ty nước ngoài là một rào cản thương mại do nhà Thanh tạo ra nhằm hạn chế quan hệ thương mại giữa các nước và đại lục. Song việc này lại tạo điều kiện hình thành thói quen buôn bán tại vùng đồng bằng châu thổ Châu Giang.

Kể từ đó, người ta chuyên chở nhiều mặt hàng như lụa, trà, đồ gia vị và cây dại hoàng tử Trung Quốc theo mọi ngả đường biển dọc theo dòng Châu Giang đến Quảng Châu, sau đó vượt biển đến các nước. Ngược lại, vô số hàng hóa từ phương Tây cũng du nhập vào đại lục qua các công ty nước ngoài và qua mọi ngả đường biển của dòng Châu Giang như một kênh chuyên chở hàng hóa tự nhiên. Từ đó, Quảng Châu hình thành một “vòng tròn ngoại thương” đặc biệt. 13 công ty hoạt động kinh doanh tại đây trong khoảng 173 năm, song đến năm 1856 thì kết thúc do bị ảnh hưởng của Chiến tranh Nha phiến lần thứ hai.

Ngay từ buổi đầu, dựa vào nguồn hàng hóa đặc biệt, Trung Quốc đã xuất khẩu lượng lớn lụa và trà đến phương Tây và thu về rất nhiều vàng bạc. Khi người Anh nhận ra cuộc khủng hoảng vàng bạc, họ bắt đầu trộm một khối lượng lớn nha phiến ở Ấn Độ. Công ty Đông Ấn của Anh chịu trách nhiệm vận chuyển nha phiến đến bán tại Trung Quốc để thu lại vàng bạc. Từ đó hình thành “thương mại hình tam giác”: Anh quốc, Ấn Độ, Trung Quốc và cuối cùng là nguyên nhân bùng nổ Chiến tranh Nha phiến. Từ đó, Trung Quốc bước vào một thế kỷ hỗn loạn trong lịch sử cận đại.

Kể từ khi thi hành các chính sách cải cách và mở cửa, Trung Quốc đã tiếp nhận những cái mới từ bên ngoài và một lần nữa đổi mới với những thử thách mới theo trào lưu kinh tế của thế giới. Thời điểm Trung Quốc mở cửa lần nữa, nguồn vốn lại là vấn đề lớn. Hoắc Anh Đông, một nhân sĩ ái quốc Hồng Kông, người liên kết mật thiết với những nhà lãnh đạo Đảng Cộng sản Trung Quốc, đã vượt biển đến cầu cảng La Hô để nghị với những nhà lãnh đạo Quảng Châu xây dựng một khách sạn năm sao theo tiêu chuẩn quốc tế tại Quảng Châu, tiền thân của khách sạn Bạch Thiên Nga nổi tiếng ở Quảng Châu.

Ngày 6/2/1983, khách sạn Bạch Thiên Nga chính thức đi vào hoạt động. Hoắc Anh Đông đã mở cửa khách sạn cho mọi người vào tham quan và chụp hình. Tại đây, người dân địa phương biết được một khái niệm kinh doanh hoàn toàn mới và lối sống hoàn toàn mới. Phong cách sang trọng của khách sạn Bạch Thiên Nga để lại ấn tượng sâu sắc đối với người dân Quảng Châu. Tuy nhiên, trong buổi đầu của quá trình cải cách và đổi mới ở Quảng Đông, những dự án đầu tư xa xỉ như khách sạn Bạch Thiên Nga còn rất xa vời với cuộc sống của phần lớn người dân.

Sau năm 1949, Quảng Đông, ở vị trí tuyến đầu của cuộc nội chiến từ năm 1946 đến 1949, cơ bản vẫn còn nặng về nông nghiệp, chưa có nền đại công nghiệp. Trong số 156 hạng mục trọng điểm được Trung ương phê duyệt năm 1956, chỉ có một dự án ở thành phố Mậu Danh, Quảng Đông. Cho đến khi bắt đầu quá trình cải cách và mở cửa, Quảng Đông vẫn phát triển với tốc độ chậm hơn so với tốc độ trung bình của cả nước trong 14 năm

Tháng 1/1995, ga xe lửa Quảng Châu trong suốt thời gian "chuyển chỗ cho lễ hội mùa xuân."

Năm 1985, các nam nữ thí sinh đến Quảng Châu tham dự Vòng chung kết cuộc thi sắc đẹp.

liên tục và hiệu suất kinh tế cũng ở mức độ trung bình thấp hơn. Năm 1979, tổng sản lượng công nghiệp và nông nghiệp tính trên đầu người ở Trung Quốc là 636 nhân dân tệ, trong khi đó con số này ở Quảng Đông chỉ đạt 523 nhân dân tệ. Năm 1981, người dân Quảng Châu cần tới 46 loại phiếu mua hàng theo khẩu phần để phục vụ nhu cầu hàng ngày, song phiếu mua cá trị giá chỉ có nửa nhân dân tệ mỗi tháng cho mỗi người vẫn không đủ cung cấp.

Thời gian làm thay đổi mọi thứ. Làn sóng công nghiệp hóa, công nghệ thông tin, đô thị hóa, định hướng thị trường và toàn cầu hóa đã bùng nổ mạnh mẽ tại nơi đây và vùng đồng bằng châu thổ Châu Giang đã trở thành vùng “đất lành chim đậu” của các công ty trong và ngoài Trung Quốc.

Ngày nay, Đặc khu Kinh tế Chu Hải và Thâm Quyến có hai tuyến đường riêng dẫn tới phía nam và phía đông Quảng Châu. Dọc theo con đường là “bốn con hổ nhỏ ở Quảng Đông”: Nam Hải, Thuận Đức, Trung Sơn và Đông Hoàn, những thành phố tiêu biểu cho quá trình cải cách và mở cửa kinh tế của Trung Quốc.

Người dân vùng đồng bằng châu thổ Châu Giang dũng cảm đón nhận vị trí dẫn đầu và tạo ra những điều kỳ diệu như “Đại Tiển,” “Thái Bình” và những công ty thành công khác trong khi Phiên họp thứ ba của Quốc hội Trung Quốc khóa 11, vẫn bàn về chủ đề phổ biến này.

Tháng 8/1978, thị trấn Dung Kỳ, thành phố Thuận Đức âm thầm cộng tác với Công ty Đại Tiến Hồng Kông thành lập "Nhà máy sản xuất Quần áo Đại Tiến." Hồng Kông cung cấp tất cả vốn, trang thiết bị, công nghệ, nhân lực quản lý, nguyên vật liệu và đưa ra bảng nội quy làm việc, còn Dung Kỳ chỉ chịu trách nhiệm cung ứng phân xưởng và nhân công. Trong năm đầu tiên, nhà máy 300 nhân công này thu được lợi nhuận 200.000 đôla Mỹ.

Cũng trong thời gian này, Cục Công nghiệp Nhẹ thứ hai của Đông Hoàn ký kết một hợp đồng chế biến nguyên vật liệu cung cấp sẵn với Công ty Túi xách Tín Phù, Hồng Kông. Ngày 15/8, Công ty Túi xách Thái Bình ở Đông Hoàn chính thức đi vào hoạt động. Trong năm đầu tiên, với quy trình chế biến này, họ thu được lợi nhuận 1 triệu nhân dân tệ và kiếm được 600.000 đôla Hồng Kông cho Trung Quốc.

Đầu thu năm 1978, trước khi Đặc khu Kinh tế Thâm Quyến được thành lập, một người phụ nữ họ Tạ người Hồng Kông đến đại đội Thượng Óc thuộc công xã Thạch Am để hợp tác kinh doanh. Sau khi mất nửa năm đàm phán với những người đứng đầu trong làng, họ đã chuyển một xưởng dệt len sợi nhỏ thành một nhà máy điện - Nhà máy điện Di Cao.

Ngày 31/8/1978, một doanh nhân người Ma Cao tên Tào Quang Bưu đã đầu tư dự án nước ngoài đầu tiên ở Chu Hải - Công ty sợi Hương Châu, và ký kết một hợp đồng gia công chế biến với Công ty Sợi Ma Cao.

Năm 1984, ca vát rết được treo chuông tại thành phố Phật Sơn, tỉnh Quảng Đông.

Tháng 12/2007, một nhà máy nhỏ tại Đồng Hoàn, Quảng Đông.

Vào lê kỉ niệm 30 năm cải cách và mở cửa đất nước, vì thiếu nguyên vật liệu gốc, công ty đầu tiên thực hiện nguyên tắc “ba thu về và một đền bù” (*tam lai nhất bổ* = thu vào vốn, nguyên vật liệu, công nghệ và buôn bán đền bù) vẫn còn là một câu hỏi mở. Tuy nhiên, rõ ràng trường hợp “Đại Tiến” và “Thái Bình” như “chim bồ câu đầu tiên báo niềm hi vọng” trong quá trình cải cách và mở cửa của Trung Quốc, thắp sáng ước mơ mang lại một cuộc sống sung túc cho người dân ở vùng đồng bằng châu thổ Châu Giang. Các nhà kinh tế học đã miêu tả tóm tắt “Mô hình kinh tế Châu Giang” là hình thức “tam lai nhất bổ” hoặc theo hình thức cung cấp nguyên vật liệu thô và tiêu thụ các sản phẩm hoàn tất trong và ngoài nước. Mô hình này khởi đầu từ các công ty đầu tư nước ngoài tại Trung Quốc, và vẫn còn là một biểu tượng cho tinh thần dũng cảm của dân địa phương cũng như hướng đi mới mang lại cuộc sống phồn thịnh hơn.

Khi cánh cửa đã mở, lượng lớn tiền từ Hồng Kông đổ vào Quảng Đông. Hành lang kinh tế ở vị trí đắc địa dọc theo dòng Châu Giang giữa Hồng Kông và Quảng Châu trở thành điểm đến đầu tư ưu tiên của các công ty trong những ngành nghề cần nhiều lao động ở Hồng Kông nhằm đạt được mục tiêu xưởng sống của hình thức kinh doanh “nhà ở trước nhà máy sau.” (*tiền cư hậu xưởng*) Quảng Châu tiếp nhận nhiều ngành công nghiệp mới từ Hồng Kông, Đài Loan, Nhật Bản, Hàn Quốc, Mỹ và một vài quốc gia châu Âu khác. Nhờ đó, Quảng Châu dần trở thành

sợi dây liên kết công nghiệp toàn cầu và là một địa điểm thu hút đầu tư nước ngoài nhiều nhất.

Nơi đây xuất hiện ngày càng nhiều công ty theo kiểu "ba thu về và một đèn bù" tạo điều kiện phát triển nền kinh tế nhanh và có chiều sâu. Thêm vào đó, hàng loạt mô hình phát triển kinh tế của các thành phố cũng nhanh chóng tạo thành bốn thành phố chính dọc theo dòng Châu Giang: Đông Hoàn ở phía đông, còn Nam Hải, Thuận Đức và Trung Sơn ở phía tây. "Mô hình Đông Hoàn" xem đầu tư nước ngoài là phương tiện chủ yếu, thương mại bằng hình thức chế biến là điểm đột phá và nền kinh tế định hướng thị trường là kim chỉ nam, nhờ đó thúc đẩy nhận biết quá trình công nghiệp hóa nông thôn và hiện đại hóa nền công nghiệp. "Mô hình Thuận Đức" và "Mô hình Trung Sơn" tập trung phát triển các công ty địa phương qua việc tái cơ cấu, đưa vốn tư nhân lên vị trí chủ đạo. "Mô hình Nam Hải" kết hợp phát triển các công ty nhà nước, tập thể và cá thể, trong đó "6 bánh xe cùng quay" (*lục cá luân tử nhất khởi chuyển*) chuyển động ăn khớp với nhau là huyện, công xã, đại đội, đội sản xuất, cá thể và xí nghiệp hợp doanh.

Các công ty vốn đầu tư nước ngoài, công ty tư nhân, công ty ở thị trấn và các công ty thuộc sở hữu nhà nước ở địa phương phát triển song song nhau. "Nhóm công nghiệp": công nghệ thông tin, may mặc, đồ gỗ, đèn chiếu sáng, da thuộc và các sản phẩm kim loại là những ngành nghề chủ đạo, xuất hiện ở hàng trăm ngôi làng và thị trấn dọc theo dòng Châu Giang. Một số doanh nhân nước ngoài đã từng đùa rằng: "Nếu tình trạng kẹt xe xảy ra chừng 15 phút dọc theo đường quốc lộ từ Đông Hoàn đến Thủ Đức thì giá máy vi tính sẽ bị dao động trên toàn thế giới." Và "bất kể moi rào cản, vùng đồng bằng châu thổ Châu Giang vẫn sản xuất sản phẩm và phân phối chúng."

Có một giai thoại kể rằng ngày 19/1/1984, trên đường từ Chu Hải đến Quảng Châu, Đặng Tiểu Bình dừng chân ở Thuận Đức. Âu Quảng Nguyên, Bí thư Huyện ủy Thuận Đức, người sinh ở nông thôn và đã từng sống nửa quãng đời đầu của mình ở nông thôn, đã báo cáo với Đặng Tiểu Bình rằng nền kinh tế Thuận Đức phát triển nhanh như vậy là nhờ hai đặc điểm của Trung Quốc: "lắc đầu, vẫy đuôi" (*đao đầu bai vĩ*). Đặng Tiểu Bình tỏ vẻ không hiểu, Âu giải thích "lắc đầu" ám chỉ quạt điện và "vẫy đuôi" ám chỉ việc nuôi cá. Đặng Tiểu Bình gật gù mỉm cười vì cách ví von thú vị này.

Cuối thập niên 70, sau khi “bè lũ bốn tên” đã bị đánh bại một cách hết sức khó khăn, một nhóm cánh tả cực đoan của Đảng Cộng sản Trung Quốc vẫn cố chấp với tư tưởng “giữ nguyên đất cỏ của chủ nghĩa xã hội và cấm mọi mầm chồi của chủ nghĩa tư bản.” Chống lại tư tưởng này, Đặng Tiểu Bình tiên đoán: “Nếu một đội sản xuất được quyền tự quản công việc của mình thì mỗi thành viên của đội cũng như những người quản lý đội sẽ không ngủ yên giấc mà lúc nào cũng cần nhắc để tìm ra cách trồng loại hoa màu nào thích hợp với từng loại đất, từng mùa và nuôi loại thủy sản nào phù hợp với từng mùa, từng loại nước. Nếu hàng triệu đội sản xuất trên cả nước đều có suy nghĩ tích cực như thế thì đất nước chúng ta sẽ ngày càng giàu có!”

Trong vài năm, vùng đồng bằng châu thổ Châu Giang phát triển nhanh đã tạo cơ hội làm giàu cho dân địa phương, trở thành “tâm bão” của Trung Quốc và tạo ra áp lực chính trị khổng lồ đè nặng lên những nhà lãnh đạo tỉnh Quảng Đông.

Người dân Quảng Đông thích ăn cá, vì vậy những bữa tiệc lớn nhất thiết phải có cá. Đây không chỉ là thói quen ẩm thực mà là một nét văn hóa. Dân địa phương mong ước đến cuối mỗi năm đều có dư thừa thực phẩm và tiền của giống như cá luôn đầy tràn theo ngôn ngữ bản xứ. Đây là một mong ước rất chính đáng. Mùa xuân năm 1982, Quảng Châu, nổi tiếng là “Vùng đất của Cá và Gạo” trong hàng ngàn năm, nhằm đáp ứng nguyện vọng có cá ăn của nhân dân, Thành ủy Quảng Châu quyết định sử dụng đòn bẩy về giá để mở rộng thị trường cung cấp cá.

Tuy nhiên, bàn tay vô hình của thị trường không đáp ứng mong ước của người dân. Một khi thoải mái trong việc quản lý giá nuôi cá, giá cá đột nhiên tăng vọt gấp vài lần so với giá gốc trước khi cá đến tay người tiêu dùng. Ý định tốt đẹp của Chính phủ lại gây ra sự phẫn nộ trong dân chúng mạnh mẽ đến nỗi một số người đã nộp đơn khiếu nại Chính quyền Quảng Châu lên Trung ương.

May mắn, nhờ sự thông hiểu của Trung ương và sự hỗ trợ của Tỉnh ủy Quảng Đông, Quảng Châu vẫn giữ được chính sách mới này. Quảng Châu là một thị trường tự do, vì vậy việc giá tăng vọt đột ngột chỉ mang đến nỗi đau tạm thời cho dân địa phương, giống như cơn “đau đẻ” của thị trường tự do. Một khi giá cá được đặt dưới sự điều tiết của thị trường, nông dân nuôi cá càng có động lực mạnh mẽ để mở rộng sản xuất. Ba năm sau đó, trong số 18 thành phố

cỡ lớn và trung bình của Trung Quốc, Quảng Châu là thành phố tiêu thụ cá nhiều nhất với giá rẻ nhất.

Thử nghiệm ở Quảng Châu đã chứng minh rằng động lực thị trường còn có sức mạnh và tầm ảnh hưởng hơn các quy chế hành chính, mang lại một trải nghiệm vô giá để Trung Quốc thoái mái điều tiết thị trường trên quy mô rộng hơn.

Tuy vậy, không thể lường trước tình hình phức tạp của quá trình cải cách và mở cửa. Năm 1982, nạn buôn lậu tràn lan dọc theo đường bờ biển Quảng Châu đã gây đau đầu cho các cấp chính quyền có liên quan. Lúc bấy giờ, nạn buôn lậu chủ yếu diễn ra trong số những nông dân nuôi cá. Họ buôn lậu ni lông, đồng hồ nhựa, máy thu thanh và những hàng hóa khác trên những chiếc thuyền đánh cá của mình. Điều tệ hại là, người dân, công nhân, nông dân, sinh viên đều bỏ nghề nghiệp của mình để dồn xô ra đường quốc lộ và những con đường nội thành để bán rong các loại hàng hóa buôn lậu. Thực trạng này tràn lan đến nỗi tại một nhà ga ở Bắc Trung Quốc, các nhà chức trách phải kiểm tra từng hành khách đến từ Quảng Đông như thể tất cả người dân nơi đây đều là những kẻ buôn lậu.

Trước thực trạng nhức nhối này, các bộ dưới sự chỉ đạo của Hội đồng Nhà nước liên tiếp ban hành 28 văn kiện, hủy bỏ nhiều chính sách đặc biệt cho Quảng Đông. Nhiệm Trọng Di, Bí thư Tỉnh ủy Quảng Đông và Lưu Diền Phu, Thống đốc Quảng Đông, hai lần tới Bắc Kinh để tự phê bình kiểm điểm. Lúc này, thậm chí có đề nghị tước bỏ đảng tịch của Nhiệm Trọng Di. Trong khi đó, Vương Trọng, Bí thư Huyện ủy Lục Phong bị xử phạt do có liên quan đến vụ buôn lậu trị giá 50.000 nhân dân tệ.

Trước tình hình nghiêm trọng này, Quảng Đông kiên quyết thực hiện những biện pháp khôi phục trật tự thị trường và trấn áp bọn tội phạm buôn lậu. Nhiệm Trọng Di đã đề xuất quan điểm nổi tiếng “ngăn chặn tham nhũng chứ không ngăn chặn

Thông tin cũ có liên quan >>

1985

Vào tháng 5, ấn phẩm số 152 của tạp chí Wide Angel, Hồng Kông, đã đăng bài báo tựa đề “Vấn đề của Thâm Quyến nằm ở đâu?” của tiến sĩ Thomas Chan, Trung tâm Nghiên cứu Châu Á, Đại học Hồng Kông. Dựa trên kết quả điều tra, bài báo chỉ ra rằng: “Trung ương và Thành ủy Thâm Quyến mong muốn xây dựng Đặc khu Kinh tế Thâm Quyến trở thành một nền kinh tế tích hợp, trong đó công nghiệp giữ vai trò chủ đạo, nhưng cho đến thời điểm hiện tại, công nghiệp bị xem nhẹ hơn thương mại, nền thương mại chỉ phối toàn bộ nền kinh tế Thâm Quyến. Hơn nữa, Thâm Quyến vẫn chưa đạt được nhiều thành tựu.”

các nhà đầu tư nước ngoài” (*bài ô bắt bài ngoại*). Ông nhận thấy không thể đóng cửa đất nước vì như vậy là hoàn toàn sai lầm. Tuy nhiên, cần phải ngăn chặn tham nhũng. Thực hiện chính sách mở cửa đương nhiên đem đến nhiều rắc rối mới. Dân gian có câu “Lâu dài gần sông trước hết là thường ngoạn dược ánh trăng” (*cận thủy lâu dài tiên đắc nguyệt*) nhưng đồng thời cũng phải gánh chịu sự rủi ro bị ô nhiễm. Thái độ bài ngoại mù quáng là việc làm sai trái và ngu xuẩn, trong khi điều cần làm nhất là thực hiện những biện pháp phòng chống tham nhũng. Nội dung này cần phải được hiểu rõ. Chống tham nhũng cần phải phân rõ giới hạn, nghĩa là phải bài trừ những vụ tham nhũng thật sự và phân tích thật sự cụ thể.

Những vụ việc thế này hủy hoại hình tượng đẹp của Quảng Đông. Các quan chức ở Quảng Đông thường tự chế giễu mình: “Quảng Đông thơm được một năm, năm sau thì thối, còn năm kế tiếp thì vừa thơm vừa thối.” Tuy vậy, những khoảng tối trong sự nghiệp phát triển không thể cản trở quá trình cải cách của vùng đồng bằng châu thổ Châu Giang hùng dũng tiến lên phía trước.

Mô hình phát triển “bốn con hổ nhỏ Quảng Đông” gồm Đông Hoàn, Thuận Đức, Trung Sơn và Nam Hải, được nhà xã hội học Phí Hiếu Thông tóm tắt là “Mô hình Châu Giang”, cùng với mô hình phía Nam Giang Tô và mô hình Ôn Châu nổi tiếng là ba mô hình đại thành công trong buổi đầu của quá trình công nghiệp hóa nông thôn của quá trình cải cách và mở cửa của Trung Quốc.

Vào thập niên 80, với sự phát triển của đô thị hóa, nền văn minh công nghiệp này mầm và phát triển tại Trung Quốc, nơi người dân vẫn quen với cuộc sống “bắt đầu công việc khi bình minh ló dạng và nghỉ ngơi khi hoàng hôn buông xuống” trong hàng ngàn năm qua. Kết quả của “công nghiệp thứ hai” ở nông thôn trong nền văn minh công nghiệp, đối

Tháng 6/1988, các công nhân ở vùng quê đang làm việc theo dây chuyền sản xuất quạt máy tại một nhà máy sản xuất thiết bị điện ở Thuận Đức, Quảng Đông.

với hầu hết các nước đồng dân trên thế giới, là làm cho đa số lực lượng lao động trên thế giới bước vào xu hướng công nghiệp hóa và hiện đại hóa đất nước.

Cách đây hơn 300 năm, cuộc cách mạng công nghiệp tại Anh đã tàn nhẫn đuổi những người nông dân ra khỏi nhà để hoàn tất việc tích lũy vốn ban đầu. Còn ngày nay tại Trung Quốc, hàng trăm triệu nông dân đã tự nguyện và can đảm bước ra khỏi miền quê và gia nhập vào xu hướng công nghiệp hóa. Quá trình cải cách và mở cửa của Trung Quốc cùng với những phương pháp mới táo bạo của vùng châu đồng bằng thô Châu Giang không những khơi dậy sự nhiệt tình hướng ứng của quần chúng mà còn tạo động lực thúc đẩy và sức sống mới mãnh liệt trong thực hiện công việc và sáng tạo. Đó là sự sáng tạo và sức sống mãnh liệt góp phần đáng kể củng cố sức mạnh của chủ nghĩa xã hội phù hợp với đặc điểm của Trung Quốc.

Một số học giả cho rằng năm 1984 là năm đầu tiên ra đời các công ty hiện đại của Trung Quốc. Những công ty này thích nghi với xu hướng xã hội và tình hình hiện tại được xem là những anh hùng, còn những người giữ vững tay chèo ở giữa dòng và dũng cảm cầm lái được xem là những nhà tiên phong liều lĩnh táo bạo.

Ngày 24/1/1984, Đặng Tiểu Bình lên đỉnh Trung tâm Thương mại Quốc tế Thâm Quyến để có cái nhìn toàn cảnh về thành phố. Vương Thạch, người khởi nghiệp từ việc bán lại hạt ngũ cốc, đang chạy xe đạp bên dưới. Trong số đám đông đang vui vẻ trò chuyện lớn tiếng, Vương Thạch đột nhiên nảy ra ý nghĩ: "Đây là thời điểm lý tưởng nhất để hoàn thành sự nghiệp lớn!". Tháng 5/1984, Vương Thạch trở thành giám đốc của "Trung tâm Buôn bán và Triển lãm Trang thiết bị Giáo dục Khoa học Hiện đại Thâm Quyến," tiền thân của Công ty Bất động sản Vạn Khoa tại Thâm Quyến. Cùng với việc mở rộng kinh doanh, nhà lý tưởng

Vương Thạch, Chủ tịch Hội đồng quản trị Công ty Bất động sản Vạn Khoa.

Từ khóa

Công ty Bất động sản Vạn Khoa tại Thâm Quyến

Tháng 5/1984, Trung tâm Buôn bán và Triển lãm Trang thiết bị Giáo dục Khoa học Hiện đại Thâm Quyến, tiền thân Công ty Bất động sản Vạn Khoa Thâm Quyến ra đời. Vương Thạch, người thành lập công ty, khởi nghiệp từ việc bán lại hạt ngũ cốc, đã để lại cho đời một câu chuyện thành công huyền thoại. Năm 1988, Vạn Khoa gia nhập lĩnh vực bất động sản. Năm 1991, Vạn Khoa trở thành công ty được niêm yết thứ hai trên thị trường chứng khoán Thâm Quyến. Ngày nay, Vạn Khoa có hơn 16.000 nhân công và là công ty phát triển nhà ở chuyên nghiệp lớn nhất Trung Quốc.

hóa Vương Thạch một lần nữa mơ ước tạo ra một “vương quốc thương mại.”

Trong những nỗ lực khắc phục trận động đất năm 2008, những lời bình luận của Vương Thạch về những quà tặng quyên góp giúp đỡ nạn nhân của trận động đất đã dấy lên làn sóng bàn cãi sôi nổi về việc các công ty làm được những gì cho xã hội.

Thông tin cũ có liên quan >>

1990

Công ty Phát triển Đặc khu Kinh tế đã hoàn tất việc xây dựng Trung tâm Phát triển Thâm Quyến. Đầu tiên, những nhà quản lý định nhờ Công ty Bất động sản Vạn Khoa đứng ra bán trung tâm, nhưng sau đó đã hủy bỏ việc ủy quyền này và quyết định tự đứng ra bán. Đáp lại điều này, Vạn Khoa quyết định mua Tòa nhà Phát triển Thâm Quyến cùng với Công ty Chứng khoán Tân Hồng Cơ của Hồng Kông, Công ty đầu tư Thiên An của Trung Quốc và Tập đoàn Chính Đại. Cuối cùng, một công ty khác ở Hồng Kông mua được 90% cổ phần của Trung tâm Phát triển Thâm Quyến. Vạn Khoa thất bại trong kế hoạch này, song nhiều kế hoạch kinh doanh khác thành công đã thu hút được nhiều nhân tài trẻ sáng tạo vào làm việc tại công ty.

Cũng trong năm này, nhà máy sản xuất nước giải khát địa phương ở vùng đồng bằng châu thổ Châu Giang ra đời ngay thời điểm lịch sử này và ngày càng bành trướng thế lực. Huyện Tam Thủy ở Quảng Đông tọa lạc ở điểm hội tụ chính của ba dòng suối chủ yếu của dòng Châu Giang. Lý Kinh Vỹ, giám đốc của Nhà máy rượu vang huyện Tam Thủy, đã uống một ly Coca Cola. Đây là lần đầu tiên trong đời ông uống một loại nước giải khát như thế. Ông chợt nhận ra ý tưởng và có kế hoạch sản xuất một loại nước giải khát nào đó. Ông là người đầu tiên sử dụng hộp để đựng nước uống và tạo ra một thương hiệu sản phẩm mới. Ông đặt cho sản phẩm nước giải khát này một cái tên nghe rất ấn tượng “Kiện Lực Bảo”, nghĩa là “bảo bối tăng cường

sức khỏe." Sau một thời gian ngắn bận rộn chuẩn bị, Kiện Lực Bảo xuất hiện công khai dưới hình thức quảng bá trong cuộc gặp gỡ của Liên đoàn Bóng đá Châu Á AFC tại Quảng Châu. Tháng 6/1984, Kiện Lực Bảo là thức uống yêu thích của phái đoàn Olympic Trung Quốc. Nhờ vào sự ủng hộ của đội bóng chuyên nữ giành được ba chức vô địch liên tiếp, các phương tiện truyền thông đại chúng ca ngợi Kiện Lực Bảo là "thức uống kỳ diệu của Trung Quốc". Trong 15 năm sau đó, Kiện Lực Bảo vẫn là thương hiệu thức uống tốt nhất của Trung Quốc. Sự thành công của Kiện Lực Bảo cho thấy mùa xuân của thức uống Trung Quốc đang đến. Từ đó, vùng đồng bằng châu thổ Châu Giang mọc lên vô số công ty đồ uống, thực phẩm và những sản phẩm vì sức khỏe. Đây là thời đại "nước sông Châu Giang" và "nông phẩm Quảng Đông" chiếm lĩnh thị trường trong nước.

Năm 1984 là năm quan trọng nhất tại vùng đồng bằng châu thổ Châu Giang vì xuất hiện rất nhiều tên tuổi trẻ, nhiều tham vọng và hoài bão xây dựng đất nước ngày càng giàu mạnh ngay tại vùng đất màu mỡ này.

Tại thành phố Huệ Châu, Lý Đông Sinh, tốt nghiệp Đại học Công nghệ Hoa Nam, đã tự mở một nhà máy từ một kho hàng tồi tàn chứa các loại máy móc nông nghiệp. Sau này, nhà máy này đã phát triển thành Công ty Điện tử TCL nổi tiếng. Tại huyện Vinh Quế, thành phố Thuận Đức, Phan Ninh, một người chỉ học bốn năm tiểu học, với những dụng cụ thông thường như

Từ khóa

Kiện Lực Bảo

Năm 1984, theo gương Coca Cola, Kiện Lực Bảo, nước giải khát cho thể thao của Trung Quốc đã ra đời. Kiện Lực Bảo phát triển nhanh chóng và trở thành dấu ấn trong ngành công nghiệp đồ uống Trung Quốc nhờ vào sự ủng hộ của giới thể thao Trung Quốc và sự quảng bá thương hiệu. Kiện Lực Bảo được xem là thương hiệu nước uống hàng đầu Trung Quốc, thúc đẩy thị trường nước uống Trung Quốc phát triển mạnh. Kiện Lực Bảo đã từng được hiểu là nước uống nói chung. Năm 1996, Kiện Lực Bảo tiêu thụ được 700.000 tấn, trong khi Pepsi chỉ được 500.000 tấn tại Trung Quốc. Tuy nhiên, do những biến động của thị trường trong và ngoài nước, Kiện Lực Bảo dần dần suy yếu.

Sử Ngọc Trù

ứng ký nguyên mới - ký nguyên cải cách và mở cửa đất nước.

Tháng 11/2004, thị trấn Tiểu Lâm thuộc thành phố Trung Sơn tổ chức hoành tráng "Hội chợ Thường thức Nghệ thuật và Văn hóa Hoa cúc." Đây thật sự là một hội chợ quy mô toàn quốc với sự tham dự của đông đảo người dân trưng bày những cây hoa cúc vàng khoe sắc rực rỡ. Tại đây, kỷ lục Guinness thế giới đã ghi nhận: cây hoa cúc thân thẳng lớn nhất có 45 lớp và 6.211 bông hoa, cây hoa cúc cao nhất với chiều cao 23,26 m xuyên gác mái và cây hoa cúc ghép thẳng lớn nhất gồm 247

chủng loại hoa khác nhau. Hội chợ đã để lại nhiều ấn tượng đẹp trong lòng du khách các nước. Nhờ nền văn hóa dân gian đặc đáo, cư dân Tiểu Lâm đã thể hiện nỗ lực, sáng tạo, trí thông minh và sự giàu có, đồng thời thể hiện niềm sung sướng bước vào "cuộc cách mạng công nghiệp" và bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc đến thời đại cải cách và mở cửa vĩ đại.

Cái tên Tiểu Lâm của thị trấn Tiểu Lâm, một hòn đảo nhỏ tọa lạc tại đường bờ biển phía tây dòng Châu Giang và tại vịnh cổ xưa của Nam Hải, bắt nguồn từ hình dáng của cây ô liu

Thông tin cũ có liên quan >>

1989

Tháng 1/1989, Sử Ngọc Trù, người tinh An Huy, tốt nghiệp Khoa Quản lý Phần mềm, Đại học Thám Quyền. Tháng 7, Sử Ngọc Trù cùng ba đối tác khởi nghiệp khi trong tay chỉ có 4.000 nhân dân tệ và hệ thống màn hình nền M-6401. Anh đến tạp chí Thế giới Vi tính để yêu cầu đăng quảng cáo trị giá 8.400 nhân dân tệ, với điều kiện thanh toán tiền sau. Trong hai tháng, anh kiếm được 100.000 nhân dân tệ và trong bốn tháng, anh trở thành một triệu phú trẻ tuổi.

(tiếng Hoa âm Hán Việt gọi là “cǎm lâm” 檵 檻) và cũng được xem là “thành phố hoa Cúc” (Cúc thành) vì nổi tiếng với loại cây này trong hơn 800 năm qua. Lý Tôn Thần, thương thư Bộ Lễ của triều nhà Minh, đã từng sáng tác một bài thơ: “Hết năm này sang năm khác nhìn hoa cúc vẫn không thấy chán. Các nhà thơ vừa uống rượu vừa thưởng hoa.”⁸ Từ khi hội chợ thường thức hoa được tổ chức lần đầu tiên năm 1814, dân làng hẹn sẽ tổ chức sự kiện hoa cúc vĩ đại cứ mỗi 60 năm một lần.

Tuy nhiên, ấn tượng tốt đẹp nhất không thể phai mờ và cảm giác sung sướng ngập tràn của cư dân Tiểu Lâm chính là tại Hội chợ Thường thức hoa Cúc năm 1979, hội chợ lần đầu tiên được đặc cách tổ chức kể từ khi cải cách và mở cửa. Hội chợ năm 1979 không chỉ làm liền mạch lịch sử đứt quãng tại Tiểu Lâm, mà còn mang lại những trào lưu xã hội mới. Bất chấp những con sóng ngày càng dâng cao, đông đảo giới trí thức trong và ngoài nước đã đến, hợp nhất những ý tưởng sáng tạo, đưa ra các đề xuất và kế hoạch, và tất cả sẵn sàng để bước vào công cuộc đổi mới vì tương lai của Tiểu Lâm. Kể từ đó, Tiểu Lâm bắt đầu tạo mọi điều kiện thành lập các công ty địa phương.

Người dân thành phố Ôn Châu, tỉnh Triết Giang đã từng dùng máy đóng giày để tạo ra “Mô hình Ôn Châu.” Tuy nhiên,

Ngày 1/12/2007, thị trấn Tiểu Lâm thuộc thành phố Trung Sơn tổ chức Hội chợ Thường thức hoa Cúc Trung Quốc lần thứ 9.

⁸ Nguyên văn: Tuế tuế cúc hoa khán bất tận, thi dàn chươc tưu thường hoa thôn
岁岁菊花看不尽诗坛酌酒赏花村

người dân ở Tiểu Lãm bắt đầu với cái khóa để tạo ra "cuộc cách mạng nghề thủ công mỹ nghệ" nổi bật và chẳng bao lâu sau trở thành "nền tảng công nghiệp đồ kim khí của Trung Quốc". Những ngành công nghiệp khác như thiết bị điện tử & âm thanh, thực phẩm & thức uống, sản xuất quần áo & đóng giày, kỹ thuật hóa học & vật liệu dán dính và in ấn & đóng gói ngày càng được cải thiện và nâng cấp tại Tiểu Lãm. Nơi đây là nơi tụ hội của 93 thương hiệu nổi tiếng của tỉnh và trên toàn quốc và trở thành "thành phố trọng điểm của đất nước."

Tại Tiểu Lãm, GDP tính trên đầu người đạt 10.000 đôla Hồng Kông; thuế trên mỗi đầu người là 13.000 nhân dân tệ; tiền gửi tiết kiệm trên mỗi đầu người là 82.000 nhân dân tệ; trung

bình hai gia đình sở hữu một chiếc xe hơi. Thu nhập thực tế (sau khi đóng các loại bảo hiểm và nộp thuế) tính trên đầu người đạt 25.000 nhân dân tệ. Nhìn chung, Tiểu Lãm xếp thứ 7 trên cả nước. Nền kinh tế phồn thịnh, đời sống người dân sung túc và xã hội hòa hợp, Tiểu Lãm đích thực là một nơi lý tưởng để an cư lạc nghiệp.

Bức tranh toàn cảnh vùng đồng bằng châu thổ Châu Giang thật yên bình với những nhánh sông khoan thai chảy dọc những con đường tắt đan nhau trên những vùng đất trống trọt trong các làng. Các ngôi nhà liền kề, các nhà máy và thị trấn thấp thoáng sau bóng cây xanh. Từ mô

hình kinh tế "trước phân xưởng sau nhà máy" với "thấp lùa sản xuất trong mỗi làng và khói tỏa khắp mọi nơi" tới một mô hình kinh tế chuyên nghiệp "tối thiểu xây dựng một thương hiệu trong một thị trấn và ngày càng tạo ra nhiều thương hiệu," và sau cùng là đến mô hình kinh tế vùng "kết hợp sự phát triển từng vùng và thị trấn," người dân vùng đồng bằng châu thổ Châu Giang không ngừng theo đuổi phát triển nền kinh tế. Với động cơ mạnh mẽ chưa từng thấy với mục đích tạo ra cuộc sống sung túc giàu có, những người nông dân nghèo đói cơ cực trước đây, những người đã từng trồng nhiều vụ mùa khác nhau trong nhiều thế hệ, đã từ bỏ cuộc sống "bán

Thông tin cũ có liên quan >>

1988

Tháng 8, Ngô Quế Hiên, từng là nữ Phó thủ tướng đầu tiên của nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa, đã nhận lời mời đến làm việc tại Thâm Quyến. Bà một mình đến thành phố không ngừng đổi mới này. Bà cho biết: "Ở độ tuổi 50, tôi không thể bị tut lại phía sau. Tôi luôn háo hức làm việc và nhất định sẽ cống hiến hết mình tại Đặc khu Kinh tế Thâm Quyến. Tôi sẽ tìm thấy giá trị đích thực của mình tại đây." Bà giữ chức Phó tổng giám đốc Công ty nhuộm và in ấn Hồng Hoa, chịu trách nhiệm về mặt sản xuất.

mặt cho đất, bán lưng cho trời" để bước vào dòng xoáy của nền kinh tế hàng hóa. Nông nghiệp nhanh chóng chuyển đổi thành công nghiệp hóa. Nông thôn nhanh chóng chuyển thành đô thị hóa và nông dân nhanh chóng chuyển thành cư dân thành phố. Quả thật đây là một làn sóng công nghiệp hóa và đô thị hóa vô cùng mạnh mẽ! Là một trào lưu cải cách xã hội to lớn để mang lại một tương lai tươi sáng.

Từ ngày 25-31/1/1985, Hội đồng Thành phố đặc biệt tổ chức một hội nghị chuyên đề về vùng đồng bằng châu thổ sông Dương Tử, vùng đồng bằng châu thổ Châu Giang, và khu vực Tam giác Hạ Môn - Chương Châu - Tuyên Châu ở phía nam tỉnh Phúc Kiến. Đánh giá tình hình chung của phong trào cải cách và mở cửa đất nước, hội nghị chuyên đề đã chỉ rõ điều cần thiết là mở cửa ba khu vực "tam giác" này với tư cách vùng kinh tế mở miền duyên hải, và yêu cầu những khu vực kinh tế này phải dần hình thành cơ cấu công - nông - thương nghiệp, thiết lập nền kinh tế định hướng xuất khẩu, và xa hơn nữa là trở thành vùng trọng điểm phát triển ngoại thương của Trung Quốc.

Quá trình cải cách và mở cửa ở vùng đồng bằng châu thổ Châu Giang cho thấy một mô hình kinh tế toàn diện, hòa nhập và tiến bộ.

Những công ty địa phương khởi nghiệp từ hình thức "ba thu về và một đèn bù," đã nhanh chóng tích lũy vốn ban đầu bằng cách thu hút đầu tư nước ngoài, và không ngừng tái cơ cấu, chuyển đổi và mở rộng quy mô sản xuất. Từ đó hình thành một cơ cấu kinh tế, trong đó kinh tế tư nhân giữ vai trò chính, chủ động liên kết thành chuỗi các

Những căn phòng cho thuê dày đặc dọc đường quốc lộ tại quận Long Cương, Thâm Quyến.

Khách sạn Bộ Bộ Cao tại quận Cung Bắc, thành phố Chu Hải, hướng về phía Ma Cao (1985).

công ty đa quốc gia và trở thành một cơ sở chế biến quốc tế.

Về thành phố Thuận Đức, sản lượng và doanh số các mặt hàng như tủ lạnh, máy lạnh, lò vi ba, quạt điện, bếp điện, máy khử trùng bằng điện, ấm dun nước bằng điện và những sản phẩm điện khác đứng đầu tại Trung Quốc, và sản lượng các thiết bị điện của thành phố chiếm 15% sản lượng cả nước. Dọc theo con đường

Thuận Đức từ nam sang bắc nổi bật 5 nhãn hàng nổi tiếng: Khoa Long, Dung Thanh, Mỹ Dích (*Midea*), Vạn Gia Lạc (*Macro*) và Cách Lan Sĩ (*Galanz*).

Tính đến cuối năm 2001, những công ty không thuộc sở hữu nhà nước, chủ yếu là công ty tư nhân đã phát triển đến 70.000 công ty. Theo thống kê dân số đăng ký chính thức thì trung bình 16 người sở hữu một công ty.

Phòng tuyến đặc khu kinh tế - gồm Đặc khu Kinh tế Thâm Quyến, Chu Hải và Sán Đầu lãnh trách nhiệm thử

Thông tin cũ có liên quan >>

1993

Tập đoàn sản xuất côngtenor quốc tế của Trung Quốc (CIMC) đã mua 51% Công ty Côngtenor Dai Liên, và thành lập một cơ sở sản xuất tại Bắc Trung Quốc, sau đó mở rộng quy mô. CIMC ra đời vào tháng 1/1980, lúc đầu do Tập đoàn Thương nhân Trung Quốc và EAC đồng tài trợ. Đây là tập đoàn đầu tiên sản xuất và bán côngtenor quốc tế, và cũng là một trong những liên doanh đầu tiên tại Thâm Quyến.

nghiệm và tiên phong trong quá trình cải cách và mở cửa, và tích lũy nhiều kinh nghiệm thành công qua việc không ngừng thử thách và khám phá những cái mới vì tương lai đất nước. Ba công ty tiên phong đầu tiên của "Mô hình Xà Khẩu" là Ngân hàng Thương nhân Trung Quốc khai sinh một văn phòng tài chính tại Xà Khẩu, tập đoàn bảo hiểm Bình An khởi đầu từ quỹ hưu của Xà Khẩu và tập đoàn phát triển Nam Sơn nổi lên từ một phân xưởng hàn sắt nhỏ.

Phòng tuyến thành thị, ngay trung tâm thành phố Quảng Châu, là một mô hình kinh tế hỗ trợ đắc lực nền kinh tế nhà nước nhằm thúc đẩy phát triển các khu vực xung quanh, khuyến khích kinh tế tư nhân mở rộng các ngành dịch vụ liên kết có liên quan tới cuộc sống thành thị, tạo cơ hội phát triển kinh doanh nhỏ lẻ, và dẫn bước vào ngành công nghiệp thứ hai: đó là công nghệ khoa học và chế biến.

Phòng tuyến Hồng Kông và Ma Cao - nhờ địa thế thuận lợi, hàng chục ngàn công ty cỡ nhỏ và vừa tại Cửu Long đã nhanh chóng chuyển đến những địa thế thuận lợi hơn ở vùng đồng

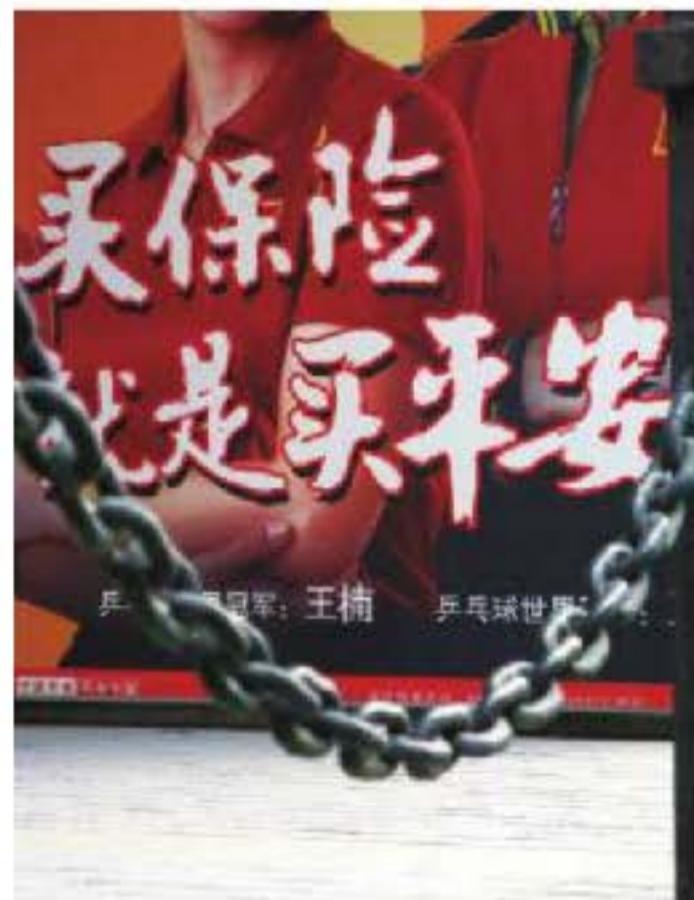
Từ khóa

Tập đoàn Bảo hiểm Bình An

Tập đoàn Bảo hiểm Bình An của Trung Quốc là một công ty cung ứng dịch vụ tài chính tổng hợp đầu tiên tại Trung Quốc, kết hợp những hoạt động bảo hiểm chính vào môi giới chứng khoán, tín dụng và đầu tư, ngân hàng thương mại, quản lý tài sản và bảo hiểm xã hội hàng năm cho các công ty. Đây là công ty bảo hiểm đầu tiên của Trung Quốc có vốn đầu tư nước ngoài. Bình An được thành lập năm 1988, trụ sở chính tại Thâm Quyến. Tháng 6/2004, Cổ phiếu H của công ty được niêm yết thành công trên sàn giao dịch chứng khoán Hồng Kông và tháng 3/2007, Cổ phiếu A cũng được niêm yết thành công trên sàn giao dịch chứng khoán Thượng Hải. Tính đến 31/12/2007, theo Báo cáo chuẩn Tài chính Quốc tế IFRS, tổng giá trị tài sản tích lũy của công ty là 691.298 triệu nhân dân tệ và tổng cổ phiếu của công ty là 113.851 triệu nhân dân tệ. Tháng 4/2007, Bình An được lọt vào bảng xếp hạng thường niên các công ty lớn nhất thế giới mang tên Forbes Global 2000 xếp vị trí 440.

Trái: Thẻ tín dụng Ruili Club của Ngân hàng Thương nhân Trung Quốc (Tháng 3/2008)

Phải: Ngày 9/3/2008, bảng quảng cáo của Tập đoàn Bảo hiểm Bình An trên một con đường tại Thâm Quyến

bằng chau thổ Châu Giang. Nhờ sự thúc đẩy của nguồn vốn, công nghệ và quản lý từ Hồng Kông và Ma Cao, hai vành đai công nghiệp cao yếu ở dòng Châu Giang và vùng đồng bằng chau thổ Châu Giang đã ra đời. Dọc theo bờ đông của dòng Châu Giang với ba thành phố dẫn đầu: Quảng Châu, Thâm Quyến và Đông Hoản, hình thành “vành đai công nghệ thông tin điện tử.” Dọc theo bờ tây của dòng Châu Giang với những thành phố chủ chốt là Thuận Đức, Quảng Châu, Nam Hải, Trung Sơn hình thành “vành đai công nghiệp máy móc điện tử.” Hai vành đai công nghiệp cao trọng điểm này nổi tiếng là cửa ngõ trong cải cách và mở cửa đất nước và giữ vị trí “đầu tàu” trong quá trình hội nhập với thế giới. Đáp lại sự hỗ trợ của đại lục, Hồng Kông ngày càng giàu có và thịnh vượng.

Trong số 400 thành phố phát triển mạnh ở vùng đồng bằng chau thổ Châu Giang, những thành phố trong nhóm công nghiệp chiếm tới $\frac{1}{4}$. Trong đó, một vài thành phố phát triển hoàn toàn theo hướng công nghiệp. Những thành phố công nghiệp đủ kích cỡ và được phân bổ dày đặc này tạo ra doanh số từ vài trăm triệu đến hàng chục tỷ. Những dòng suối nhỏ của những nền kinh tế nhỏ đã hội tụ thành một dòng chảy kinh tế rộng lớn ở vùng đồng bằng chau thổ Châu Giang.

Từ đó, hàng hóa tại Quảng Đông do Quảng Châu, Thâm Quyến và “bốn con hổ nhỏ” sản xuất bắt đầu tràn lan trên cả

Từ khóa

Cửa khẩu Thâm Quyến (Thâm Trấn khẩu ngạn 深圳口岸)

Cảng là cửa ngõ của đất nước để giao dịch với nước ngoài, là trung tâm của du lịch quốc tế và dòng chảy hàng hóa. Tùy theo các loại hình vận chuyển khác nhau, có thể chia cảng thành nhiều loại như cảng biển, cảng sông, sân bay (cũng được gọi là cảng), cửa khẩu (cũng là một hình thức cửa ngõ của đất nước). Trước khi cải cách và mở cửa, Thâm Quyến chỉ có cửa khẩu La Hồ và Văn Cẩm nối tới Hồng Kông. Cùng với sự tăng trưởng mạnh mẽ của ngoại thương giữa đại lục và Hồng Kông, Thâm Quyến cần xây dựng thêm nhiều cảng. Tổng cộng 18 cảng bao gồm sân bay quốc tế Bảo An..., trong đó có cảng La Hồ, cảng hành khách lớn nhất Trung Quốc; Cảng vịnh Thâm Quyến, cảng chính vận chuyển hàng hóa và hành khách lớn nhất châu Á. Trong Kế hoạch 5 năm lần thứ 11, Trung Quốc khai thông thêm cảng Liên Đường, cảng biển vịnh Đại Sản⁹ và 3 cảng khác.

nước, mang lại trào lưu thời trang và cuộc sống mới, giống như tiếng Quảng, giống như những bài hát ngọt ngào của nữ ca sĩ lừng danh Đặng Lê Quân, và nhiều bài hát được ưa chuộng ở miền nam Quảng Đông. Giống như người dân Quảng Đông noi gương Hồng Kông, cả nước bắt đầu bắt chước lối sống và thời trang của Quảng Đông.

Quần áo của Quảng Đông cao cấp hơn cả về công nghệ, chức năng lẫn chất lượng so với các loại quần áo khác trong nước vừa đơn giản, thô kệch, vừa luộm thuộm, tối tăm. Từ 1979 - 1986, vùng đồng bằng châu thổ Châu Giang bước đầu làm quen với số lượng khổng lồ 940.000 trang thiết bị tiên tiến từ 20 quốc gia và khu vực trên thế giới, trong số đó, 71,7% là trang thiết bị đạt chuẩn quốc tế hoặc chuẩn cao nhất tại Trung Quốc.

Mọi nỗ lực tại vùng đồng bằng châu thổ Châu Giang đều cần thiết cho Trung Quốc phát triển thành nhà sản xuất thiết bị gia dụng hàng đầu thế giới.

Tính đến năm 1988, tổng sản lượng tại Quảng Đông đứng đầu

⁹ Nghĩa đen "đại sản" 大产 là "cái xêng lớn." Có thể hình dạng của cái vịnh nhìn giống một cái xêng.

Các công ty ở Quảng Đông vào Top 500 của Trung Quốc

Thứ hạng	Tên công ty	Thu nhập doanh nghiệp
7	Tập đoàn Lưới điện Phương Nam Trung Quốc	22.295.670
33	Công ty Tài nguyên Quốc gia Trung Quốc	9.131.620
35	Tập đoàn Bảo hiểm Bình An	8.794.300
45	Tập đoàn Ôtô Quảng Châu GAIG	7.322.178
51	Tập đoàn kỹ thuật Hoa Vi	6.588.016
71	Tập đoàn sản xuất vật dụng gia đình Midea	5.174.394
75	Công ty Điện - Biến tử TCL	4.859.829
80	Công ty Hàng không Trung Quốc Nam Phương	4.704.700
95	Tập đoàn công ty vật tư Quảng Đông	3.898.503
100	Ngân hàng Thương mại Trung Quốc	3.803.845
111	Tập đoàn Đường sắt Quảng Châu	3.353.122
113	Tập đoàn CIMC	3.316.780
116	Tập đoàn Điện lực Quảng Đông	3.232.257
122	Tập đoàn Ngoại thương Quảng Đông	3.101.142
167	Tập đoàn Viễn thông ZTE	2.303.170
193	Tập đoàn Tơ lụa Quảng Đông	2.009.944
208	OCT	1.838.419
209	Tập đoàn Sắt & Thép Quảng Châu	1.837.204
215	Công ty Bất động sản Vạn Khoa	1.784.821
220	Tập đoàn Sắt & Thép Thiếu Quan	1.760.257
241	Tập đoàn Dược phẩm Quảng Châu	1.595.073
258	Tập đoàn Điện tử Thâm Quyến RGB	1.478.978
259	Ngân hàng Phát triển Quảng Đông	1.478.916
261	Tập đoàn Galanz	1.466.280
273	Tập đoàn Công nghệ phát triển thông tin Thiên Âm	1.409.804
276	Công ty Hoa Cường Thâm Quyến	1.396.548
283	Tập đoàn Đức Trại của Huệ Châu	1.353.551
292	Hàng sản xuất Ôtô BYD (Tí Á Dịch)	1.293.892
309	Tập đoàn Xây dựng Quảng Châu	1.230.276
313	Công ty Địa ốc Hàng Đai (Evergrande)	1.218.637
316	Công ty PCI	1.213.412
320	Tập đoàn Xây dựng Quảng Đông	1.184.441
329	Tập đoàn Vạn Bảo Quảng Đông	1.149.106
330	Tập đoàn Hat nhän Quảng Đông	1.129.200
342	Công ty Khai thác quặng mỏ Linh Nam thuộc Thâm Quyến	1.079.787
386	Công ty Năng lượng Thâm Quyến	975.456
395	Tập đoàn Hoa Dương thuộc Huệ Châu	936.303
429	Tập đoàn Phát triển Công nghiệp Quảng Châu	863.033
431	Công ty Đại Trường Giang thuộc Giang Môn	858.853
436	Tập đoàn Kiều Hưng	850.273
439	Tập đoàn Công nghiệp nhẹ Quảng Châu	843.951
444	Tập đoàn Điện tử Thâm Quyến	829.787
448	Công ty Canon Chu Hải	824.527
492	Tập đoàn Hải Vương (Neptunes) của Thâm Quyến	737.465
497	Tập đoàn kinh doanh Nhân Nhẫn Lạc	728.928

Quảng Đông có 45 công ty lọt vào Top 500 năm 2007, trong đó Thâm Quyến có 17 công ty (màu xanh). ■

Ngày 28/9/2004, du khách từ Hồng Kông qua cảng La Hô đến Thâm Quyến.

Trung Quốc. Tính đến năm 2001, Quảng Đông là tỉnh đầu tiên của Trung Quốc đạt sản lượng một nghìn tỷ nhân dân tệ, và giữ vị trí dẫn đầu kể từ đó. Năm 1998, GDP của Quảng Đông vượt Singapore. Năm 2003, GDP của Quảng Đông vượt Hồng Kông. Năm 2007, GDP của Quảng Đông vượt Đài Loan. Đặng Tiểu Bình đã từng dự đoán rằng chỉ trong 20 năm nữa, Trung Quốc có thể bắt kịp Bốn Con Rồng Châu Á. Thực tế chứng minh, Quảng Đông đã bắt kịp Bốn Con Rồng Châu Á, vượt Ba Con Rồng, chỉ đứng sau Hàn Quốc. Từ năm 2005, GDP hàng năm của Quảng Đông cuối cùng đã vượt Hàn Quốc.

Tại ngưỡng cửa của thế kỷ mới, sản lượng hàng xuất khẩu Quảng Đông đạt bước ngoặt lịch sử với “10 tỉ nhân dân tệ/tháng và 100 tỉ nhân dân tệ/năm,” chiếm 40% sản lượng hàng xuất khẩu của Trung Quốc trong một thời gian dài.

Vùng đồng bằng châu thổ Châu Giang sở hữu một hệ thống đường nước phức tạp với rất nhiều sông và hồ đan chéo nhau. Trước đây, để đi qua đoạn đường chưa tới 100 km, phải mất 7-8 tiếng và qua 5-6 đoạn giao nhau giữa Quảng Châu và Chu Hải. Cải cách và phát triển không chờ một ai. Đầu thập niên 80, Quảng Đông nổi lên nhiều khẩu hiệu như “chính quyền địa phương yêu cầu xây dựng thêm đường sá” “các quỹ công đối hỏi xây dựng thêm nhiều cây cầu” và “quản lý cầu qua việc xây dựng cầu, mượn tiền trước và trả nợ sau.” Đây là những động thái đầu tiên nhằm thủ tiêu hệ thống đầu tư xây dựng đường sá kiểu cũ nói chung. Vùng

đồng bằng châu thổ Châu Giang có những con đường cao tốc và đường quốc lộ cao cấp trải dài uốn lượn và những cây cầu cao chót vót. Chỉ trong năm 1984, cầu Tam Hồng Kỳ, cầu Tế Khiếu, cầu Sa Khẩu và cầu Dung Kỳ liên tiếp ra đời để phục vụ nhu cầu vận tải.

Quảng Đông là nơi hội tụ nhiều mô hình phát triển sáng tạo, đặc biệt, vùng đồng bằng châu thổ Châu Giang, một trong những nơi có cơ sở hạ tầng tốt nhất, đã đạt tới bước tiến mạnh mẽ vượt bậc trong quá trình phát triển đất nước. Những chiếc xe tải công ton, xe tải lớn chạy với tốc độ cao trên đường quốc lộ và trên những cây cầu dài cả ngày lẫn đêm. Những con đường kinh tế huyết mạch của vùng đồng bằng châu thổ Châu Giang ngày càng phát huy hiệu quả và ngày càng phát triển theo kịp nhịp đập của thời đại.

Đặng Tiểu Bình háo hức hy vọng rằng Quảng Đông sẽ ngày càng phát triển nhanh hơn nữa và không chờ đợi một ai. Tất cả đều là con số 0 nếu không phát triển. Nếu Trung Quốc mong muốn ngày càng phát triển, nơi đây luôn có sẵn những dự án thử nghiệm và điểm khởi đầu. Điều mà dòng

Từ khóa

Dường sắt Bắc Kinh - Cửu Long

Dường sắt hai làn loại I từ Bắc Kinh tới thành phố Cửu Long, Hồng Kông, đi qua 98 thành phố và huyện của 9 tỉnh và thành phố tự trị, dưới quyền quản lý trực tiếp của chính quyền trung ương gồm Bắc Kinh, Thiên Tân, Hà Bắc, Sơn Đông, Giang Tây, Quảng Đông tới Thâm Quyến và cuối cùng tới Cửu Long, Hồng Kông; cộng với hai đường nối, tổng cộng dài 2.553 km. Tháng 2/1993, dự án xây dựng Đường sắt Bắc Kinh - Cửu Long chính thức bắt đầu. Năm 1995, hoàn tất xây dựng hệ thống đường ray. Ngày 1/9/1996, chính thức khai thông phục vụ nhu cầu đi lại. Cho đến nay, Đường sắt Bắc Kinh - Cửu Long là hệ thống đường sắt chiến lược với quy mô lớn nhất, hệ thống đường ray dài nhất, vốn đầu tư nhiều nhất, và tốc độ nhanh nhất của Trung Quốc, giữ một vai trò quan trọng đẩy mạnh sự phát triển nền kinh tế đất nước và củng cố mối dây liên kết giữa đại lục và Hồng Kông.

Châu Giang luôn mong chờ đó là “tận hưởng cảm giác thoái mái ngắm những tia sáng bình minh ló dạng nơi chân trời”.

Thông tin cũ có liên quan >>

1994

Ngày 22/12, đường sắt cao tốc Quảng Châu - Thâm Quyến, loại đường sắt đầu tiên đạt tốc độ 160 km/h tại Trung Quốc, đã chính thức khai thông. Đường sắt cao tốc Quảng Châu - Thâm Quyến là đường sắt duy nhất giữa đại lục và Hồng Kông, băng qua vùng đồng bằng châu thổ Châu Giang và nối với Đường sắt Bắc Kinh - Quảng Châu, Đường sắt Bắc Kinh - Cửu Long, Đường sắt Bình Diêm và Đường sắt Hồng Kông - Cửu Long - Quảng Đông.

5

KẾ THỪA TRUYỀN THỐNG, MỞ CỬA TƯƠNG LAI

Người ta cho rằng “Cao Châu” bắt nguồn từ tên của quận “Cao Lương”, với ngụ ý “ngọn đồi cao có trăng thanh gió mát.”¹¹ Năm thứ 18 dưới triều Khai Hoàng của nhà Tùy (598), trên “ngọn đồi cao” này là một thành phố cổ tên Cao Châu, đây là trụ sở hành chính của chính quyền nhà nước trước đây như châu, quận, lô, phủ, đạo từng là trung tâm văn hóa, quân sự và kinh tế ở phía tây Quảng Đông.

Năm 2000, Tổng Bí thư Đảng Cộng sản Trung Quốc Giang Trạch Dân, đã thực hiện chuyến đi dài tới quận Cao Châu, nơi có truyền thống văn hóa phong phú được truyền lại từ hơn 1.000 năm qua. Ông đọc những tài liệu lịch sử, trồng cây vải và tận hưởng gió mùa xuân phương nam. Trong trạng thái tinh thần phấn chấn, ông đến Thâm Quyến, Thuận Đức và Quảng Châu để kiểm tra tình hình và tận mắt chứng kiến quá trình cải cách và mở cửa tại vùng đồng bằng châu thổ Châu Giang. Lúc này, ông chợt nhớ lại việc đổi giày ống của ông và Phó Thủ tướng Cốc Mục bị dính đầy phù sa và rác thải. Đây là kỷ niệm khó quên khi họ đến viếng thăm kiểm tra Đặc khu Kinh tế Thâm Quyến vào cuối thập niên 70 đầu thập niên 80.

Cách đây 20 năm, khi Giang Trạch Dân giữ chức Phó ban quản lý Xuất nhập khẩu Nhà nước, ông được cử làm trưởng phái đoàn đầu tiên nghiên cứu về các đặc khu kinh tế tại các nước. Ông dẫn đầu phái đoàn gồm 9 thành viên là những quan chức của các bộ có liên quan của Hội đồng Nhà nước, tỉnh Quảng Đông, tỉnh Phúc Kiến và Đặc khu Kinh tế Thâm Quyến và Hạ Môn đến Sri Lanka, Malaysia, Singapore, Philippines, Mexico và Ireland và đi thực tế đến 9 vùng chế xuất và vùng tự do thương mại tại 6 nước nói trên. Phái đoàn, có cơ hội đến thành phố Geneva, Thụy Sĩ, đã đặc biệt mời được 10 chuyên gia của Liên Hiệp Quốc tổ chức cuộc gặp gỡ trong hai ngày. Từ những bài học kinh nghiệm qua chuyến đi học hỏi thực tế này, họ đã đề trình tới Ủy ban Trung ương và Hội đồng Nhà nước

Thông tin cũ có liên quan >>

1980

Từ ngày 8-12/12, Phó Thủ tướng Cốc Mục và Phó Ban quản lý Xuất Nhập khẩu Nhà nước Giang Trạch Dân đến kiểm tra Thâm Quyến. Đây là lần đầu tiên các vị lãnh đạo Trung ương đến kiểm tra Thâm Quyến kể từ khi thành lập đặc khu kinh tế tại đây.

¹¹ Chữ “lương” 涼 có nghĩa là “mát mẻ” thường dùng trong cụm từ “lương sảng” 凉爽 (mát mẻ, dễ chịu).

Tại Xà Khẩu, Thâm Quyến, người dân thích ngồi thư giãn hàng giờ tại các quán nước ngoài trời gần quảng trường (2006).

một vài đề xuất về ý thức hệ dẫn đường, các nguyên tắc cơ bản, các chính sách và biện pháp áp dụng cho các đặc khu kinh tế.

Ngày 23/11/1981, tại Phiên họp thứ 21 của Ủy ban Thường trực Quốc hội Trung Quốc, Giang Trạch Dân hái đề xuất với các thành viên Ủy ban về “Mô hình Xà Khẩu.” Với tư cách một cánh quạt gió trong quá trình cải cách và mở cửa đất nước, Xà Khẩu nổi tiếng vì đã hoàn toàn thoát khỏi những tư tưởng cũ và cải cách những quan niệm xã hội, cũng như giữ vai trò “tiên phong” trong nhiều vấn đề như: đầu tiên áp dụng hình thức mời thầu dự án, đầu tiên ứng dụng hệ thống phân bổ công việc cho người lao động, đầu tiên phát động phong trào cải cách nhà ở theo hướng thương mại hóa. Giang Trạch Dân khẳng định cách thức quản lý ở Xà Khẩu là hình mẫu dùng để thay đổi quá trình cải cách chế độ quản lý lạc hậu hiện hữu.

Đến thập niên 90, quá trình cải cách của Trung Quốc đã đạt tới “vùng nước sâu” (*thâm thủy khu*) trong việc tạo ra các thể chế phù hợp với nền kinh tế thị trường xã hội chủ nghĩa. Hiển nhiên, cuộc cải cách trước đây nếu lấy chữ “phá” (破) làm đầu để tống khứ hoàn toàn những thể chế cũ thì cuộc cải cách hiện nay phải lấy chữ “lập” (立) (xây dựng) làm điểm ưu tiên. Và từ thập niên 90 trở về sau, cải cách đồng nghĩa thiết lập thể chế từ những quan điểm mới.

Năm 1992, Thâm Quyến đã đạt được những thay đổi đáng kinh ngạc. Phái đoàn Chính quyền Thành phố Thâm Quyến bay tới Hoa Kỳ với mục đích tuyển mộ những sinh viên Trung Quốc ở nước ngoài. Đây là lần đầu tiên một cơ quan nhà nước làm

diều này. Sau đó, chính quyền nhà nước đã thiết lập thành công một hệ thống an ninh xã hội gồm tiền trợ cấp, chăm sóc sức khỏe và quỹ hỗ trợ nhà ở. Điều này tạo điều kiện mở rộng hệ thống an ninh xã hội xuyên suốt từ thành thị đến miền quê.

Ngày 1/7/1992, Phiên họp thứ 26 của Ủy ban Thường trực Quốc hội khóa 7 đã đưa ra nghị quyết: trao quyền lập pháp cho Đặc khu Kinh tế Thâm Quyến. Đây là bước thử nghiệm hữu ích và táo bạo trong cải cách thể chế chính trị của Trung Quốc. Nghị quyết quy định rõ ràng Đặc khu Kinh tế Thâm Quyến có quyền ban hành những điều lệ mới trên cơ sở Hiến pháp và luật pháp Nhà nước. Các chuyên gia nhận định Thâm Quyến có "hai thuận lợi" quan trọng nhất là quyền lập pháp và vị thế gần Hồng Kông và Ma Cao.

Ngày 8/8/1992, Thâm Quyến lần đầu tiên tổ chức cuộc bán đấu giá những tài liệu khoa học, đi đầu trên con đường đặt giá các thành tựu khoa học dưới "bàn tay" của thị trường.

Những ngày sau đó, Đặc khu Kinh tế Thâm Quyến đã ban hành thành công những chính sách sau: hủy bỏ hệ thống phân loại hành chính các công ty nhà nước để các công ty này có quyền pháp nhân độc lập mà không chịu tác động của các cấp hành chính cao hơn, hủy bỏ sự phân biệt giữa cán bộ và người lao động trong bộ máy công ty để thực hiện công việc dựa trên hình thức hợp đồng; áp dụng hệ thống cổ phần giữa người lao động và công ty với trị giá cổ phiếu tối đa 30% cổ phiếu công ty; thành lập trung tâm trao đổi quyền tài sản đầu tiên tại Trung Quốc để cung cấp một phương tiện rõ ràng để sáp nhập, bán, đấu giá và bỏ đi những tài sản không sử dụng của các công ty trên cả nước; thành lập Trung tâm Ngoại hối Thâm Quyến; thay đổi hình thức chính quyền kiểm tra và chấp thuận việc thành lập công ty thành hệ thống đăng ký thành lập kiểu quốc tế, sau đó hệ thống đăng ký kiểu quốc tế này cũng được chuyển đổi từ hình thức kiểm tra và chấp thuận hành chính kiểu cũ sang kiểm tra và đăng ký doanh nghiệp căn cứ theo luật pháp, ra mắt hệ thống "văn phòng đăng ký" tiên tiến đồng thời ứng dụng các dịch vụ một trạm.

Kết quả ghi nhận từ những cải cách nói trên như sau: Từ 1993 - 1994, Thâm Quyến có tới 26.300 công ty mới thành lập, tương đương tổng số công ty đã đăng ký trong 12 năm qua tại Đặc khu Kinh tế Thâm Quyến.

Ngày trước khi diễn ra Phiên họp thứ 15 của Đảng Cộng sản Trung Quốc, Ủy ban Cải tổ Thể chế đã trình bày rõ trong một báo cáo đệ trình Hội đồng Nhà nước với nội dung như sau: "Với tư cách là một thành phố mới nổi và là một đặc khu kinh tế từ khi cải cách và mở cửa, Thâm Quyến đã đạt được bước nhảy vọt trong việc thiết lập các thể chế kinh tế, và kết quả đã hình thành một khung sườn các thể chế mới." "Thâm Quyến, với tư cách là nơi thí điểm của quá trình cải cách và mở cửa, là một tấm gương điển hình trong việc thành lập nền kinh tế thị trường xã hội chủ nghĩa cơ bản. Hơn nữa, những trải nghiệm của Thâm Quyến là những bài học quý giá."

Sau khi hoàn thành một vòng cải cách và mở cửa, các đặc khu kinh tế lại đứng trước vòng tranh luận không mong muốn: Khi nền kinh tế thị trường xã hội chủ nghĩa đã được xây dựng vững chắc trên cả nước, chúng ta có cần duy trì các đặc khu kinh tế nữa không? Câu hỏi này của công chúng như tát một gáo nước lạnh vào giới lãnh đạo Thâm Quyến.

Vào thời điểm lịch sử này, từ 19-21/6/1994, Tổng Bí thư Đảng Cộng sản Trung Quốc Giang Trạch Dân một lần nữa đến Thâm Quyến, và nhân danh Ủy ban Trung ương và Hội đồng Nhà nước công bố "ba điều không được thay đổi" (*tam cá bất biến*) như sau: Không được thay đổi quyết định của Trung ương về việc phát triển các đặc khu kinh tế; không được thay đổi những chính sách cơ bản của Trung ương về các đặc khu kinh tế; không được thay đổi vị trí và vai trò lịch sử của các đặc khu kinh tế trong quá trình cải cách, mở cửa và hiện đại hóa đất nước. Việc phát triển các đặc khu kinh tế sẽ tiếp tục trong quá trình xây dựng một xã hội xã hội chủ nghĩa theo hướng hiện đại hóa. Chừng nào chúng ta vẫn trong quá trình hiện đại hóa, chừng đó đặc khu kinh tế vẫn tồn tại." Ông cũng lặp lại: "Nếu không như vậy, quá trình cải cách và mở cửa của chúng ta sẽ vấp phải nhiều bất lợi, và dân chúng sẽ không đồng tình".

Dù hồi tưởng lại quá khứ trong bối cảnh hiện tại, âm thanh của nhận thức mới và tư tưởng mới vẫn vang vọng trên dòng Châu Giang và dội lại trong thế kỷ mới. Giang Trạch Dân trình bày trọng thể tư tưởng quan trọng về "Học thuyết Ba Đại Diện" (*tam cá đại biểu*) trước Đảng Cộng sản Trung Quốc: "Đảng có được sự ủng hộ của đông đảo quần chúng vì những giai đoạn cách mạng lịch sử trong xây dựng và cải cách, Đảng luôn đại diện cho

nhu cầu phát triển các lực lượng sản xuất tiến bộ của đất nước, định hướng phát triển nền văn hóa tiến bộ của đất nước và vì quyền lợi cơ bản của toàn thể nhân dân."

Đặng Tiểu Bình và một số thành viên Đảng Cộng sản Trung Quốc đã thể hiện nhận thức vĩ đại đầu tiên trong giai đoạn mới, phân tích cẩn trọng để nắm rõ xu hướng chung của thế giới và sáng suốt nhìn nhận hai mục tiêu chính là "hòa bình và phát triển" của thế giới đương đại, khẳng định vị trí lịch sử của xã hội Trung Quốc, và tìm tòi những lý giải mang tính khoa học để trả lời cho câu hỏi chủ nghĩa xã hội là gì và làm thế nào để xây dựng chủ nghĩa xã hội. Có thể khẳng định sự ra đời của tư tưởng quan trọng "Học thuyết Ba Đại Diện" là sự nhận thức mới vĩ đại trên con đường cải cách và mở cửa đầy ý nghĩa, chứng minh vị trí lịch sử của Đảng Cộng sản Trung Quốc, hoàn thành bước chuyển lịch sử từ đảng cách mạng sang đảng cầm quyền, và xác định rõ những việc cần làm để xây dựng Đảng Cộng sản phù hợp với bối cảnh lịch sử mới. Điều này cũng chứng minh thế hệ thứ ba của tập thể lãnh đạo Trung ương Đảng Cộng sản Trung Quốc luôn có quyết tâm đi theo con đường chủ nghĩa xã hội vĩ đại phù hợp với đặc điểm đất nước trong thế kỷ 21.

Trong chuyến khảo sát kiểm tra Quảng Châu, Giang Trạch Dân đến Công ty Chu Giang chuyên sản xuất đàn dương cầm nổi tiếng trên cả nước và rất thích thú khi ngồi đàn những giai điệu du dương trước cây đàn piano tuyệt diệu. Công ty Chu Giang hiện đứng thứ 2 trong ngành công nghiệp sản xuất đàn dương cầm trên thế giới, nghĩa là, giai điệu du dương của những cây đàn của thương hiệu nổi tiếng của Trung Quốc này đã có tiếng vang tại những quốc gia phát triển như châu Âu, Hoa Kỳ, Nhật Bản...

Tháng 3/1998, tại cuộc họp các đại diện của Quảng

Tháng 9/2004, các công nhân đang lắp ráp một cây đàn dương cầm tại công ty Chu Giang.

Thông tin cũ có liên quan >>

2000

Ngày 14/11, Đặc khu Kinh tế Thâm Quyến tổ chức lễ kỷ niệm 20 năm thành lập. Giang Trạch Dân, Tổng Bí thư Đảng Cộng sản Trung Quốc, Chủ tịch nước và Chủ tịch Quân ủy Trung ương, đến dự lễ kỷ niệm và phát biểu. Ông khẳng định sự phát triển của Đặc khu Kinh tế Thâm Quyến, các đặc khu kinh tế khác và Khu vực Phố Đông là mô hình thu nhỏ nhưng toàn diện của những cải cách vĩ đại và thành tựu to lớn của Trung Quốc kể từ khi đất nước thực hiện cải cách và mở cửa. Theo đó, Giang Trạch Dân đặt ra yêu cầu cho tương lai phát triển của các đặc khu kinh tế như sau: Trong bối cảnh lịch sử mới, các đặc khu kinh tế cần tổng hợp lại tất cả trải nghiệm thành công cũng như thất bại, giải quyết những vấn đề cấp bách, tiếp tục tạo ra những lợi thế mới, chinh phục những thử thách mới, bằng tất cả nỗ lực để đạt được những thành tựu mới và giữ vị trí dẫn đầu trong quá trình hiện đại hóa đất nước.

Đông trong phiên họp đầu tiên của Quốc hội khóa 9, Chủ tịch nước Giang Trạch Dân đặt ra yêu cầu với Quảng Đông: "Quá trình cải cách và mở cửa tại Đặc khu Kinh tế Thâm Quyến và vùng đồng bằng châu thổ Châu Giang đã đạt được những thành công vượt bậc. Tháng 2/2000, Giang Trạch Dân lập lại rằng Đặc khu Kinh tế Thâm Quyến và vùng đồng bằng châu thổ Châu Giang cần tạo thêm nhiều điều kiện thuận lợi mới, đạt những thành công mới và ngày càng giữ vị trí dẫn đầu trong việc nhận thức sự hiện đại hóa xã hội chủ nghĩa."

Thực tế cho thấy, khi vùng đồng bằng châu thổ Châu Giang thực hiện chiến lược định hướng xuất khẩu thì "đầu vào" và "đầu ra" luôn ảnh hưởng lẫn nhau. 250 trong Top 500 tập đoàn xuyên quốc gia, đại diện tiêu biểu cho sức mạnh công nghệ và sự giàu có của

thời đại, đã đổ tiền đầu tư và thành lập công ty tại vùng đồng bằng châu thổ Châu Giang, và chuyển từ hình thức đầu tư thăm

Tháng 5/2007, tivi màu hiệu Konka gây nhiều chú ý bởi chiến dịch quảng cáo "đổi cũ lấy mới" ngay mặt đường thành phố Trịnh Châu, tỉnh Hà Nam.

dò ban đầu thành phát triển có chiều sâu ngày càng mở rộng. Nhiều tập đoàn đa quốc gia nổi tiếng thế giới như Samsung, Sony và Seagate không chỉ tăng vốn đầu tư mà còn thành lập các trung tâm phát triển và nghiên cứu tại đây. Các tập đoàn này không xem vùng đồng bằng châu thổ Châu Giang sôi động này như là “nơi tập trung của những nhà máy chế biến của thế giới” mà là một địa điểm quan trọng để bước vào thị trường thế giới.

Việc thực hiện chiến lược định hướng xuất khẩu giúp các công ty Trung Quốc dần bước ra khỏi ngưỡng cửa quốc gia và chứng tỏ bản lĩnh trong vũ đài kinh tế thế giới và thành công với nhiều thương hiệu tầm cỡ thế giới mang “nhãn mác Quảng Đông” như Hoa Vi, Trung Hưng (ZTE), Vạn Khoa, Trung Tập (CIMIC), TCL, Khang Giai, Lạc Hoa, Ngân hàng Thương mại Trung Quốc, Bình An, Tập đoàn Diêm Điển Cảng và những

Công ty Hoa Vi (2004).

Tháng 7/2007, tivi màu hiệu TCL bày bán tại một cửa hàng ở Nghị Xương, Hồ Bắc.

Ngày 22/12/2004 người tiêu dùng mua lò vi sóng Galanz tại một cửa hàng ở Thượng Hải.

thương hiệu khác tại Quảng Đông đã trở thành những công ty nổi tiếng thế giới.

"Hội chợ quốc tế hàng công nghệ cao Trung Quốc" (Trung Quốc quốc tế cao tần kỹ thuật thành quả giao dịch hội) lần đầu tiên do Bộ Ngoại thương và Hợp tác Kinh tế, Bộ Khoa học và Công nghệ, Bộ Công nghệ Thông tin, Viện Khoa học Trung Quốc và Chính quyền Thành ủy Thâm Quyến đồng tổ chức, chính thức mở cửa ngày 5/10/1999 tại Thâm Quyến.

Cùng lúc, hàng loạt triển lãm cao cấp như "Hội nghị Các Học giả Trung Quốc về Khoa học và Công nghệ ở nước ngoài," "Triển lãm Sản phẩm Điện tử Tiêu dùng & Máy vi tính Quốc tế tại Đông Hoản," "Hội chợ Kỹ thuật số Quốc tế tại Huệ Châu" liên

Từ khóa

Cao Giao Hội 高交会

Hội chợ quốc tế hàng công nghệ cao Trung Quốc (tên đầy đủ là Trung Quốc quốc tế cao tần kỹ thuật thành quả giao dịch hội 中国国济际高新技术成果交易会), viết tắt Cao Giao Hội, do Bộ Thương mại, Bộ Khoa học và Công nghệ, Viện Khoa học Trung Quốc và các bộ ngành khác của nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa và Thành ủy Thâm Quyến đồng bảo trợ. Đây là hội chợ có quy mô lớn nhất và tầm ảnh hưởng sâu rộng nhất trong ngành khoa học công nghệ, được xem là "triển lãm đầu tiên về khoa học và công nghệ của Trung Quốc". Cao Giao Hội là nơi gặp gỡ của các thành tựu khoa học, nơi trưng bày những nghiên cứu khoa học nổi bật nhất của Trung Quốc cũng như những sản phẩm mới nhất của những công ty nổi tiếng thế giới trong nhiều lĩnh vực như công nghệ thông tin, điện tử, quang tử học, và tạo điều kiện cho các sản phẩm trong nước xâm nhập thị trường quốc tế cũng như những sản phẩm công nghệ cao của các nước tràn vào thị trường trong nước. Từ hội chợ đầu tiên tổ chức năm 1999 đến nay, Cao Giao Hội luôn được các công ty công nghệ cao trong và ngoài nước đánh giá cao và hằng hái hưởng ứng tham gia, hơn hết, hội chợ là cửa ngõ quan trọng trong tiến trình mở cửa ra thế giới.

Ngày 13/10/2003 mô hình phi thuyền Thần Châu được triển lãm tại phòng trưng bày Hội chợ hàng công nghệ cao Thâm Quyến.

tiếp ra dời tại vùng đồng bằng châu thổ Châu Giang, và lập tức nhận được những phản hồi tích cực trong và ngoài nước. Quá trình thay đổi từ "Hội chợ Hàng hóa Quảng Đông" thành chuỗi "Hội chợ hàng công nghệ cao" chứng tỏ bước tiến dài của ngành công nghiệp Quảng Đông và bước phát triển như vũ bão của các ngành công nghệ cao. Vùng đồng bằng châu thổ Châu Giang nhanh chóng chuyển từ cơ sở sản xuất cẩn bản thành vành đai công nghệ cao có quy mô lớn nhất, tốc độ phát triển nhanh nhất và tổng sản lượng xuất khẩu cao nhất của Trung Quốc.

Vào thời điểm này, từ khi Khu Tài chính Thương mại Phố Đông phát triển, và cùng với sự thay đổi của bức tranh cải cách và mở cửa của Trung Quốc, Quảng Đông nhận ra đang dần mất ưu thế và đổi mới với cú nhảy lịch sử từ vị thế tỉnh có nền kinh tế lớn thành tỉnh có nền kinh tế vững mạnh. Tỉnh ủy tỉnh Quảng Đông đã đề xuất bốn chiến lược mới cho sự phát triển trong tương lai: định hướng nền kinh tế ra các nước, phát triển khoa học công nghệ và đào tạo lực lượng lao động có năng lực, duy trì sự phát triển bền vững và phối hợp các địa phương tạo ra 5 lợi thế mới: mở cửa, công nghiệp hóa, khoa học công nghệ phát triển, thể chế và môi trường, nhằm đưa Quảng Đông vào giai đoạn phát triển mới và đặt nền tảng vững chắc cho sự phát triển

Thông tin cũ có liên quan >>

1999

Ngày 17/3, Trung tâm Kinh doanh Sản phẩm Thâm Quyến ra đời tại Trung tâm Tài chính Singapore. Đây là trung tâm thương mại ở nước ngoài thứ hai sau Trung tâm Kinh doanh Sản phẩm Thâm Quyến được thành lập tại Nam Phi.

vững mạnh của Quảng Đông trong tương lai.

Thâm Quyến được vinh dự ghi bốn chữ “tự chủ sáng tạo” 自主创新 trên lá cờ phát triển của Đặc khu Kinh tế và nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa cũng ghi bốn chữ “tự chủ sáng tạo” (độc lập sáng tạo) này lên lá cờ của thời kỳ khôi phục đất nước. Giang Trạch Dân đã từng nhấn mạnh nhiều lần: “Một quốc gia thiếu sự sáng tạo sẽ không thể tìm thấy chỗ đứng xứng đáng trong số những quốc gia tiên tiến trên thế giới.” “Chúng ta phải xem việc nâng cao sức sáng tạo và đổi mới là vấn đề sống còn, phồn thịnh hay lụi tàn của đất nước”. “Sự sáng tạo là linh hồn của đất nước, là nguồn cảm hứng trường tồn vì sự phồn vinh của đất nước, và cũng là cội nguồn sức sống của Đảng.”

Thế kỷ 19 là kỷ nguyên của chủ nghĩa đế quốc, thế kỷ 20 là kỷ nguyên của chiến tranh và thế kỷ 21 là kỷ nguyên của tài chính. Các ngân hàng, các công ty đầu tư và các quỹ công kết hợp với nhau để dựng nên bức tranh toàn cảnh của nền kinh tế

toàn cầu. Vùng đồng bằng châu thổ Châu Giang không chỉ chứng kiến lịch sử mà còn mở ra kỷ nguyên mới, kỷ nguyên phát triển để Trung Quốc hội nhập vào nền kinh tế thế giới.

Lịch sử luôn rất tận tâm bồi dắp cho vùng đồng bằng châu thổ Châu Giang luôn màu mỡ. Tháng 4/2003, một trong những mùa xuân khắc nghiệt và khác thường nhất, “Hội chứng Hô hấp Cấp tính Nặng”, còn gọi là SARS (phi điển 非典), đã làm cả thế giới rơi vào trạng thái hoảng hốt đau buồn vì sự ánh hưởng vô cùng nặng nề và nghiêm

trọng của nó. Hồ Cẩm Đào, người vừa mới giữ chức vụ Tổng Bí thư với gánh nặng công việc khổng lồ mỗi ngày, đã không màng đến an toàn bản thân. Ông rất quan tâm lo lắng cho mạng sống của người dân, và quả quyết ông sẽ là một trong những người đi tuyến đầu chống lại SARS ở Quảng Đông. Tim ông rung lên và gương mặt lúc nào cũng đầy ưu tư trong suốt chuyến đi kiểm tra từ Trường Giang tới Thâm Quyến và từ Đông Hoản tới Quảng Châu. Ông triệu tập dân chúng tại Quảng Đông để lưu ý mọi người hãy quan tâm đến sự phát triển hài hòa giữa sức khỏe con người và thiên nhiên, sự phát triển phối hợp giữa kinh tế và xã

Thông tin cũ có liên quan >>

2003

Ngày 23/5, các chuyên gia tại Thâm Quyến và Hồng Kông đã tìm ra nguyên nhân gây ra bệnh SARS. Theo nghiên cứu, virus SARS bắt nguồn từ động vật hoang dã. Ngày 10/6, bệnh nhân nhiễm SARS cuối cùng đã xuất viện tại Thâm Quyến. Suốt cuộc khủng hoảng do SARS hoành hành, Thâm Quyến có 46 bệnh nhân nhiễm SARS.

hội, sự phát triển bền vững và toàn diện tập trung xây dựng một xã hội hòa hợp và thịnh vượng. Từ đó, chiến lược mới tập trung vào hai điểm “phát triển khoa học” và “lấy con người làm gốc” (*dân nhân vi bản*) đã ra đời.

Để vượt qua những tình huống khó khăn và trở ngại của quá trình cải cách, cần thực hiện hình thức phát triển nào để không bị lạc hướng? Và làm thế nào để phát triển? Đây là thử thách mới trong quá trình phát triển xã hội của Trung Quốc.

Tháng 6/2003, Hồ Cẩm Đào đã đưa ra chỉ thị rõ ràng: “Quan điểm phát triển khoa học đã đúc kết những kinh nghiệm thành công của quá trình cải cách và mở cửa, xây dựng đất nước theo hướng hiện đại hóa trong hơn 20 năm qua, học hỏi kinh nghiệm của các nước trong quá trình phát triển, tổng kết chiến thắng SARS cho thấy những quy luật khách quan trong quá trình phát triển kinh tế xã hội, và phản ánh những hiểu biết mới về sự phát triển của Đảng Cộng sản Trung Quốc.”

Peter Nolan (Bỉ Đắc Nộ Lan), học giả nổi tiếng người Anh vô cùng ngạc nhiên và thích thú khi nhận thấy rằng “Quá trình cải cách luôn đi theo con đường “dò đá qua sông” (*mô trược thạch đầu qua hàn*) đã đạt được những thành quả kiệt xuất. Đến Phiên họp toàn thể lần thứ 16 của Trung ương Đảng tổ chức vào tháng 11/2002, Trung Quốc đã thực sự ly khai “bờ bên này” của dòng sông nhưng còn về “bờ bên kia” vẫn chưa thực sự nhận thức rõ ràng¹². Để tìm ra con đường phía trước, các nhà lãnh đạo Trung Quốc đã rà soát lại quá khứ và học hỏi những bài học kinh nghiệm từ các quốc gia tiên tiến nhằm tìm ra con đường phát triển xã hội bền vững, hài hòa và thịnh vượng.”

Dòng Châu Giang luôn dâng sóng, không ngừng tuôn chảy, chuyên chở cả quá khứ và mở ra con đường tương lai của Trung Quốc. Trở lại cách đây hơn 100 năm lịch sử hiện đại Trung Quốc vĩ đại kể từ Chiến tranh Nha phiến, từ Tôn Dật Tiên tới Mao Trạch Đông, từ Đặng Tiểu Bình tới Giang Trạch Dân và Hồ Cẩm Đào, dòng Châu Giang và vùng đất phía nam Quảng Đông ngẫu nhiên trở thành nguồn gốc và nền tảng phát triển những tư tưởng và khái niệm mới.

12 Xuất phát từ thuật ngữ Phật Giáo “đáo bì ngạn” (đến bờ bên kia = đạt đến sự giải thoát, giác ngộ). “Bờ bên này” (thử ngạn) chỉ bến mè, cuộc đời trầm luân trong đau khổ và vô minh. Ý tác giả muốn nói tuy Trung Quốc đã ra khỏi cảnh đói nghèo và đã từ bỏ các quan điểm sai lầm trước đây nhưng vẫn chưa thực sự nhìn thấy con đường nào thực sự dẫn đến mục đích cuối cùng.

Con người và thiên nhiên hợp nhất, xã hội hòa hợp luôn luôn là lý tưởng của văn hóa truyền thống Trung Quốc.

Tên Chu Hải bắt nguồn từ 146 hòn đảo nhỏ lớn nằm rải rác như ngọc trai tại cửa sông Châu Giang. Đơn vị hành chính của Chu Hải có nguồn gốc từ năm 221 trước Công nguyên. Từ triều nhà Tống, ngành khai mỏ muối và bạc bùng nổ tại nơi này. Đến cuối nhà Minh cùng với việc xây dựng các thành lũy và rào chắn của các làng, Chu Hải trở thành pháo đài quân sự và là nơi quản lý các công việc ngoại giao của Ma Cao. Trong lịch sử cận đại, Chu Hải là cửa ngõ của miền Nam Trung Quốc và là một trong những tuyến chống kê ngoại xâm.

Năm 1979, Chu Hải được nâng cấp thành thành phố. Năm 1980, Đặc khu Kinh tế Chu Hải ra đời. Kể từ thời điểm này, nền kinh tế và xã hội Chu Hải đạt được sự phát triển bền vững, hài hòa và phối hợp.

Một góc nhìn thành phố Chu Hải
(2007).

"Con đường dành cho các tình nhân" (*tình lữ lộ*) nổi tiếng uốn lượn 28 km dọc theo đường bờ biển Nam Hải đẹp quyến rũ và dòng Châu Giang hiền hòa. Nơi đây, gió biển tự do thoổi nhẹ nhàng dọc bờ sông tạo nên một thiên đường tình tứ, lãng mạn rất thơ mộng cho các cặp tình nhân. Cây đỗ quyên (thành phố Chu Hải nổi tiếng với cây đỗ quyên) nở rộ hai bên đường dung đưa trong gió tao vẻ đẹp duyên dáng khó tả, thêm vào đó là cỏ xanh mướt, sườn đồi, công viên, vườn cây, khách sạn, bãi biển, hải cảng, ngư nghiệp. Các bầy chim mòng biển (loài chim nổi tiếng tại Chu Hải) tự do vui đùa trên bờ biển hoặc nhảy xuống nước tìm thức ăn, tự do bơi lội và đột ngột lao ra biển như mũi tên. Các trường đại học với tường đỏ và ngói xanh mọc trên sườn đồi. Tất cả không chỉ do thiên nhiên ban tặng mà còn có bàn tay con người xây đắp. Nhờ đó, Chu Hải đã giành được nhiều danh hiệu như thành phố lành mạnh, thành phố cây xanh, thành phố du lịch, thành phố lãng mạn, thành phố môi trường, thành phố an cư tốt nhất...

Một "Con đường tình nhân", một thành phố biển và một đặc khu kinh tế phát triển bền vững với tốc độ cao, đủ để thể hiện tư duy chiến lược bao quát, tư tưởng nhân bản và tình cảm nhân

Ngày 13/01/2006 con đường "tình nhân" tại Chu Hải.

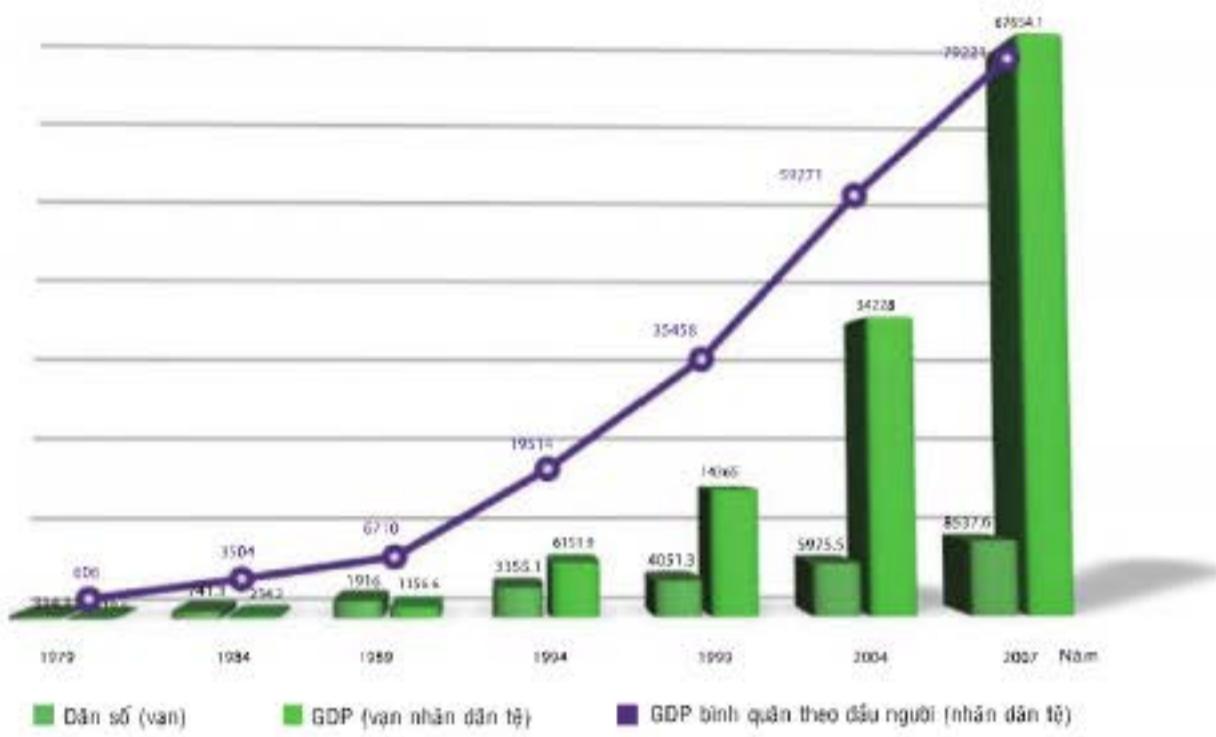
Buổi sáng ngày 28/12/2005 xa lộ cao tốc khu vực Chu Hải ở phía tây bờ biển Quảng Đông được thông quan. Đây là đường hầm thông qua đồi Jiexin trên tuyến xa lộ nói trên.

đạo của những nhà cầm quyền thành công tại Chu Hải, những người đã tạo nên những kiệt tác "phát triển khoa học" và "lấy con người làm gốc" đẹp đẽ.

Thâm Quyến, từ một huyện tiêu điều "đã vụt trở thành một thành phố lớn" dọc Nam Hải. Hơn nữa, Thâm Quyến chỉ mất một khoảng thời gian rất ngắn để hoàn thành bước chuyển lịch sử từ nền văn minh nông nghiệp sang nền văn minh công nghiệp. Tốc độ phát triển "vũ bão" của Thâm Quyến làm cả thế giới kinh ngạc.

Với kinh nghiệm hơn 20 năm cải cách và phát triển mạnh mẽ, Thâm Quyến đã đổi mới và vượt qua rất nhiều khó khăn để duy trì khả năng sử dụng đất, các nguồn tài nguyên, dân số và môi trường. Quá trình cải cách và mở cửa ở Đặc khu Kinh tế Thâm Quyến hiện đổi mới với nhiều thử thách và thử nghiệm mới để đạt được những thành công kế tiếp. Đặc khu Kinh tế Thâm Quyến nhanh chóng vạch ra con đường phát triển mới để "phát triển với tốc độ cao, theo kiểu phối hợp và vươn lên vị trí dẫn đầu".

Những thay đổi về dân số và GDP trong suốt 30 năm ở Thâm Quyến

Chiều ngày 11/4/2003, Hồ Cẩm Đào, Tổng Bí thư Đảng Cộng sản Trung Quốc, đã có chuyến viếng thăm đặc biệt Tập đoàn Trung Hưng, Thâm Quyến. Tại đây, ông được đội ngũ công nhân viên của Trung Hưng chào đón nồng nhiệt. Điều đặc biệt làm cho đội ngũ công nhân viên nơi này cảm thấy hạnh phúc và vui sướng là cách đây 2 năm, trong chuyến viếng thăm Cyprus, Hồ Cẩm Đào đã dành chút thời gian quý báu tham dự lễ ký kết dự án mạng lưới thông minh giữa Trung Hưng và Tập đoàn Viễn thông Cyprus. Hồ Cẩm Đào vẫn còn nhớ như in về dự án đặc

Tháng Giêng năm 2008, khách bộ hành đang gọi điện ngay trước một bảng quảng cáo điện thoại di động hiệu ZTE (Trung Hưng).

biệt này. Giám đốc Trung Hưng, ông Hầu Vi Quý, đã trình bày chi tiết với Hồ Cẩm Đào những phát triển mới nhất của dự án. Sau khi nghe xong, Hồ Cẩm Đào lập tức đưa ra chỉ thị rằng hai ngành khoa học và công nghệ phải là hai lực lượng sản xuất chủ đạo và Trung Hưng phải tận dụng hết mọi lợi thế về năng lực và công nghệ sẵn có, phải nắm bắt ngay cơ hội, đẩy nhanh nhịp độ “phát triển ra bên ngoài,” và quyết tâm bước vào thị trường công nghệ cao toàn cầu.

Trung Hưng đã không phụ lòng mong mỏi của Tổng Bí thư khi đạt được những thành công liên tiếp trên thị trường quốc tế như: xây dựng mạng lưới toàn cầu NGM trên cả nước cho Romania, cung cấp dịch vụ ADSL với quy mô lớn phục vụ Thế vận hội Olympics Athens 2004, xây dựng mạng lưới xương sống ngầm OADM ở Hồng Kông, xây dựng hệ thống giao thông đường sắt đặc biệt đầu tiên tại Việt Nam. Với tư cách nhà sản xuất thiết bị viễn thông và nhà cung cấp các giải pháp hệ

Từ khóa

Trung Hưng

Tập đoàn Trung Hưng ra đời năm 1985. Năm 1997, cổ phiếu A của Trung Hưng được niêm yết trên Sàn chứng khoán Thẩm Quyến, tháng 12/2004, cổ phiếu A của Trung Hưng là cổ phiếu đầu tiên của đại lục được niêm yết tại Hồng Kông. Ngày nay, Trung Hưng là tập đoàn cung cấp thiết bị viễn thông hàng đầu thế giới và là một trong những nhà cung cấp giải pháp viễn thông toàn cầu. Năm 2007, tổng thu nhập của Trung Hưng đạt hơn 34 tỉ nhân dân tệ và thu nhập toàn cầu đạt 57,8%. Với sự phát triển nổi bật tại thị trường quốc tế, tạp chí Business Week của Hoa Kỳ đã bình chọn Trung Hưng vào danh sách “những công ty Trung Quốc hàng đầu thành công ở nước ngoài” năm 2007. Từ năm 1995, Trung Hưng đã phát triển một chiến lược quốc tế, và dần xây dựng mối quan hệ hợp tác lâu dài với những hãng cung ứng và tập đoàn đa quốc gia hàng đầu thế giới như Hutchison Telecom, France Telecom, British Telecom, Vodafone, Telefonica, Telus Canada đồng thời thành lập 16 trung tâm nghiên cứu tại Hoa Kỳ, Ấn Độ, Thụy Điển và Trung Quốc.

thống, và với lợi thế hàng đầu sản xuất các thiết bị truyền thông và thiết bị tự ngắt điện, Trung Hưng đang tiến hành chiến lược lớn nhằm vào thị trường thế giới, đây chính là “động cơ” quan trọng nhất của quá trình phát triển nhanh chóng và bền vững của Trung Hưng.

Tập đoàn công nghệ Hoa Vi, Thâm Quyến hoạt động trong nhiều lĩnh vực như các thiết bị truyền thông di động thế hệ thứ ba, các sản phẩm kết nối, truyền thông liên lạc “Hoa

Vi là một tổ chức mở. Chúng tôi có cơ hội nghiên cứu, phát triển và sản xuất sản phẩm khắp nơi trên thế giới. Thế giới rộng lớn đang chờ đón Trung Quốc.” Với tư cách một công ty tư nhân công nghệ cao ra đời năm 1988 với vốn đầu tư chủ yếu từ đội ngũ công nhân viên, ngay từ buổi đầu thành lập, mục tiêu của Hoa Vi là hướng tới thị trường thế giới.

Nhờ những nỗ lực phát triển trong thị trường viễn thông quốc tế 20 năm qua, Hoa Vi đã khai trương hơn 30 chi nhánh trên toàn cầu và mở viện nghiên cứu tại một số thủ đô và thành phố như Dallas (Mỹ), Bangalore (Ấn Độ), Stockholm (Thụy Điển), Moscow (Nga) và Bắc Kinh, Thượng Hải (Trung Quốc). Những sản phẩm của Hoa Vi hiện có mặt tại hơn 40 quốc gia như Đức, Tây Ban Nha, Brazil, Nga, Ai Cập, Thái Lan, Singapore, Hàn Quốc... Trên nền tảng nghiên cứu, phát triển độc lập và thực hiện chiến lược hợp tác mở, Hoa Vi tiến hành hợp tác quy mô rộng về thị trường và công nghệ với TI, Motorola, Intel, AT&T, Altera, Sun, Microsoft và những công ty hàng đầu khác trên thế giới nhằm không ngừng nâng cao tính cạnh tranh lối trong thị trường quốc tế. Năm 2007, Hoa Vi đạt kỷ lục doanh số hợp đồng 100 tỉ nhân dân tệ, trong đó hàng xuất khẩu chiếm hơn 10 tỉ đôla Mỹ, trở thành một trong những công ty công nghệ cao hàng đầu của Trung Quốc.

Ren Zhengfei, Chủ tịch tập đoàn Điện tử Hoa Vi.

Từ khóa

Hoa Vi

Tập đoàn công nghệ Hoa Vi ra đời năm 1988 là một công ty tư nhân công nghệ cao. Ngày nay, Hoa Vi là nhà cung cấp các giải pháp mạng lưới viễn thông thế hệ mới hàng đầu trên thế giới. Hoa Vi đã thành lập nhiều trung tâm nghiên cứu tại nhiều nước như Ấn Độ, Mỹ, Thụy Sĩ, Nga, Bắc Kinh, Thương Hải, Nam Kinh (Trung Quốc) và nhiều nơi khác. 48% đội ngũ nhân viên của Hoa Vi đều tham gia vào quá trình nghiên cứu và phát triển các sản phẩm công nghệ cao. Hoa Vi gắn liền với sự sáng tạo và cải tiến. Tính đến cuối tháng 12/2007, Hoa Vi có đến 26.880 bằng sáng chế được ứng dụng thành công và trong nhiều năm Hoa Vi đứng đầu tại Trung Quốc về số lượng bằng sáng chế ứng dụng thành công. Cho đến nay, Hoa Vi đã thành lập hơn 100 chi nhánh trên thế giới với thị trường và mạng lưới dịch vụ phủ toàn cầu. Hiện tại, hơn 100 nước và 35 công ty viễn thông khác trong danh sách 50 công ty hàng đầu thế giới đã ứng dụng các sản phẩm và giải pháp viễn thông của Hoa Vi.

Năm 1985, Thâm Quyến bắt đầu thành lập "Khu Công nghiệp Khoa học và Công nghệ" đồng thời thúc đẩy khám phá hệ thống khoa học và công nghệ mới kết hợp nghiên cứu khoa học và quá trình sản xuất khoa học tại Trung Quốc. Từ năm 1992, Thâm Quyến đã thông qua hơn 50 chính sách khuyến khích phát triển ngành công nghệ cao. Tính đến năm 2007, số lượng bằng sáng chế được ứng dụng tại Thâm Quyến dẫn đầu Trung Quốc trong hai năm liên tiếp. Những ứng dụng của bằng sáng chế quốc tế PCT chiếm 39,8% tại Trung Quốc, giữ vị trí đầu bảng tại Trung Quốc trong 4 năm liên tiếp. Hiện nay, số lượng các viện đầu tư đã tăng từ hơn 40 năm 2000 tới hơn 130 tại Thâm Quyến, với số lượng vốn đầu tư đạt 11,5 tỉ nhân dân tệ, chiếm khoảng 1/3 tổng vốn đầu tư trên cả nước. Từ năm 1992, sản lượng sản phẩm công nghệ cao của Thâm Quyến đạt mức tăng trưởng hàng năm là 46,5%, tăng từ 3,2 tỉ nhân dân tệ năm 1992 lên 759,88 nhân dân tệ năm 2007. Sản lượng sản phẩm công nghệ cao có quyền tài sản trí tuệ chiếm 58% tại Thâm Quyến.

Nhìn lại lịch sử 20 năm qua, Đặc khu Kinh tế Thâm Quyến đã không ngừng hướng về phía trước với những bước tiến vượt

bậc trên con đường tái cấu ngành công nghiệp, chuyển đổi sản xuất và cải tiến sản phẩm công nghệ. "Cây công nghệ" của Thâm Quyến ngày càng bám rễ sâu và không ngừng sinh sôi nhiều "lá," "hoa," và "trái ngọt."

"Quan niệm chính là phải đạt đến chiều sâu của quá trình cải cách. Một khi quan niệm đã thay đổi, cả thế giới sẽ trở nên rộng thoáng hơn" (*cải đáo thâm xứ thị quan niệm, quan niệm nhất biến thiên địa khoan*). Ngày nay, khi đi tản bộ ở Xà Khẩu, chúng ta sẽ nhìn thấy những con đường mang tên "công nghiệp" như Công Nghiệp Đại Đạo, Công Nghiệp Nhất Lộ và Công Nghiệp Nhị Lộ đã được đổi thành Nam Hải Đại Đạo, Xà Khẩu Nhất Lộ và Xà Khẩu Nhị Lộ. "Công nghiệp" đã âm thầm nói lời chia tay với Xà Khẩu. Điều này cho thấy Xà Khẩu đang thực hiện một sự dịch chuyển vĩ đại mang tính chất thoát thai hoán cốt trong chiến lược phát triển.

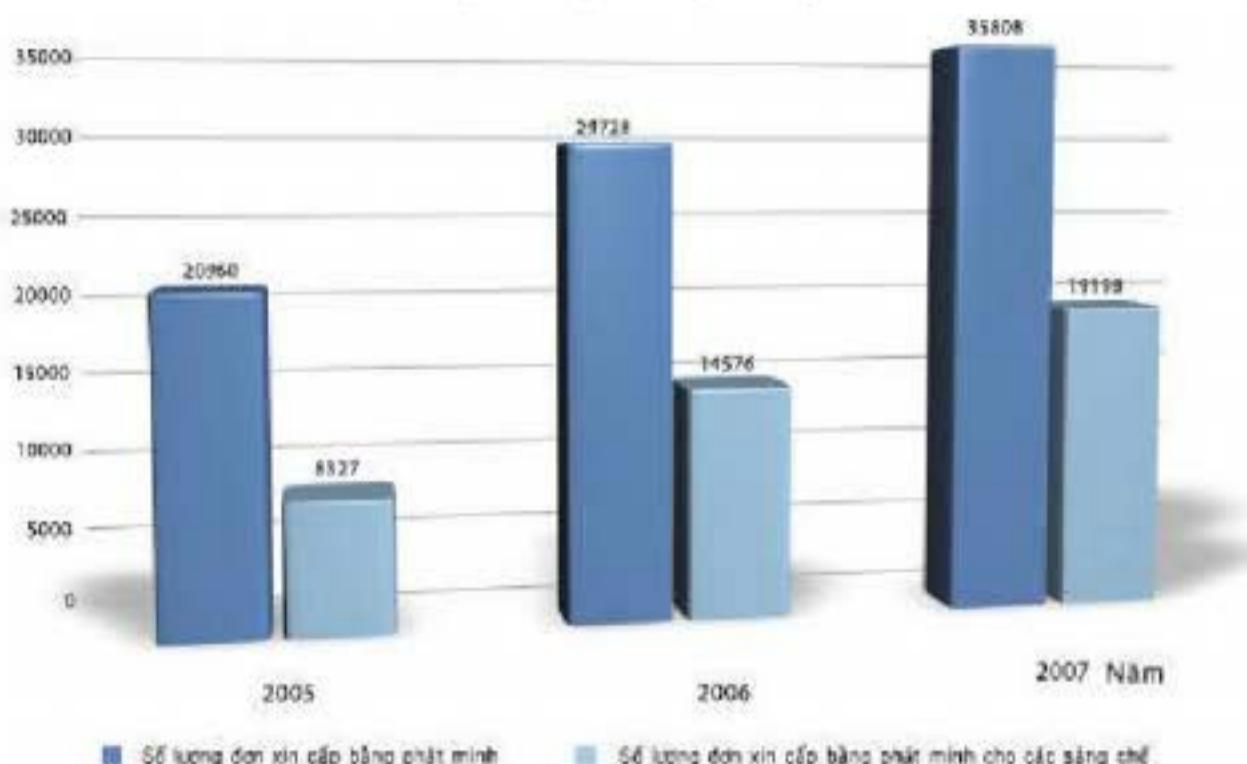
Xà Khẩu, thành phố dọc bờ biển Nam Hải và vịnh Thâm Quyến, đã tạo ra một huyền thoại mới: dẫn đầu trong quá trình cải tiến công nghiệp, chuyển từ vị trí khu công nghiệp truyền

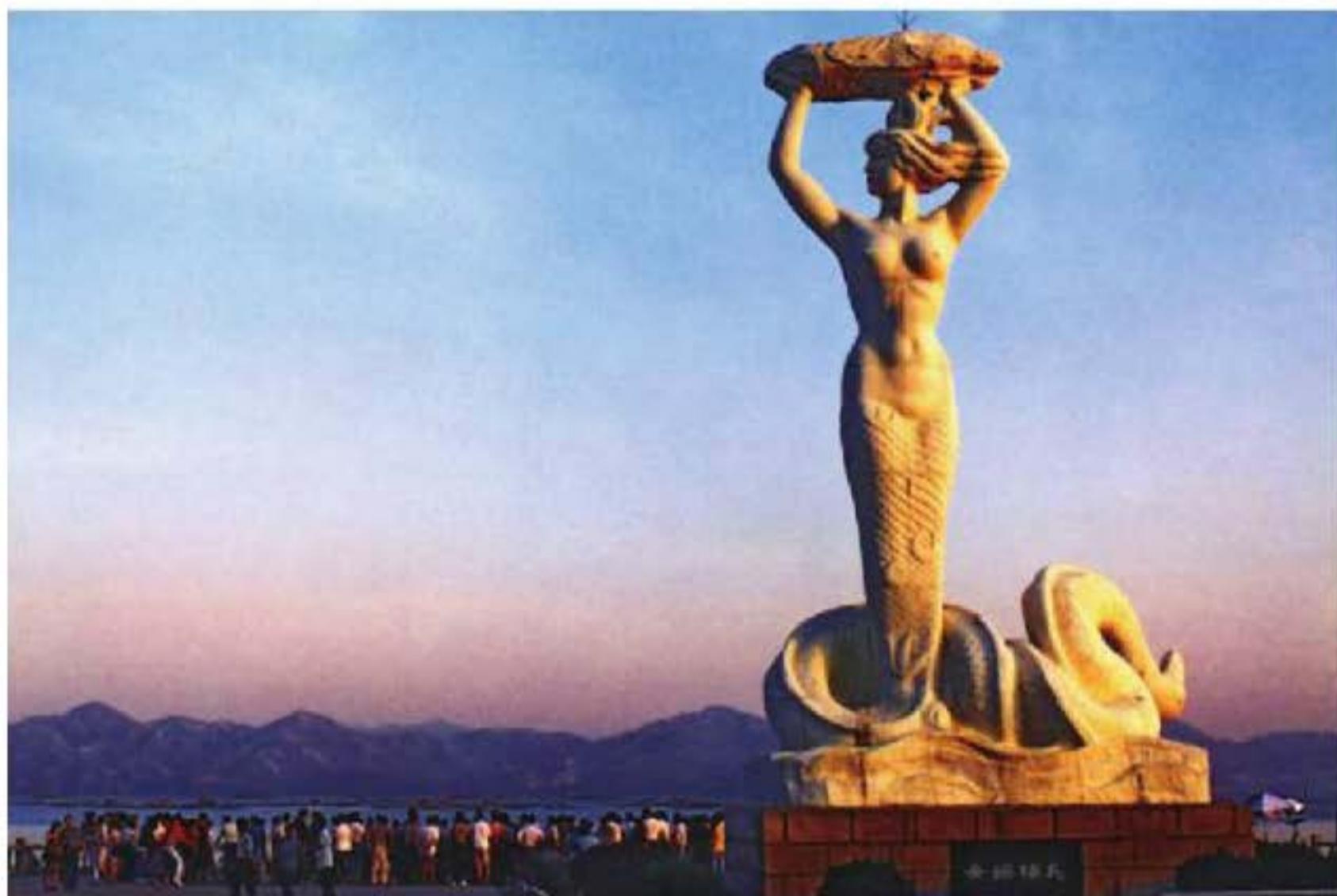
Thông tin cũ có liên quan >>

1998

Ngày 27/2, chính quyền Thâm Quyến công bố rằng những người tốt nghiệp cao đẳng hay đại học do nhà nước công nhận, những người làm việc tại Thâm Quyến từ hai năm trở lên và những người dưới 45 tuổi được phép xin thường trú tại Thâm Quyến.

Số lượng đơn xin cấp bằng phát minh tại Thâm Quyến trong những năm gần đây

Tượng nữ thần Nữ Ôa tại Xà Khẩu, Thâm Quyến.

thống thành khu công nghiệp công nghệ cao ở thời kỳ đầu, thành phố cảng, nền tảng công nghiệp sáng tạo và cộng đồng văn hóa nhân loại quốc tế. Mục tiêu của Thâm Quyến là tự thành lập theo kiểu không ngừng mở rộng về không gian các dịch vụ công nghệ cao của Hồng Kông và là trung tâm của các dịch vụ tài chính định hướng xuất khẩu, giải trí và dịch vụ đóng tàu tại vùng đồng bằng châu thổ Châu Giang. Giống như “đứa bé thụ tinh nhân tạo” trong quá trình cải cách của Trung Quốc lúc bấy giờ, Thâm Quyến là điển hình cho một giai đoạn đổi mới mạnh mẽ vươn tới những chuẩn mực cao hơn.

“Tăng tốc phát triển, giữ vị trí đầu tàu trong phát triển và đạt được sự phát triển phối hợp,” những thành phố trọng điểm nói trên không chỉ cho thấy sự giàu có và thịnh vượng mà còn là nơi giao thoa các nền văn hóa và con người. Đặc khu Kinh tế Thâm Quyến đã nỗ lực thúc đẩy phát triển kinh tế, chính trị, văn hóa và các việc công ích khác.

Dưới sự chỉ đạo và tổ chức của Bộ Văn hóa, Bộ Thương mại, Cơ quan Truyền thanh - Điện ảnh và Truyền hình Nhà nước, Cơ quan Báo chí và Xuất bản Nhà nước, Tỉnh ủy tỉnh Quảng Đông

và Thành ủy thành phố Thâm Quyến, Hội chợ Công nghiệp Văn hóa Quốc tế Thâm Quyến đã diễn ra thành công tốt đẹp trong ba lần. Hội chợ này gắn liền với định hướng “quốc tế, chuyên dụng, định hướng thị trường, tiêu chuẩn hóa và chất lượng cao.” Điều này làm nổi bật thế mạnh, ảnh hưởng và nội dung cốt lõi của những doanh nghiệp hay nhóm công ty văn hóa quy mô lớn và cũng đẩy mạnh việc ra đời những doanh nghiệp hay nhóm doanh nghiệp văn hóa có quy mô lớn, có sức mạnh và mang tính cạnh tranh để thúc đẩy sự phát triển công nghiệp văn hóa Trung Quốc và xuất khẩu các sản phẩm văn hóa. Ngày nay, Hội chợ trở thành một trung tâm hàng đầu có sức ảnh hưởng to lớn đến Trung Quốc và thế giới, đồng thời giương cao biểu ngữ

Sở giao dịch Chứng khoán tại
Thâm Quyến.

Từ khóa

Thâm Quyến Văn Bác Hội 文博会

Thâm Quyến Văn Bác Hội là viết tắt của Thâm Quyến Quốc tế Văn hóa Sản nghiệp Bác lâm Giao dịch hội 国际文化产业博览交易会 (Hội chợ Công nghiệp Văn hóa Quốc tế Thâm Quyến) do Bộ Văn hóa, Bộ Thương mại, Cơ quan Truyền thanh - Điện ảnh và Truyền hình Nhà nước, Cơ quan Báo chí và Xuất bản Nhà nước, Tỉnh ủy tỉnh Quảng Đông và Thành ủy thành phố Thâm Quyến đồng tài trợ và tổ chức. Ra đời lần đầu tiên năm 2004 và cho đến nay, 3 lần hội chợ văn hóa này đều tổ chức thành công tốt đẹp. Định hướng của Văn Bác Hội là "quốc tế hóa, chuyên môn hóa, thị trường hóa, quy tắc hóa và chất lượng tốt nhất" để thúc đẩy các ngành công nghiệp văn hóa của Trung Quốc và để đẩy mạnh xuất khẩu các sản phẩm văn hóa Trung Quốc. Hiện nay, Văn Bác Hội là hội chợ văn hóa lớn nhất quy mô quốc gia và quốc tế, và được xem là dấu ấn văn hóa quan trọng của Thâm Quyến.

cho quá trình cải cách hệ thống văn hóa hết sức phong phú của Trung Quốc.

Chính quyền giữ vai trò dẫn đầu và thị trường chính là động lực thúc đẩy. Văn Bác Hội tổ chức lần thứ nhất năm 2004 có hơn 600 đơn vị trong và ngoài nước tham gia và tổng khách tham quan là 477.000 người. Văn Bác Hội lần thứ hai năm 2004 có tới 1.071 đơn vị trong và ngoài nước tham gia và tổng khách tham quan là 906.300 người. Văn Bác Hội lần thứ ba năm 2007 có tổng khách tham quan đạt khoảng 1,7 triệu người. Tổng giá trị hợp đồng, đầu tư dự án và tài chính của các ngành công nghiệp văn hóa, sản lượng các sản phẩm văn hóa đạt lần lượt là 20,7 tỉ nhân dân tệ, 15,1 tỉ nhân dân tệ và 5,6 tỉ nhân

Thông tin cũ có liên quan >>**2006**

Ngày 18/5, Bảo tàng Nghệ thuật Xe điện ngầm Thâm Quyến chính thức mở cửa miễn phí nhằm giới thiệu nghệ thuật đương đại của Trung Quốc về xe điện ngầm tới công chúng. Nghệ thuật đương đại tự do đến với công chúng mà không có bất kỳ điều gì ngăn trở. Đây thật sự là bước tiến phong trong lịch sử xe điện ngầm và nghệ thuật công cộng của Trung Quốc.

dân tệ. Với quy mô lớn hơn, sức phổ biến ngày càng rộng và tầm ảnh hưởng ngày càng cao, Thâm Quyến Văn Bác Hội hoàn

toàn xứng đáng là một biểu tượng văn hóa chói ngời của Thâm Quyến và cùng với “phiên họp hàng tháng” và “các bài diễn thuyết về văn hóa trước công chúng” là ba chương trình văn hóa lớn của Thâm Quyến.

Nhờ động lực mạnh mẽ của Văn Bác Hội, Thâm Quyến ngày càng chủ động đẩy mạnh tái cơ cấu nền kinh tế. Khu Công nghiệp Văn hóa Thâm Quyến lên kế hoạch xây dựng “Trung tâm Triển lãm Ngành công nghiệp Văn hóa”, “Trung tâm Phát triển Trò chơi hoạt hình”, “Trung tâm Sản xuất Sản phẩm Văn hóa” và “Trung tâm Tiêu thụ Thị trường Văn hóa Khu vực” của Trung Quốc để xây dựng Thâm Quyến trở thành thị trường xuất khẩu sản phẩm văn hóa lớn của Trung Quốc. Rõ ràng, việc khuyến khích sáng tạo văn hóa và nâng cao quyền lực văn hóa mềm đã trở thành thế mạnh hấp dẫn của Đặc khu Kinh tế Thâm Quyến.

Bằng việc “phát triển tăng tốc, giữ vị trí dẫn đầu và phối hợp”, Đặc khu Kinh tế Thâm Quyến đã nỗ lực hết mình để thúc đẩy sự hài hòa xã hội và tìm ra con đường mới để xây dựng xã hội phồn thịnh toàn diện. Từ khi thành lập đặc khu kinh tế, hai vấn đề xã hội “phát triển và hài hòa” luôn được ưu tiên hàng đầu ở Thâm Quyến. Với dân số 17 triệu người và với tư cách trung tâm kinh tế, văn hóa, chính trị quốc tế, Thâm Quyến đương nhiên trở thành thành phố nhập cư lớn nhất thế giới. Tổng số dân nhập cư ở Thâm Quyến chiếm hơn 90%, vượt xa 47% ở New York. Thâm Quyến tạo chỗ ở cho 7

Thông tin cũ có liên quan >>

2004

Ngày 28/12, Thâm Quyến chính thức khai thông tuyến xe điện ngầm số 1 và số 4. Là dấu son của các thành phố hiện đại, xe điện ngầm là một phương thức vận tải mới cho cư dân Thâm Quyến, cải thiện tình hình giao thông ở thành phố này.

Năm 2004, đội bóng đá Kiện Lực Bảo của Thâm Quyến giành giải vô địch đầu tiên của Liên đoàn Bóng đá Trung Quốc.

Trái: Phụ nữ để đuôi sam dài thường tụ tập chơi bài mạt chược, một trò tiêu khiển phổ biến của các bà nội trợ tại khu vực dòng Châu Giang

Phải: Sinh hoạt trong các khu đô thị (hương trấn) ở Thâm Quyến. Cắt tóc chỉ mất 5 nhân dân tệ, giá rẻ nhất trong đặc khu kinh tế này.

triệu lao động, nghĩa là 7 triệu gia đình, chi phối khoảng 2.000 huyện và thành phố ở Trung Quốc. Chính vì vậy, vấn đề hòa hợp xã hội ở Thâm Quyến sẽ trực tiếp tác động đến tình hình xã hội toàn Trung Quốc.

Những việc đầu tiên cần làm là thiết lập hệ thống bảo hiểm y tế trên cả nước cho người lao động, điều chỉnh Luật Hiến máu, tạo ra ngân hàng máu và cung cấp máu cho những thành phố khác trên cơ sở đáp ứng đủ nhu cầu của mình. Trong hơn 20 năm qua, Thâm Quyến đã trải qua quá trình công nghiệp hóa và đô thị hóa trong hơn 200 năm của những nước phương Tây phát triển, xây dựng trở thành thành phố nhập cư lớn nhất và nâng cấp thành thành phố hài hòa.

Năm 2007, *Báo cáo Phát triển Đô thị Trung Quốc số 1* của Học viện Khoa học Xã hội Trung Quốc chỉ rõ trong việc theo đuổi sự phát triển nền kinh tế đô thị, xã hội, dân số, các nguồn tài nguyên và môi trường theo hướng toàn diện có phối hợp dựa vào hệ thống đánh giá chỉ số về phát triển khoa học của Trung Quốc thì Thâm Quyến, Đông Hoàn và Bắc Kinh là 3 thành phố hàng đầu trong lĩnh vực phát triển khoa học trong số những thành phố lớn của Trung Quốc.

Thâm Quyến, thành phố tiên phong trong quá trình cải cách và mở cửa, đã và đang là trung tâm bão của quá trình cải cách và biến đổi xã hội. Bắt đầu từ những điều kiện xã hội đã hoàn thiện, phát triển cùng với những thay đổi của xã hội và tác động đến toàn Trung Quốc nhờ các thành tựu xã hội đạt được,

**Bảng xếp hạng những thành phố cạnh tranh phát triển
tại Trung Quốc lần thứ 5 năm 2006**

Thứ tự	Thành phố	Thứ tự	Thành phố
1	Hồng Kông	16	Hà Môn
2	Thượng Hải	17	Ninh Ba
3	Bắc Kinh	18	Võ Tích
4	Thâm Quyến	19	Thẩm Dương
5	Đài Bắc	20	Thánh Đô
6	Quảng Châu	21	Trung Sơn
7	Ma Cao	22	Vũ Hán
8	Thiên Tân	23	Trùng Khánh
9	Hàng Châu	24	Cửu Minh
10	Nam Kinh	25	Phúc Châu
11	Đông Hoàn	26	Phiết Sơn
12	Tô Châu	27	Chu Hải
13	Thanh Đảo	28	Trường Xuân
14	Tể Nam	29	Hợp Phì
15	Đại Liên	30	Trường Sa

Pearl River Delta Cities (■)

Thâm Quyến đang “đò đá qua sông,” phá bỏ những rào cản trên đường đi, và tạo ra một mô hình kinh tế mới, đạt tới bước phát triển khoa học, xây dựng một xã hội hài hòa và luôn di trước thời đại.

Thâm Quyến ngày nay phát triển theo bước tiến của thời đại, đánh giá tình hình tổng thể, điều chỉnh hướng phát triển đi đầu và đạt tới sự phát triển phối hợp. Thâm Quyến không ngừng phát triển ngành công nghiệp kỹ thuật cao để hội nhập vào thị trường quốc tế, chủ động khám phá những đổi mới trong hệ thống văn hóa hiện hữu, nỗ lực xây dựng những thương hiệu công nghiệp văn hóa mang đậm bản sắc, xông xáo tự biến mình thành trung tâm quốc tế và ngày càng mở cửa ra thế giới rộng lớn để tiếp nhận nhiều điều mới mẻ hơn.

Tháng 8/2005, Thành ủy thành phố Thâm Quyến ban hành Hệ thống các chỉ số quy định kinh tế - xã hội Thâm Quyến dưới sự chỉ đạo của phát triển khoa học, theo đó, quy định 41 chỉ số

Thông tin cũ có liên quan >>

2005

Ngày 20/8, một chiếc thuyền buồm hai thân tên "Ky Si" khởi hành từ cảng La Rochelle (nước Pháp) do những thủy thủ nghiệp dư của Thâm Quyến cầm lái. Trong 181 ngày, "Ky Si" đã đi qua phân nửa thế giới, qua 7 vùng biển châu Âu, châu Phi và châu Á, qua 26 nước và 45 cảng trong chuyến hải hành 11.000 hải lý.

nhằm đưa ra yêu cầu cụ thể cho các quan chức nhà nước các cấp thi hành trong những thời điểm cụ thể.

Cuối năm 2006, buổi họp lần thứ 5 của Phiên họp toàn thể Thành ủy Thâm Quyến lần thứ 4 đã thông qua Hệ thống Chỉ số phúc lợi cho người dân Thâm Quyến, gồm phân phối thu nhập, an ninh, bảo hiểm xã hội, các dịch vụ công cộng và phát triển con người toàn diện. Tổng chỉ số là 21 với mục đích đánh giá những khoản đầu tư tài chính chung của chính phủ và hiệu quả làm việc vì dân của các quan chức nhà nước. Đây là việc chưa từng xảy ra tại Trung Quốc.

Trong số những danh hiệu như Thâm Quyến phát triển tốc độ, Thâm Quyến hiệu quả, Thâm Quyến khoa học công nghệ, Thâm Quyến tài ba, Thâm Quyến sinh thái, Thâm Quyến văn hóa, Thâm Quyến hòa hợp và một số danh hiệu khác chỉ rõ những giai đoạn phát triển khác nhau của Đặc khu Kinh tế Thâm Quyến. Để giải thích “khái niệm phát triển khoa học,” Hồ Cẩm

Trên bên trái: Ngày 10/08/1992
nhân dân xếp hàng mua cổ phiếu.

Trên bên phải: Ngày 10/08/1992
một người bắt māa vì không mua
được cổ phiếu.

Dưới: Ngày 10/08/1992 một trung
tâm giao dịch cổ phiếu tại Thâm
Quyến.

Dùo từng đặc biệt yêu cầu Quảng Đông cần gia tốc phát triển, giữ vị trí đầu tàu trong phát triển và đạt tới sự phát triển phối hợp để trở thành hình mẫu nêu gương tiêu biểu cho cả nước noi theo trong việc xây dựng nền văn minh vật chất, văn minh chính trị, văn minh tinh thần và văn minh xã hội. Rõ ràng với những gì đã và đang đạt được, Đặc khu Kinh tế Thâm Quyến xứng đáng với những kỳ vọng của Đảng Cộng sản Trung Quốc.

Thế kỷ mới, phát triển mới! Vùng đồng bằng châu thổ Châu Giang đã cho thấy quang cảnh phát triển kỳ diệu đầy màu sắc trong quá trình cải cách. Từ Cuộc họp Liên doanh Hợp tác Hồng Kông - Ma Cao diễn ra ngày 30/3/1998 đến việc thành lập Vùng đồng bằng châu thổ Châu Giang vĩ đại hơn và tới vành đai kinh tế "Phiếm Châu Tam Giác" gồm Phúc Kiến, Giang Tây, Hải Nam, Hồ Nam, Tứ Xuyên, Vân Nam, Quý Châu cùng các tỉnh và khu vực khác (cũng gọi là chiến lược 9+2), dòng Châu Giang đã nổi lên làn sóng phát triển như vũ bão trong quá trình cải cách và mở cửa đất nước.

Từ khóa

Thành phố của những thương hiệu

Trong những năm gần đây, Thâm Quyến không ngừng tăng tốc đổi mới và sáng tạo, thúc đẩy nền kinh tế phát triển theo quy đạo vốn có. Năm 2006, số lượng các ứng dụng bằng sáng chế khoa học kỹ thuật tại Thâm Quyến đạt 29.728, tăng 42%, xếp thứ hai trong số những thành phố lớn và vừa của Trung Quốc. Trong số đó, những ứng dụng bằng sáng chế cho những phát minh mới là 14.576, tăng 75,3%, giữ vị trí đầu bảng trong số những thành phố lớn và vừa của Trung Quốc. Hiện tại, Thâm Quyến có 58 sản phẩm được trao giải thưởng Thương hiệu Trung Quốc, và hệ thống "điều khiển tổng dài tự động" do Hoa Vi và Trung Hưng phát minh tự hào là "thương hiệu nổi tiếng của Trung Quốc tại thị trường thế giới". Nhờ có số lượng nhiều nhất "những thương hiệu Trung Quốc" và "những thương hiệu nổi tiếng của Trung Quốc tại thị trường thế giới," Thâm Quyến được xem là thành phố của những thương hiệu.

Làng văn hóa dân tộc tại Thâm Quyến.

Sau 30 năm phát triển với tốc độ đáng kinh ngạc dưới chính sách cải cách và mở cửa, Quảng Đông với diện tích chỉ chiếm 1,85%

Trung Quốc, đóng góp tới $\frac{1}{9}$ tổng sản lượng kinh tế Trung Quốc, $\frac{1}{7}$ thu nhập tài chính của Trung Quốc, $\frac{1}{4}$ đầu tư nước ngoài của Trung Quốc, và $\frac{1}{9}$ ngoại thương Trung Quốc. Tuy nhiên, dằng sau tất cả con số tuyệt vời trên, Quảng Đông cũng gánh chịu những vấn nạn khó nói. Là một tỉnh của những người nhập cư, dân số Quảng Đông tăng gấp 10 lần, do đó, lợi tức trên đầu người thực tế bị giảm đáng kể. Tại vành đai trung tâm của Quảng Đông, môi trường sinh thái bị xâm hại nghiêm trọng.

Konrad Seitz (Khang Lạp Đức), học giả người Đức đã hùng hồn tiên đoán trong cuốn sách mới của ông tựa đề

China: Eine Weltmacht kehrt zurück (Trung Quốc: một siêu cường thế giới đã trở lại). Bản Trung văn: *Trung Quốc - nhất cá thế giới*

Thông tin cũ có liên quan >>

2007

Ngày 1/7, cầu đường vịnh Thâm Quyến, con đường phía tây giữa Thâm Quyến và Hồng Kông, đã chính thức thông quan. Chủ tịch nước Hồ Cẩm Đào đến dự lễ khánh thành tại cảng vịnh Thâm Quyến ở Hồng Kông và cắt băng khánh thành chính thức thông quan cây cầu này. Cảng vịnh Thâm Quyến là thành quả hợp tác giữa Thâm Quyến và Hồng Kông. Việc khánh thành cây cầu tạo cơ hội nối kết giữa Xứ Khẩu của Thâm Quyến với Tân Giới của Hồng Kông.

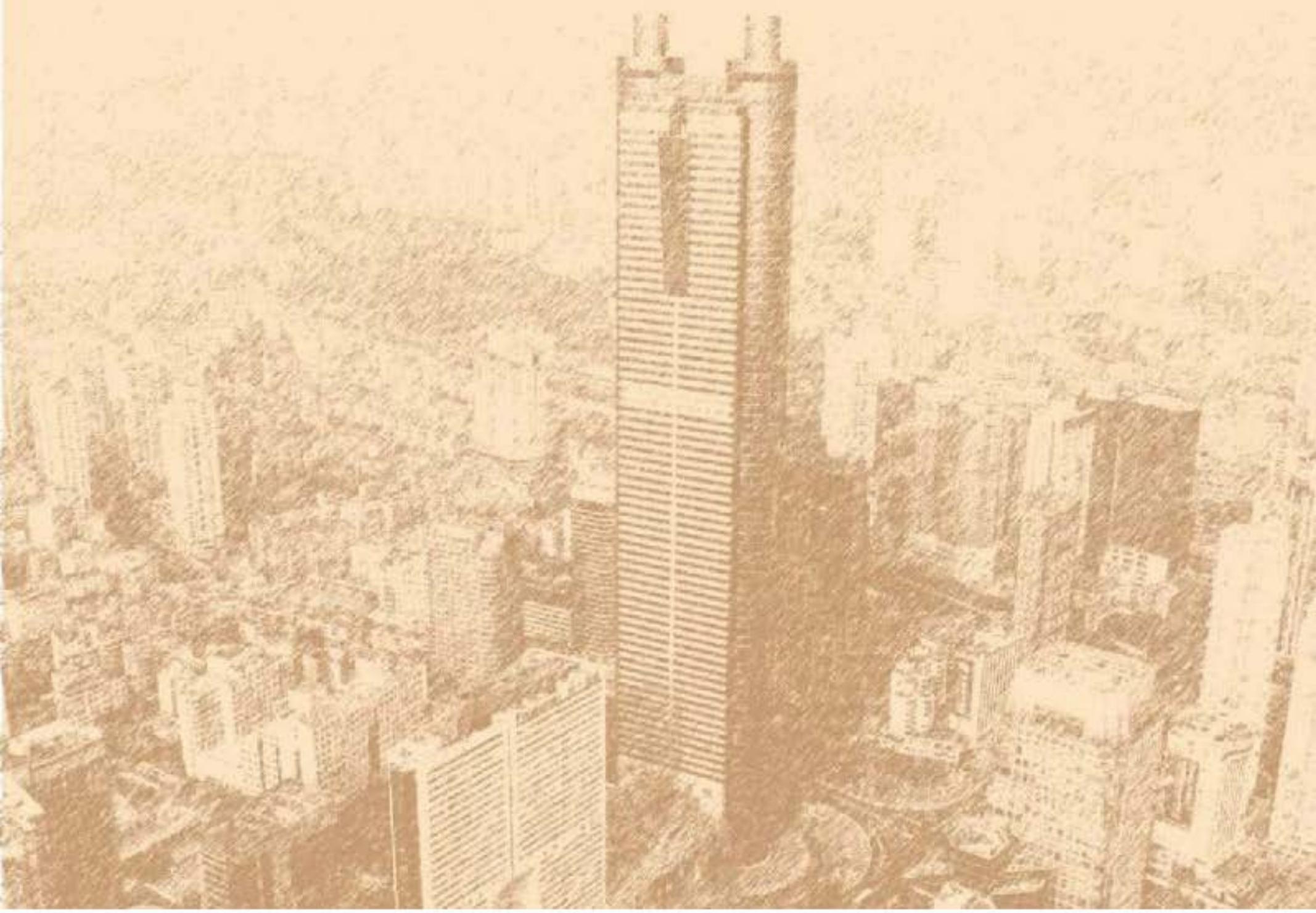

Một cảnh đồng rau xanh tại Long Cường, Thâm Quyến.

cường quốc đích phục hưng) như sau “Từ đây, Trung Quốc bước vào con đường trở thành nền kinh tế hàng đầu thế giới. Con đường này đang ở phía trước.” (trích từ phiên bản tiếng Trung năm 2007). Ông cũng nhận định rằng Đặng Tiểu Bình đã tận dụng hết mọi lợi thế trong quá trình phát triển kinh tế và áp dụng khẩu hiệu của thời đại “trước tiên là cho phép mọi người làm giàu.” Thế hệ các nhà lãnh đạo mới thời Hồ Cẩm Đào phải đổi mới với nhiều khó khăn và thử thách đó là xây dựng hệ thống an ninh xã hội và thi hành những chính sách bảo vệ môi trường để phát triển nền kinh tế tốc độ cao. Ngày nay, khẩu hiệu mới là “phát triển xã hội hòa hợp” và “phát triển bền vững trong sự quan tâm đến môi trường.” Dòng Châu Giang huyền thoại không chỉ làm cả thế giới kinh ngạc và ngưỡng mộ mà còn làm cho vùng đất phía nam màu mỡ của Trung Quốc phát triển như vũ bão.

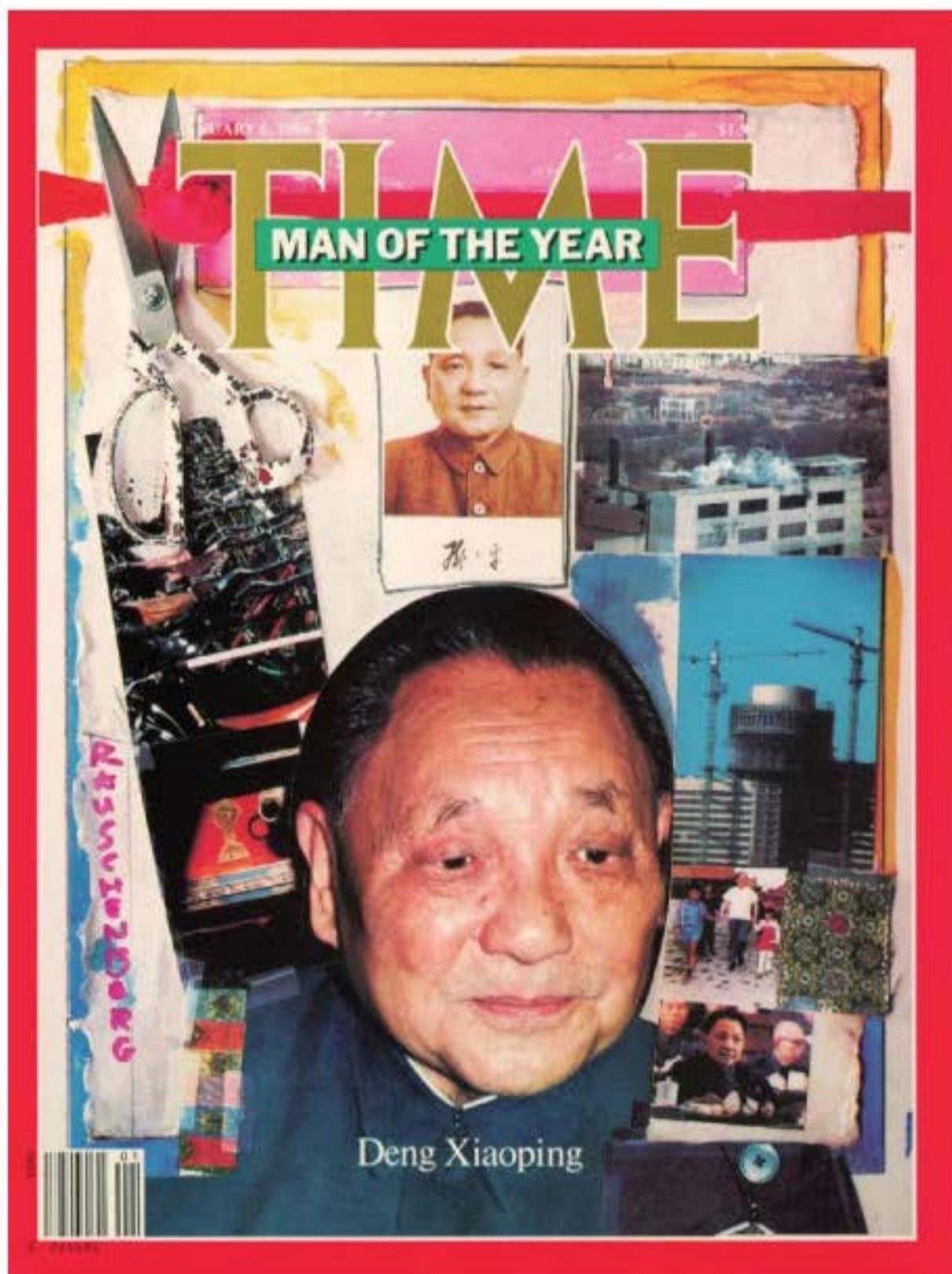
6

CON ĐƯỜNG TRUNG QUỐC

Tren đỉnh Liên Hoa Sơn tại Thâm Quyến, 7 đỉnh núi có hình dáng tựa như hoa sen, cây thông, cây bách rợp bóng xanh phủ mặt đất. Bức tượng Đặng Tiểu Bình sừng sững giữa bầu trời. Khoác cái áo gió, đôi mắt ông rạng rỡ sáng ngời, phần thân trên hơi ngả về phía trước như muốn ám chỉ rằng ông đang vội vã muộn đến vùng đất đang phát triển mãnh liệt ở vùng đồng bằng chau thổ Châu Giang một lần nữa.

Để được tạp chí *Time* danh tiếng bình chọn là “Nhân vật trong năm” là điều rất khó, nhưng Đặng Tiểu Bình đã được bình chọn hai lần năm 1979 và 1986 với danh hiệu: “Đặng Tiểu Bình, tương lai của nước Trung Hoa Mới.” Richard Hornik, trưởng đại diện

Vào ngày 6/1/1986 Đặng Tiểu Bình được tạp chí *Time* tôn vinh trên trang bìa của báo là "Nhân vật của năm".

Bức đại chân dung của Đặng Tiểu Bình tại trung tâm quảng trường Thẩm Quyến.

chi nhánh của tạp chí *Time* tại Bắc Kinh, đã từng nhận xét rằng Đặng Tiểu Bình đã “gây sốc toàn thế giới” và “những gì ông làm không thể đem lên bàn cân với bất kỳ vị lãnh đạo nào khác trên thế giới.”

Ngày 14/11/2000, Giang Trạch Dân long trọng đến khánh thành bức tượng Đặng Tiểu Bình. Ngày 12/4/2003, Hồ Cẩm Đào tỏ lòng tôn kính đặc biệt tới Đặng Tiểu Bình, người đàn ông vĩ đại của thế kỷ và đặt những lẵng hoa tươi thắm dưới bức tượng. Cử chỉ này thể hiện sự kính nhớ đặc biệt đến vị tiên phong vĩ đại trong công cuộc cải cách và mở cửa đất nước.

Điều phải làm là giương cao ngọn cờ chủ nghĩa xã hội vĩ đại phù hợp với đặc điểm Trung Quốc, thiết lập một hệ thống học thuyết chủ nghĩa xã hội phù hợp với đặc điểm Trung Quốc và vực dậy đất nước Trung Hoa cổ xưa. Khởi đầu từ thành công của Cách mạng Dân chủ Mới do Mao Trạch Đông dẫn đầu và công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội nhiều chông gai, thành công tiếp theo nhờ vào chiến lược cải cách, mở cửa, tầm nhìn xa trông rộng và tinh thần can đảm của Đặng Tiểu Bình, và nhờ sự kế

thừa xứng đáng của thế hệ lãnh đạo thành công nối tiếp là Giang Trạch Dân và nhờ công cuộc tìm tòi và nỗ lực hết mình để theo kịp thời đại, vượt qua quá khứ để tiến đến tương lai của Hồ Cẩm Đào. Tư tưởng của Chủ tịch Mao, lý luận của Đặng Tiểu Bình, "Học thuyết Ba Đại Diện" của Giang Trạch Dân và kế hoạch phát triển khoa học giữ những vai trò thiết yếu trong quá trình đưa Trung Quốc thoát khỏi vũng lầy của nghèo đói và yếu kém để tiến bước trên con đường cải cách và phát triển. Cơn gió mạnh thổi từ Nam Hải đã lan tỏa khắp Trung Quốc. Với lòng kiêu hanh, thái độ tự tin và tinh thần quả cảm, nhân dân Trung Quốc đang bước vào thế kỷ mới của hiện đại hóa, vươn mình ra thế giới và hướng đến tương lai đất nước ngày càng giàu mạnh.

Chúng ta hẳn vẫn còn nhớ lúc 12h ngày 24/1/1984, Đặng Tiểu Bình thực hiện chuyến viếng thăm kiểm tra đầu tiên đến Thâm Quyến. Vừa mới bước xuống xe, ông đã thể hiện rõ mục đích của chuyến đi này là: "Lần này, tôi đến đây chủ yếu để quan sát, chỉ quan sát mà thôi chứ không đưa ra bất kỳ lời bình luận nào. Nếu tôi muốn nói điều gì về nơi này thì tôi sẽ bàn với các anh ở Bắc Kinh."

Lần đó, Đặng Tiểu Bình đến ba đặc khu kinh tế là Thâm Quyến, Chu Hải và Hạ Môn. Khi trở về Bắc Kinh, ông lập tức triệu những nhà lãnh đạo cấp cao có liên quan và nói với họ một cách hết sức phán chấn: "Lần này, khi tôi đến Thâm Quyến xem xét tình hình, tôi thật sự ngạc nhiên vì sự phồn thịnh của vùng đất này." Sau đó, ông nghiêm nghị chỉ ra "Khi chúng ta thành lập các đặc khu kinh tế và thực hiện các chính sách mở cửa, chúng ta cần nhận thức rõ về ý thức hệ dẫn đường. Điều tôi muốn nói là, chúng ta không nên thu lại quyền hạn mà nên ủy quyền." Tư tưởng của Đặng Tiểu Bình trong chuyến đến miền Nam đầu tiên này chú trọng vào việc quản lý các đặc khu kinh tế, nhờ đó làn sóng thành phố tham gia vào quá trình mở cửa lan rộng khắp Trung Quốc như cơn lốc.

[Thông tin cũ có liên quan >>](#)

1997

Ngày 19/2, Đặng Tiểu Bình qua đời tại Bắc Kinh ở tuổi 93. Ngày 22/2, Tân Hoa Xã cho phát sóng chương trình "Cuộc đời vinh quang của đồng chí Đặng Tiểu Bình." Ngày 24/2, Đặng Tiểu Bình được hỏa thiêu tại nghĩa trang Bát Bảo Sơn. Ngày 25/2, Ủy ban Trung ương, Hội đồng Thành phố, Ủy ban Cố vấn Chính trị và Ủy ban Quân sự Trung ương long trọng tổ chức nghi lễ truy diệu Cố Chủ tịch Đặng Tiểu Bình tại Đại lễ đường Nhân dân. Trong bài diễn văn, Giang Trạch Dân đã tỏ lòng tôn kính đối với cuộc đời vĩ đại của Đặng Tiểu Bình. Ngày 2/3, theo nguyện vọng của Đặng Tiểu Bình và người thân của ông, mọi người đã rải tro ông trên biển.

Từ khóa

Chuyến viếng thăm kiểm tra đầu tiên của Đặng Tiểu Bình tại miền Nam Trung Quốc

Đầu năm 1984, Đặng Tiểu Bình đến miền Nam Trung Quốc để kiểm tra Thâm Quyến, Chu Hải và Hạ Môn, ba đặc khu kinh tế phát triển trong 5 năm qua. Ngày 24/1/1984, Đặng Tiểu Bình lần đầu tiên đến kiểm tra Thâm Quyến. Ông bày tỏ sự hài lòng vì những thành tựu của các đặc khu kinh tế và đã ghi dấu lại bằng lời đề tặng cho đặc khu kinh tế Thâm Quyến "Sự phát triển và thành tựu của Thâm Quyến đã chứng minh chính sách thành lập các đặc khu kinh tế là hoàn toàn đúng đắn. Kể từ đây, Trung Quốc sẽ đẩy mạnh hơn nữa công cuộc cải cách và mở cửa đất nước."

Từ 26/3 - 6/4/1984, Văn phòng Bí thư Trung ương Đảng và Hội đồng Thành phố đồng tổ chức một diễn đàn dành cho những thành phố miền duyên hải với nội dung chính là đưa ra quyết định thành lập 14 thành phố cảng gồm Đại Liên, Tần Hoàng Đảo, Thiên Tân, Yên Đài, Thanh Đảo, Liên Vân Cảng, Nam Thông, Thượng Hải, Ninh Ba, Ôn Châu, Phúc Châu, Quảng Châu, Trường Giang, Bắc Hải. Từ đó thành lập vành đai kinh tế hàng đầu cho quá trình mở cửa đất nước. Sau khi thành lập các đặc khu kinh tế, đây là đỉnh cao thứ nhất trong quá trình mở cửa của Trung Quốc.

Tháng 1/1985, Trung Quốc bắt đầu mở cửa vùng đồng bằng châu thổ sông Dương Tử, vùng đồng bằng châu thổ Châu Giang và vùng tam giác Hạ Môn - Chương Châu - Tuyền Châu ở miền nam Phúc Kiến như những khu vực phát triển kinh tế miền duyên hải phục vụ giao dịch thương mại trong và ngoài nước và phát triển kết hợp đô thị với nông thôn, nhằm mục tiêu thúc đẩy phát triển kinh tế ở đại lục. Đây là đỉnh cao thứ hai trong quá trình mở cửa của Trung Quốc.

Mùa xuân năm 1988, Trung ương quyết định thành lập một tỉnh mới thuộc Hải Nam hoạt động như một khu vực hành chính đặc biệt. Sau đó, Trung ương đưa ra hàng loạt quyết định, thành lập khu vực mới và phát triển Phố Đông, sau này là khu tài chính thương mại Phố Đông, để kích thích phát triển các thành phố dọc sông Dương Tử, trong đó Thượng Hải giữ vai trò dẫn đầu và thúc đẩy khu vực trung tâm trỗi dậy, phát

triển khu vực Tây Bắc, đem sức sống mới của Chu kỳ Kinh tế châu Á miền Đông Bắc vào nền công nghiệp đông bắc lạc hậu, phát triển các mối quan hệ thương mại và kinh tế với Liên minh châu Âu EU và những nước phương Tây khác. Đây là đỉnh cao thứ ba trong quá trình mở cửa của Trung Quốc.

Cho tới thời điểm này, Trung Quốc đã hình thành mô hình dạng quạt, đa cấp và toàn diện trong quá trình mở cửa trọn vẹn từ đông sang tây, từ nam tới bắc, từ một điểm tới toàn bề mặt và từ các khu vực duyên hải tới các khu vực tiếp giáp và tới các khu

Cảng Thẩm Quyến (ngày 18/09/2005).

vực nội địa, tạo thành một khu vực mở tới các vùng biển và lục địa khác.

Quá trình cải cách và mở cửa của Trung Quốc nổi bật ba làn sóng lên xuống như thủy triều, trong đó làn sóng thứ nhất là phát triển Đặc khu Kinh tế Thâm Quyến và vùng đồng bằng châu thổ Châu Giang, làn sóng thứ hai là phát triển Khu Tài chính thương mại Phố Đông và vùng Tây Bắc, làn sóng thứ ba là quá trình tăng tốc phát triển và mở cửa vùng đất mới duyên hải Thiên Tân và chu kỳ kinh tế vành đai Bắc Hải. Ba làn sóng diễn hình trong quá trình cải cách và mở cửa của Trung Quốc không ngừng nổ dậy và góp phần thúc đẩy Trung Quốc ngày càng phát triển theo chiều di lên.

Cách đây 30 năm, Đảng Cộng sản Trung Quốc lãnh đạo nhân dân Trung Quốc tiến hành phương thức cải cách theo kiểu "đò đá qua sông" và nghiên cứu từ việc làm thế nào để xây dựng chủ nghĩa xã hội đến việc xây dựng đảng cầm quyền và xác định mô hình phát triển. Nhân dân Trung Quốc rõ ràng cảm nhận được ba hòn đá nền tảng vững chắc này. Đây là hướng di chiến lược mới ra đời từ Phiên họp toàn thể lần thứ ba của Đảng Cộng sản Trung Quốc khóa 11, đó là, độc lập tự do để xây dựng chủ nghĩa xã hội phù hợp với đặc điểm đất nước qua quá trình cải cách, mở cửa và hợp tác phát triển hơn là tách biệt với nền kinh tế toàn cầu. Điều này chứng tỏ Trung Quốc bắt đầu tiếp nhận và nắm bắt thời cơ hòa nhập vào nền kinh tế

Thông tin cũ có liên quan >>

1992

Ngày 13/5, Tưởng Khai Nho di chuyển xe lửa từ Cáp Nhĩ Tân tới Thâm Quyến. Khi xuống xe, trước mắt ông là rất nhiều nhà cao tầng. Ông ngạc nhiên tự hỏi: "Có phải mình đang ở Hồng Kông không?". Tưởng Khai Nho từng phục vụ quân đội, dạy học, làm việc ở trung tâm văn hóa và giữ chức phó chủ tịch huyện Mục Lăng, tỉnh Hắc Long Giang. Tháng 3, ông đọc bài báo tựa đề "Ngọn gió phương Đông mang lại mùa xuân" trên tờ Nhân dân nhật báo nói về việc Đặng Tiểu Bình đến kiểm tra miền Nam Trung Quốc. "Tôi mua tờ báo và đem về đọc kỹ từng dòng chữ trong bài báo hơn 10.000 chữ suốt buổi tối. Từ báo đem lại cho tôi rất nhiều cảm xúc." Ngay giây phút Tưởng Khai Nho dừng tại nhà ga đường sắt Thâm Quyến năm 1992, ông có cảm giác là "mùa xuân đang trở lại." Sau khi đến Thâm Quyến, ông tìm được việc làm tại đoàn văn công của một xí nghiệp. Ngày 16/12, ông sáng tác bài hát *Câu chuyện mùa xuân*, "Năm 1979, mùa xuân đến, có một vị lão nhân, tại Nam Hải Trung Quốc...vẽ nên một bức họa đồ..." Chẳng bao lâu sau, bài hát này được cả nước biết đến.

thế giới với thái độ chưa từng thấy trước đây và với tư tưởng phóng khoáng sau khi gánh chịu nỗi đau đớn nhục nhã trong 100 năm qua.

Nhiều người vẫn còn nhớ rõ lúc 9h ngày 19/1/1992, thủy triều dòng Châu Giang dâng nước, nhờ đó hàng ngàn cây cối đãm chồi

này lộc, những cơn gió mùa xuân của năm mới đã nhanh chóng đem mùa xuân đến khắp miền Nam Trung Quốc. Tám năm sau kể từ chuyến viếng thăm kiểm tra đầu tiên, Đặng Tiểu Bình bấy giờ đã 88 tuổi, lại có chuyến đi lần thứ hai đến Thâm Quyến bằng xe lửa. Ông nghe rõ âm thanh vang dội của bánh xe và đường ray. Đây là chuyến đi dài từ Bắc Kinh tới Thâm Quyến, song khi đến nơi, Đặng Tiểu Bình chỉ nghỉ ngơi chưa tới nửa giờ đồng hồ tại khách sạn Giai Viên, Thâm Quyến. Sau đó, ông vội vã đứng dậy và nói: "Tôi muốn đi ra ngoài ngay bây giờ."

Trong chuyến viếng thăm ngắn bốn ngày ở Thâm Quyến, không quản tuổi già sức yếu, Đặng Tiểu Bình đã tham quan Thâm Quyến, ông chỉ nhìn thoáng thành phố, giống như cơn gió thổi ngang qua. Ông quan sát quang cảnh thành phố, các trạm xe lửa và cảng Hoàng Cương, đến Công ty Điện tử Laser SAST Thâm Quyến, khu làng văn hóa dân gian Thâm Quyến, tham quan vườn bách thảo Tiên Hồ để trồng cây đa núi cùng với Dương Thượng Côn... Suốt đoạn đường dài, ông chỉ di bộ, tham quan và nói chuyện. Với giọng đều đều chậm rãi, những từ ông thốt ra đều thể hiện sự khôn ngoan và sáng suốt.

Từ khóa

Chuyến viếng thăm kiểm tra thứ hai của Đặng Tiểu Bình tại miền Nam Trung Quốc

Từ 18/1 – 21/2/1992, Đặng Tiểu Bình lần lượt đến kiểm tra Vũ Xương, Thâm Quyến, Chu Hải và Thương Hải và phát biểu một bài diễn văn quan trọng tập trung vào mục tiêu chính “phát triển là nguyên tắc tuyệt đối,” đưa ra ba tiêu chuẩn “ưu tiên” và đặt ra mô hình kinh tế mục tiêu là nền kinh tế thị trường cho quá trình cải cách kinh tế đất nước. Trong chuyến viếng thăm kiểm tra thứ hai tại miền Nam Trung Quốc này, ông ở lại Thâm Quyến bốn ngày. Tại đây, ông phát biểu bài diễn văn: “Những thành tựu trong xây dựng của Thâm Quyến là bằng chứng cho những gì chúng ta đã làm được. Các đặc khu kinh tế vẫn được mang tên là ‘chủ nghĩa xã hội’ không phải là ‘chủ nghĩa tư bản.’ Nếu không đi theo con đường xã hội chủ nghĩa, nếu không thực hiện chính sách cải cách và mở cửa, nếu không phát triển kinh tế và nếu không cải thiện đời sống người dân, thì chúng ta sẽ không tìm được lối đi nào khác!”

9h40 ngày 23/1/1992, Đặng Tiểu Bình và đoàn tùy tùng rời cảng Xà Khẩu, Thâm Quyến để đến Chu Hải bằng đường biển. Ông chậm rãi bước vài bước đến bến tàu. Hết sức ngạc nhiên, ông quay lại nói với Lý Hạo, lúc đó là Bí thư Thành ủy Thâm Quyến: "Anh phải phát triển nơi này nhanh hơn nữa!"

Ngày 26/3/1992, Tờ Nhật báo Đặc khu Kinh tế Thâm Quyến đăng lên trang nhất một bản tin dài - "Ngọn gió phương Đông mang lại mùa xuân," được xem là "bài báo chính trong một giai đoạn lịch sử quan trọng". Cùng ngày, tờ Dương Thành văn báo nổi tiếng với những bản tin nhanh, chính xác và đúng sự thật đã quyết định điều chỉnh những trang tin chính của tờ báo để dành ra một khoảng trống trên trang bìa để trích dẫn bài báo dài này. Ngày 28/3, hai tờ nổi tiếng khác Văn hối báo ở Thượng Hải và Trung Hoa công thương thời báo ở Bắc Kinh cũng đăng lại toàn bộ bài báo này. Ngày 30/3, hai tờ Quang Minh nhật báo và Bắc Kinh nhật báo lại đăng tải toàn bộ bài báo này. Tối hôm đó, thông qua hình thức điện tín, Tân Hoa Xã chính thức phát sóng bản tin này với hơn 11.000 chữ Trung Quốc đến toàn thế giới. Trong một thời gian, âm thanh vang vọng của những bài phát biểu trong chuyến viếng thăm kiểm tra của Đặng Tiểu Bình, tổng công trình sư của quá trình cải cách và mở cửa, vẫn còn vang vọng khắp đất nước Trung Quốc:

- Nền kinh tế tập trung không phải của chủ nghĩa xã hội, vì chủ nghĩa tư bản cũng có nền kinh tế tập trung. Nền kinh tế thị trường không phải của chủ nghĩa tư bản, vì chủ nghĩa xã hội cũng có nền kinh tế thị trường.

- Những tiêu chuẩn đánh giá được đưa ra để trả lời những câu hỏi liệu nó có ích để phát triển sản xuất xã hội xã hội chủ nghĩa, liệu nó có ích để củng cố năng lực đất nước xã hội chủ nghĩa toàn diện, và liệu nó có ích để cải thiện tiêu chuẩn sống của đông đảo người dân?

- Những thành tựu trong quá trình xây dựng Thâm Quyến giúp mọi người nhận biết bản chất của đặc khu kinh tế, nghĩa là một khu kinh tế mang tên "chủ nghĩa xã hội," không phải "chủ nghĩa tư bản."

- Trung Quốc phải cảnh giác với luồng tư tưởng hữu khuynh, song vẫn phải phòng ngừa luồng tư tưởng tả khuynh.

- Nếu Trung Quốc không đi theo con đường chủ nghĩa xã hội, không tiến hành quá trình cải cách và mở cửa, tìm kiếm sự phát

Ngày 31/7/2007 tại thành phố
Phật Sơn, tỉnh Quảng Đông, công
ty thiết bị điện Hisense Kelon
tổ chức lễ kỷ niệm 15 năm ngày
Đặng Tiểu Bình tuyên bố: "Phát
triển kinh tế mới là con đường
phát triển chân chính" và lễ khai
trường bức tượng của ông.

triển kinh tế và cải thiện tiêu chuẩn sống của đông đảo người dân, thì Trung Quốc sẽ tự hủy diệt chính mình!

Một nhà phê bình chính trị nổi tiếng người Mỹ đã từng thẳng thắn chỉ rõ rằng ảnh hưởng ý nghĩa nhất trong chuyến viếng thăm kiểm tra lần hai của Đặng Tiểu Bình là mang đến một động lực mới cho quá trình cải cách của Trung Quốc.

Thông tin cũ có liên quan >>

2001

Tính đến ngày 28/12/2001, số lượng côngtenor tại cảng Thâm Quyến là 5.007.158 cái. Con số này giúp Thâm Quyến trở thành 1 trong 10 cảng côngtenor hàng đầu của thế giới, và là cảng côngtenor trung tâm ở miền Nam Trung Quốc.

2002

Sáng sớm ngày 1/8 theo giờ Bắc Kinh, chính quyền Canada ra lệnh thử nghiệm kính chắn gió cách âm lần đầu tiên. "Những sản phẩm của Công ty Kính Ôtô Tín Nghĩa, Công ty Kính Bốn Tốc, và một công ty khác, cả ba đều thuộc Thâm Quyến tiêu thụ tại Canada không bị đánh thuế." Nhờ đó, ba công ty này có được lợi thế thi trường và được dài ngõ tại Canada. Ngày 31/8, Tòa án Thương mại Quốc tế Canada chỉ huy trong lần thử cuối cùng "Kính ôtô Trung Quốc không gây ảnh hưởng đến ngành công nghiệp kính Canada hoặc đe dọa đến ngành kính Canada," nghĩa là kính chắn gió cách âm của Trung Quốc đã đạt được thành công đáng kể. Đây là kính chắn gió cách âm thành công đầu tiên của Trung Quốc kể từ khi gia nhập WTO.

Nếu Đại hội Đảng Cộng sản Trung Quốc lần thứ 3, khóa 11 mở ra kỷ nguyên mới, từ suy nghĩ đến hành động, và được toàn thể nhân dân xem như là phong trào giải phóng ý thức hệ đầu tiên, thì những bài phát biểu của Đặng Tiểu Bình trong chuyến viếng thăm kiểm tra lần hai đến miền Nam Trung Quốc là lời giải cho câu hỏi chủ nghĩa xã hội là gì, làm thế nào để xây dựng chủ nghĩa xã hội, và từ đó dẫn đến phong trào giải phóng ý thức hệ thứ hai. Một đợt thủy triều mới của quá trình cải cách và mở cửa lại đang trào trên đất nước diện tích 9,6 triệu km² và nhanh chóng đạt những thành công đáng kể.

Ngày 12/10/1992, Quốc hội khóa 14 khai mạc tại Đại lễ đường nhân dân ở Bắc Kinh. Giang Trạch Dân trước toàn Đảng thông báo rõ: Mục tiêu cải cách hệ thống kinh tế Trung Quốc là thiết lập một nền kinh tế thị trường xã hội chủ nghĩa để giúp giải phóng và phát triển các lực lượng sản xuất một cách toàn diện hơn nữa. Vì vậy, chúng ta cần giải phóng

tư tưởng, đẩy nhanh tốc độ cải cách và mở cửa. Ông cũng nhấn mạnh là quyền lực chính trị nằm trong tay nhân dân và nền kinh tế sở hữu chung vững mạnh, không những không tác hại đến chủ nghĩa xã hội mà còn tạo điều kiện phát triển chủ nghĩa xã hội.

Ngày 10/09/2001, tại Doha, Qatar Trung Quốc được kết nạp làm thành viên WTO sau 15 năm đàm phán gian khổ.

Tổ chức Thương mại Quốc tế WTO được biết đến như một "Liên hiệp quốc về kinh tế". Ngày 11/12/2001, Chủ tịch Kamal của Hội nghị Bộ trưởng WTO khóa 4 nhẹ nhàng gõ búa xuống đánh dấu kết thúc những thủ tục trong suốt 15 năm của việc Trung Quốc gia nhập lại Hiệp ước chung về Thuế quan và Mậu dịch GATT và gia nhập WTO. Với lòng tin vững chắc vào sức mạnh kinh tế hồi sinh, Trung Quốc đã thực sự hòa nhập vào dòng chảy kinh tế của thế giới.

Ngày 13/7/2001, cảnh đêm ở Moscow lặng lẽ, thanh bình và hài hòa. Đây là thời điểm tĩnh lặng trước cuộc chiến quyết định. Tại Kỳ họp Ủy ban Olympic Quốc tế lần thứ 112 diễn ra tại Trung tâm Thương mại Quốc tế, 102 thành viên của Ủy ban Olympic Quốc tế tiến hành vòng bỏ phiếu cuối cùng để chọn thành phố đăng cai tổ chức Thế vận hội Olympic 2008 trong 5 thành phố thủ đô là Osaka (Nhật), Paris (Pháp), Toronto (Canada), Istanbul (Thổ Nhĩ Kỳ) và Bắc Kinh (Trung Quốc). Sau bài phát biểu ấn tượng của đại diện phái đoàn các nước tham gia đăng cai và hai vòng bỏ phiếu căng thẳng, lúc 18h10 theo giờ Moscow, Juan Antonio Samaranch, Chủ tịch Ủy ban Olympic Quốc tế chậm rãi bước lên khăn dài và công bố: "Bắc Kinh...." Cả phòng họp hân hoan vui sướng. "Trung Quốc đã được đăng cai tổ chức Thế vận hội Olympic 2008! Giấc mơ trong suốt một thế kỷ của Trung Quốc đã thành hiện thực." Trong giây phút này, tại Đài tưởng niệm Thiên niên kỷ Bắc Kinh Trung Quốc, cả Bắc Kinh và cả nước Trung Quốc có một đêm không ngủ.

Ngày 15/10/2007, Quốc hội khóa 11 diễn ra tại Đại lễ đường nhân dân ở Bắc Kinh. Một thông điệp quan trọng nhanh chóng lan khắp Trung Quốc và xa hơn nữa “Quá trình cải cách và mở cửa đáp ứng được những kỳ vọng của Đảng và nhân dân và bắt kịp với thời đại. Con đường cải cách và mở cửa là hoàn toàn đúng đắn, không ai được lãng quên thành tựu và giá trị của quá trình này. Việc dừng lại hoặc đi ngược với con đường cải cách và mở cửa sẽ dẫn đến ngõ cụt. Tổng Bí thư Hồ Cẩm Đào hăng hái tuyên bố trước Đảng là tiếp tục giải phóng tư tưởng, kiên định theo con đường cải cách và mở cửa, theo đuổi phát triển theo hướng khoa học, thúc đẩy xã hội hài hòa và phấn đấu để đạt những thành tựu mới trong việc xây dựng một đất nước phồn vinh trong mọi lĩnh vực.

Phiên họp toàn thể thứ 17 của Đảng Cộng sản Trung Quốc thông qua một hiến chương Đảng mới, và trong đoạn thứ 9 của chương trình chung, quy định vị thế cơ bản của Trung Quốc trong giai đoạn đầu của chủ nghĩa xã hội và đề ra những mục tiêu cho giai đoạn hiện tại, thêm vào “phù hợp với bức tranh Trung Quốc toàn thể phát triển chủ nghĩa xã hội phù hợp với đặc điểm đất nước, chúng ta phải đẩy mạnh xây dựng kinh tế, chính trị, văn

Ngày 13/07/2001, nhân dân ăn mừng việc Trung Quốc được chấp thuận đăng cai tổ chức Thế vận hội 2008.

hóa và xã hội". Đây là tầm nhìn vĩ đại cho một xã hội phồn vinh dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản và là bước thăm dò xa hơn trong quá trình cải cách. Từ đó, Trung Quốc bước vào một giai đoạn cải cách, mở cửa mới và toàn diện.

Ngày nay, cùng với quá trình quốc tế hóa, quá trình cải cách và mở cửa Trung Quốc đổi mới với những cơ hội và thử thách mới trong việc gia nhập vào chu kỳ kinh tế thế giới khổng lồ. Để giành được vị thế cạnh tranh thuận lợi trong môi trường kinh doanh quốc tế không chỉ đòi hỏi dòng chảy của vốn đầu tư, công nghệ và quản lý, mà còn đòi hỏi đi sâu vào các ngành công nghiệp toàn cầu, đạt tới những tiêu chuẩn cao hơn trong dây chuyền công nghiệp toàn cầu, và đấu tranh cho quyền được lên tiếng đưa ra ý kiến trong nền kinh tế. Quan trọng hơn, chúng ta cần theo kịp những thành tựu chung của nền văn minh nhân loại trên thế giới, thích ứng với những hoạt động kinh doanh chung của thế giới, và cải cách thể chế chính trị.

Ngày nay, ở giữa quá trình cải cách 4 trong 1 này, không chỉ chúng ta cần cải cách kinh tế, văn hóa và xã hội nhiều hơn và xa hơn nữa mà còn cần cải cách chính trị. Lịch sử 30 năm cải cách và mở cửa của Trung Quốc là giai đoạn lịch sử quan trọng trong công cuộc hướng đến nền chính trị dân chủ phù hợp với đặc điểm đất nước. Về mặt ý nghĩa, những thành tựu to lớn trong quá trình cải cách của Trung Quốc phụ thuộc vào sự ổn định và thành công của quá trình cải cách nền chính trị Trung Quốc.

Quả là điều ngẫu nhiên trong lịch sử! Nhân dân Trung Quốc không chỉ trải qua 29 năm trước để thành lập nước Trung Hoa Mới và đạt thành công cũng như thất bại trong quá trình xây dựng chủ nghĩa xã hội, mà còn trải qua 29 năm sau kể từ Phiên họp toàn thể lần thứ ba của Đại hội Đảng khóa 11 để giải phóng tư tưởng, tìm kiếm chân lý từ sự thật, rà soát từ trên xuống dưới, và đạt thành công trong quá trình cải cách và mở cửa. Với điểm bắt đầu lịch sử mới và đỉnh cao mới, nhân dân Trung Quốc tự tin và kiêu hãnh bước tiếp trên con đường 29 năm sắp tới.

Nếu chuyến viếng thăm kiểm tra miền Nam của Đặng Tiểu Bình và những bài phát biểu quan trọng của ông trong những chuyến đi này có thể xem là cột mốc phân chia thì giai đoạn cải cách và mở cửa mới của Trung Quốc có thể được chia chính xác thành 2 giai đoạn 15 năm liên tiếp. Khi nhân dân Trung Quốc bắt

đầu từ “Đại hội Đảng Cộng sản Trung Quốc lần thứ 17” và đạt tới 15 năm lần thứ ba, sẽ là thời điểm kỷ niệm 100 năm thành lập Đảng Cộng sản Trung Quốc, chế độ xã hội chủ nghĩa phù hợp với đặc điểm Trung Quốc sẽ có mô hình cố định. Nếu nhìn từ khía cạnh xây dựng toàn diện một xã hội thịnh vượng, “Đại hội Đảng Cộng sản Trung Quốc lần thứ 17” nằm trong nửa cuối 10 năm đầu và ở thời điểm chuyển tiếp sang 10 năm thứ hai. Rõ ràng, ba đường nối thời gian này trong đó có “Đại hội Đảng Cộng sản Trung Quốc lần thứ 17”, truyền cảm hứng bất tận cho nhân dân Trung Quốc.

Đến thời điểm này, chúng ta thấy một đợt thủy triều mới lại dâng sóng trong quá trình giải phóng tư tưởng vĩ đại, thúc đẩy mạnh mẽ quá trình cải cách và phát triển xã hội trên quy mô rộng lớn sẽ ảnh hưởng đến toàn Trung Quốc. Các hàng thông tấn nước ngoài liên tiếp bình luận rằng đây là sự phát triển của ý thức hệ dẫn đường và con đường phát triển của Đảng Cộng sản Trung Quốc.

Trong quá trình cải cách và mở cửa lịch sử trong suốt 30 năm qua, từ lý luận Đặng Tiểu Bình đến “Học thuyết Ba Đại Diện” và sau này tới “Phát triển Khoa học”, cả thế giới đều dõi theo những bước tiến vĩ đại ấn tượng của đất nước Trung Quốc.

Trong hàng trăm năm qua, việc giải phóng tư tưởng luôn là động lực cơ bản và thiết yếu để dẫn tới đổi mới nền văn hóa Trung Quốc. Kể từ thời kỳ phát triển hiện đại, Quảng Đông là cội nguồn quan trọng của những phong trào tư tưởng mới. Tư tưởng và phong tục tập quán di chuyển từ Nam Trung Quốc tới Bắc Trung Quốc đã trở thành một đặc trưng ấn tượng của văn hóa Trung Quốc trong những năm gần đây.

Mùa xuân năm 2008, cơn gió giải phóng tư tưởng lại thổi sang vùng đồng bằng châu thổ Châu Giang. Uông Dương, người được cư dân mạng tôn vinh là Uông nguyên soái, giữ chức vụ quan trọng trong Tỉnh ủy Quảng Đông. Sau khi tham dự lễ tưởng niệm “cuộc khởi nghĩa Quảng Châu,” ông tới thành phố Thanh Viễn thăm những người nghèo và tiếp xúc với dân chúng, kế đó trở về Quảng Châu làm chủ tọa Phiên họp toàn thể của Tỉnh ủy Quảng Đông. Điều đáng nói ở đây là khi Uông Dương phát biểu trong cuộc họp, ông cầm trên tay cuốn sách “Chuyến viếng thăm kiểm tra miền Nam Trung Quốc của Đặng Tiểu Bình năm 1992” (*1992 niên Đặng Tiểu Bình nam phương chí*

hành) do Trần Khai Chi viết. Lúc này Trần Khai Chi là Chủ tịch Hội nghị Cố vấn Chính trị Thành ủy Quảng Châu. Nội dung Uông Dương muốn bàn đến trong phiên họp là những vấn đề của Quảng Đông và về cách làm thế nào để giải phóng tư tưởng. Trong bài phát biểu, Uông Dương khuyến khích Quảng Châu và Thâm Quyến cạnh tranh với những thành phố tiên tiến trên thế giới, khích lệ Thâm Quyến khai phá mô hình tổ chức mới phù hợp với đặc điểm đất nước, và tự xây dựng thành một thành phố xã hội chủ nghĩa mẫu mực phù hợp với đặc điểm đất nước.

Để đáp lại điều này, Thâm Quyến tiến hành hàng loạt hoạt động học hỏi, nghiên cứu, điều tra, thảo luận và đổi mới. Lưu Ngọc Phú, Phó Bí thư Tỉnh ủy Quảng Đông kiêm Bí thư Thành ủy Thâm Quyến cảnh báo người dân không nên tự mãn với những gì đã đạt được, không nên vướng vào bệnh thành tích, không nên hạn chế tầm nhìn của mình, cũng không nên sợ hãi khó khăn trước mắt. Thâm Quyến phải không ngừng cải cách, nêu cao tinh thần đổi mới và sáng tạo.

Tháng 1/2008, 22 đơn vị bỏ phiếu tại tỉnh Quảng Đông hoàn thành việc bầu cử đại biểu đại hội tỉnh Quảng Đông khóa mới. Sáu đại biểu vốn là nông dân nhập cư (nông dân rời nông thôn đến thành phố làm thuê) đã thu hút sự quan tâm rộng rãi của quần chúng. Tại Quảng Đông, tỉnh có số dân nhập cư lớn nhất, đây là lần đầu tiên giới nông dân nhập cư trở thành đại biểu trong Đại hội Đại biểu Nhân dân Toàn quốc. Từ năm 2000, những khu vực có ngành công nghiệp phát triển của vùng đồng bằng châu thổ Châu Giang như Thâm Quyến, Đồng Hoàn và Chu Hải, ngày càng có nhiều dân nhập cư trở thành đại biểu Đại hội Đại biểu Nhân dân Toàn quốc qua các thủ tục pháp lý. "Khách trở thành chủ" không còn là việc mới mẻ. Tính đến năm này, 1/3 đại biểu công đoàn Quảng Đông do chính giới công nhân bầu chọn trực tiếp.

"Nền chính trị Trung Quốc trở nên rất thú vị". Die Zeit, tờ báo nổi tiếng của Đức, đã viết câu ngắn gọn nhưng đầy ý nghĩa

Thông tin cũ có liên quan >>

1995

Ngày 4/11, Tôn Thái Văn, vận động viên người Thâm Quyến, đã phá kỷ lục thế giới của chính mình trong môn nhảy sào nữ giải International Challenge với chiều cao 4,23m tại sân vận động Thâm Quyến. Tôn Thái Văn say mê tập luyện môn thể thao này từ nhỏ. Cô được chọn vào đội tuyển nhảy sào chuyên nghiệp quốc gia năm 1988.

Hồng Kông trở về với Trung Quốc
ngày 01/07/1997.

trên khi bàn về nền dân chủ thể hiện qua hai hội nghị năm 2008 của Trung Quốc. Câu nhận định này khác với cách nhận xét của các phương tiện truyền thông đại chúng của Mỹ, Pháp và Ấn Độ, đại loại “một bước tới nền dân chủ,” “dân chủ đối với Trung Quốc là phát triển nhanh hơn theo một hướng tốt hơn.”

Điều thú vị ở đây là “dân chủ gia tăng trong những tầng lớp thấp của xã hội” để từ đó dân chủ và việc làm của người lao động giữ vị trí hàng đầu - số lượng đại biểu công nhân trong các xưởng tăng gấp hai lần so với hội nghị trước và số lượng đại biểu gốc nông dân cũng tăng 70% so với hội nghị trước. Việc ngày càng có nhiều đại biểu gốc nông nhân nhập cư bước vào giới lãnh đạo cao nhất tại Trung Quốc không chỉ thể hiện đảng cầm quyền và chính phủ quan tâm tới cuộc sống người dân, mà còn cho thấy nền dân chủ đại diện cho ý nguyện của dân tại Trung Quốc đang phát triển mạnh.

Người đồng sáng lập Diên dàn Âu - Trung đã cảnh báo cộng đồng thế giới "Nền dân chủ phù hợp đặc điểm Trung Quốc sẽ thức tỉnh các nhà khoa học chính trị phương Tây về khái niệm dân chủ có nội hàm phong phú hơn so với những gì khái niệm này đã thể hiện tại phương Tây."

Giới truyền thông nước ngoài nhận xét đây là bước chuyển "đẹp" của Đảng Cộng sản Trung Quốc trong lãnh đạo và phát triển.

Trong quá trình cải cách và mở cửa lịch sử suốt 30 năm qua, từ lý luận Đặng Tiểu Bình đến tư tưởng "Ba Đại Diện" và sau đó tới tư duy "Phát triển Khoa học," cả thế giới đều biết đến những bước tiến đầy ấn tượng trong công cuộc cải tổ của Trung Quốc.

Chúng ta vẫn còn nhớ lúc 0h ngày 1/7/1997, hai lá cờ Vương quốc Anh và Hồng Kông bị hạ xuống tại Trung tâm Hội nghị và Triển lãm Hồng Kông. Sau đó, lá cờ nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa và Chính quyền Đặc khu Hành chính Hồng Kông - SAR được chậm chạp kéo lên. 10 năm sau, cựu thống đốc của Vương quốc Anh ở Hồng Kông, Chris Patten, đã hồi tưởng là ông không thể ngăn giọt nước mắt trong giây phút đó, "... Tim tôi chợt nhói đau. Đêm hôm đó là ngày cuối cùng của một giai đoạn lịch sử, chấm dứt chủ nghĩa thực dân Anh trên toàn thế giới." Tuy nhiên, ông cũng công nhận Đặng Tiểu Bình là một trong những nhân vật có sức ảnh hưởng nhất của thế kỷ 20.

Vân mâm đất nước đang tươi sáng và mọi điều tốt lành cũng đang đến. 0h ngày 20/12/1999, Hoa Viên Quán của Trung tâm Văn hóa Ma Cao mới hoàn tất, khung cảnh giống như tái hiện

Thông tin cũ có liên quan >>

1997

Ngày 21/4, 40 chiến sĩ giải phóng quân từ Hoàng Cương, Thâm Quyến tiến vào cảng Hồng Kông.

Ngày 30/6, Chủ tịch Giang Trạch Dân dẫn đầu phái đoàn Chính phủ đến Hồng Kông tham dự buổi lễ bàn giao quyền cai trị Hồng Kông. Đây là lần đầu tiên vị lãnh đạo cao nhất của Trung Quốc đến Hồng Kông. Từ giữa đêm 30/6 đến rạng sáng 1/7, nghi lễ bàn giao quyền cai trị Hồng Kông giữa Chính phủ Trung Quốc và Chính phủ Anh đã diễn ra long trọng tại hội trường lớn trên tầng 5 của Trung tâm Hội nghị và Triển lãm Tân Đức, Hồng Kông.

Ngày 1/7, Chính quyền Đặc khu Hành chính Hồng Kông của nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa được thành lập. Lúc 1h30, nghi lễ thành lập và tuyên thệ của Chính quyền Đặc khu Hành chính Hồng Kông của nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa đã diễn ra long trọng tại tầng 7 của Trung tâm Hội nghị và Triển lãm Tân Đức, Hồng Kông.

Macao trở về với Trung Quốc ngày 20/12/1999.

nghi lễ hạ cờ và nâng cờ. Sau 156 năm Hồng Kông bị Đế chế Anh cai trị, và 442 năm Ma Cao sống không có mục đích, cuối cùng cả hai lần lượt được trao trả lại đất mẹ Trung Quốc.

Đối mặt với nỗi nhục quốc gia cuối cùng, toàn thể người dân gốc Trung Quốc đều vui mừng chứng kiến giây phút lịch sử Hồng Kông được trao trả về Trung Quốc. Vào giây phút này, ký ức sâu xa của toàn thể nhân dân gợi nhớ đến những nhân vật anh hùng với những tư tưởng vĩ đại đã không ngừng tranh đấu để xây dựng đất nước Trung Quốc vững mạnh và phồn vinh.

Rõ ràng, sự quan tâm sâu sắc đến vận mệnh và tương lai của Hồng Kông, Ma Cao và Đài Loan của Đặng Tiểu Bình là một nhân tố rất quan trọng giúp ông đưa ra quyết định thành lập các đặc khu kinh tế Thâm Quyến, Chu Hải, Sán Đầu và Hạ Môn và

đầu tiên mở cửa những khu vực duyên hải ở Quảng Đông và Phúc Kiến. Đây là tư duy chiến lược mới trong quá trình phát triển chu kỳ kinh tế đất nước Trung Quốc rộng lớn.

Chúng ta hẳn còn nhớ rõ năm 2008 là năm Trung Quốc chịu nhiều thiên tai thảm họa lớn.

14h28 ngày 12/5/2008, trận động đất mạnh khiến núi, đất sụp đổ, đá bắn lên bầu trời.... Chỉ trong vòng 80 giây, hàng triệu người đứng giữa sự sống và cái chết. Đây là trận động đất thảm khốc nhất tại Trung Quốc kể từ năm 1949 tại huyện Văn Xuyên, tỉnh Tứ Xuyên, do được 8.0 độ Richter. Trong giây phút đó, cả đất nước chìm trong đau buồn và nước mắt.

Trước thiên tai này, băng giá và tuyết phủ đầy miền Nam Trung Quốc tại Lễ hội mùa xuân. Những con đường Lhasa (thủ phủ Tây Tạng) ngập n้ำ bị phủ đầy khói đen của các cuộc bạo động. Việc chạy tiếp sức ngọn đuốc Olympic từ nước này sang nước khác vấp phải sự chống đối. Hai chiếc xe lửa đâm vào nhau tại Sơn Đông. Cũng trong mùa hè này, vùng đồng bằng châu thổ Châu Giang và châu thổ sông Dương Tử bị chìm trong biển nước lũ lụt... Tất cả những thảm họa bất ngờ này một lần nữa muốn thử thách toàn thể nhân dân Trung Quốc.

Với tư cách Chủ tịch nước, Hồ Cẩm Đào động viên nhân dân cả nước: "Không khó khăn nào có thể bóp chết tinh thần anh hùng của nhân dân Trung Quốc!" Trên con đường hồi phục, Trung Quốc đã đổi mới và vượt qua tất cả khó khăn và gian khổ. Toàn thể nhân dân Trung Quốc cho cả thế giới biết về tinh thần ngoan cường, đoàn kết, thống nhất cùng với thế mạnh tích lũy trong 30 năm cải cách và mở cửa kỳ diệu để chống lại mọi thiên tai.

Bắt đầu từ cơn bão cải cách và mở cửa cuối thập niên 70, Trung Quốc ngày nay được cả thế giới biết đến qua những thay đổi xã hội ổn định nhất, nhanh nhất, lớn nhất và sự phát triển kinh tế lâu nhất và mạnh mẽ nhất.

Thời báo Tài chính của Anh đã viết: "Trong 10 năm qua, nền kinh tế Trung Quốc đã vượt qua và đẩy lùi được từng cuộc khủng hoảng toàn cầu, khu vực và trong nước như cuộc khủng hoảng tài chính châu Á năm 1997, sự bùng nổ Internet, sự suy thoái nền kinh tế Mỹ và dịch SARS. Tất cả đều không đẩy Trung Quốc vào bước đường cùng." Ngược lại, tất cả góp phần để cao Trung Quốc như "một hiện tượng hiếm hoi trong nền kinh tế toàn

Ngày 19/06/07, tại huyện Nam Hải, thành phố Phat Sơn, tỉnh Quảng Đông

cầu... và sức ảnh hưởng lớn lao của Trung Quốc với tư cách là một cường quốc."

Bộ trưởng Tài chính Hoa Kỳ Paulson đã nói: "Trung Quốc hiển nhiên là một trong những nền kinh tế hàng đầu thế giới."

Đầu năm 2008, tờ báo *Le Monde* của Pháp đã viết "Những thành tựu kinh tế đầy ý nghĩa của Trung Quốc đem sức sống mới cho nền kinh tế toàn cầu."

Một nhà Hán học người Nga nổi tiếng, Âu Phúc Khâm, thở dài nhận định: "Ngày nay chúng ta thường nghe nói rằng Đông Á là động cơ phát triển của nền kinh tế thế giới. Điều này vì sự kỳ diệu của Nhật sau chiến tranh (1960 - 1980), kể đến là thời kỳ hưng thịnh của Bốn Con Rồng Châu Á - Hàn Quốc, Đài Loan, Hồng Kông và Singapore, và những thành tựu phi thường trong 30 năm Trung Quốc thực hiện chính sách cải cách và mở cửa của Đặng Tiểu Bình."

Tiếng nói Trung Quốc trên đấu trường thế giới ngày càng lớn vì nền kinh tế Trung Quốc ngày càng bùng nổ mạnh mẽ. Trung Quốc ngày nay được xem là "động cơ" của một loại "hàng không mẫu hạm" kinh tế thế giới.

Tuy nhiên, Trung Quốc cũng đối mặt với nhiều vấn đề không mong đợi. Trong một thời gian, những quan điểm sai lầm như "lý thuyết về sự đe dọa của Trung Quốc" nổi lên liên tiếp. Ví dụ như lý thuyết cho rằng Trung Quốc là mối đe dọa

đối với thực phẩm thế giới (*lương thực uy hiếp luận*),¹³ lý thuyết cho rằng Trung Quốc là mối nguy cơ đối với nguồn năng lượng thế giới (*năng lượng uy hiếp luận*), và lý thuyết cho rằng quân đội Trung Quốc là hiểm họa cho nền hòa bình thế giới (*quân sự uy hiếp luận*)... Gần đây, quan điểm nực cười và gây nhiều phiền toái xuất hiện trong cộng đồng quốc tế, khẳng định rằng vì quá trình phát triển nhanh của Trung Quốc, mô hình Trung Quốc ngày càng hấp dẫn đối với các nước đang phát triển và vì vậy, tạo ra một đe dọa mới “lý thuyết về sự uy hiếp của Trung Quốc đối với mô hình phát triển của các nước khác” (*mô thức uy hiếp luận*).

Thực tế, phải thừa nhận rằng Trung Quốc phát triển một cách nhẹ nhàng đều đặn. Năm 2007, GDP Trung Quốc đạt khoảng 3,3 nghìn tỉ đôla Mỹ và đứng thứ 3 trên thế giới. Ngoại hối dự trữ của Trung Quốc đạt 1,53 nghìn tỉ đôla Mỹ, đứng đầu thế giới. Qua quá trình cải cách và mở cửa, 200 triệu dân Trung Quốc đã thoát khỏi nghèo đói và hình thành một xã hội phồn vinh giàu mạnh. Theo những con số do Ngân hàng Thế giới công bố, hơn 25 năm qua, tất cả thành tựu của loài người trong việc giải thoát nghèo đói cho người dân, có tới 67% thành tựu của Trung Quốc. Hơn 10 năm qua, số lượng sinh viên nước ngoài đến học tập nghiên cứu tại Trung Quốc tăng từ 36.000 người tới 100.000 người. Trung Quốc đã xây dựng thành công 210 học viện Nho giáo để giảng dạy ngôn ngữ và văn hóa Trung Quốc tại 64 nước và khu vực trên thế giới. Sản lượng thép Trung Quốc cũng tăng nhanh chóng trong những năm gần đây, đạt hơn 500 triệu tấn và nhanh chóng chiếm phân nửa trong tổng sản lượng 1,2 tỉ tấn thép của thế giới. Cũng trong năm này, trong số những danh mục tạp chí uy tín nhất của SCI và SSCI, 28,9% thuộc về Trung Quốc. Bạn bè khắp

Ngày 21/06/2007 vận động viên bóng rổ từ bốn nước nhảy múa cuồng nhiệt tại Trung Sơn, Quảng Đông, trong lúc nghỉ giải lao trong trận thi đấu giao hữu.

¹³ Vì dân đông quá nên tiêu thụ rất nhiều thực phẩm!

Phố buôn bán Hoa Cường, Thâm Quyến dành cho người đi bộ luôn đông đúc.

năm châu ngày nay phải hé lén rằng Trung Quốc đã nhận ra bước tiến vĩ đại và rằng quá trình cải cách và mở cửa đã đem lại thành công vĩ đại cho Trung Quốc.

GDP rõ ràng là “một trong những sáng kiến vĩ đại nhất của thế kỷ 20”. Từ dịch SARS năm 2003, Trung ương đã duy trì khái niệm phát triển khoa học lấy con người làm gốc ở mức độ chưa từng có. Từ đó, sự phức tạp của GDP bắt đầu giảm xuống.

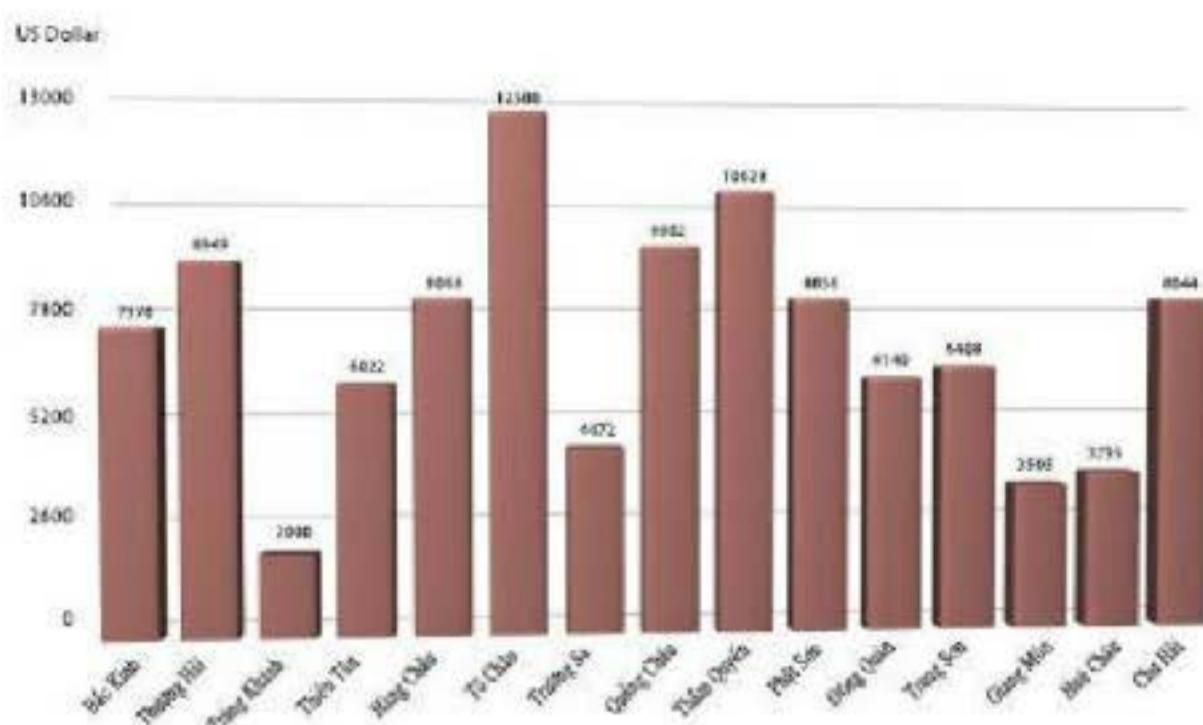
Tháng 8/2006, một báo cáo ngầm cho biết Chính phủ Trung Quốc sáp nhập Bắc Kinh, Thiên Tân, Triết Giang, Quảng Đông cùng 6 tỉnh và thành phố tự trị khác thành nơi thí điểm đầu tiên về GDP xanh. Những nỗ lực của Trung Quốc về GDP xanh cho thấy Trung Quốc quan tâm sâu sắc đến vấn đề môi trường, các nguồn tài nguyên và các lĩnh vực khác trong phát triển nền kinh tế, đồng thời đưa ra biện pháp chỉ đạo phát triển phù hợp. Công luận khắp nơi cho rằng đây là dấu hiệu tích cực thể hiện sự quan tâm của Trung Quốc về môi trường qua việc phát động chiến lược phát triển xanh.

Trung Quốc cũng nhận biết rõ về triển vọng và mục tiêu phát triển của mình: đạt đến nền công nghiệp hóa cơ bản năm 2020 và đạt tới sự hiện đại hóa cơ bản vào giữa thế kỷ này. Do đó, Trung Quốc đang “dựa trên phát triển khoa học, chú trọng vào tự đổi mới, cải thiện bộ máy tổ chức và thúc đẩy phát triển xã hội hài

Tòa nhà De'Vuong Plaza 69 tầng, 383,95 mét chiều cao, điển hình cho các công trình địa ốc tại Thẩm Quyến.

GDP tính trên đầu người tại một số thành phố năm 2007

hòa” hoặc “tìm kiếm phát triển khoa học, phát triển hài hòa và phát triển trong hòa bình”.

Sau 30 năm đấu tranh gian khổ và khó khăn, ba quần thể thành thị chính đã mọc lên tại miền Đông Trung Quốc là nhóm thành phố tại vùng đồng bằng châu thổ Châu Giang, nhóm thành phố tại vùng đồng bằng châu thổ sông Dương Tử và nhóm thành phố Bắc Kinh - Thiên Tân - Đường Sơn. Cả ba tạo động lực phát triển nền kinh tế Trung Quốc ngày càng phồn thịnh.

Chúng ta có thể dự đoán là không lâu nữa ba nhóm thành phố mới: Lữ Thuận và Đại Liên, bán đảo Sơn Đông và khu vực kinh tế eo biển Đài Loan dọc miền duyên hải phía đông Trung Quốc sẽ mọc lên. Trong lúc đó tại vùng trung tâm và phía tây Trung Quốc, ước tính có 9 nhóm thành phố sẽ được hình thành. Tính đến nửa đầu thế kỷ 21, Trung Quốc sẽ có 15 nhóm thành phố được phân bố rộng khắp tựa như những hạt ngọc trai lấp lánh hai bên dòng Châu Giang. Đó là “Giấc mơ Trung Quốc” của hơn 1,3 tỉ người dân phát triển “phù hợp với các quy luật tự nhiên, các mối quan hệ giữa con người, các xu hướng của thời đại và nhu cầu thiết yếu của quần chúng nhân dân.”

Napoleon đã từng tiên đoán Trung Quốc là một con sư tử đang ngủ và một khi nó thức giấc, nó sẽ khuấy động toàn thế giới. Thật vậy, giờ đây cả thế giới đang lắng nghe từng bước đi của người khổng lồ đã thức tỉnh này.

Nhìn lại một ngàn năm trước và hồi tưởng lại một trăm năm trước, con sông Hoàng Hà, Trường Giang, và Châu Giang vẫn cuồn cuộn trôi chảy, cả ba đều là những nhân chứng lịch sử. Dân tộc Trung Quốc đã tinh thức từ những khó khăn đau khổ hết sức nghiêm trọng. Nhân dân Trung Quốc đã mạnh mẽ tiến bước trong quá trình cải cách và mở cửa, trong tay một lá cờ bay phấp phới, trước mặt là con đường dài xa thẳm, trong đầu được trang bị một hệ thống lý luận, cuối cùng đã tìm được con đường phát triển trong hòa bình phù hợp với đặc điểm đất nước. Đó là Con đường Trung Quốc.

CHÂU GIANG CỐ SỰ

Sự thức tỉnh của phương Đông

Chịu trách nhiệm xuất bản
NGUYỄN THỊ THANH HƯƠNG

Biên tập: TRẦN THỊ ANH - TRẦN THỊ LY

NHÀ XUẤT BẢN TỔNG HỢP TP. HỒ CHÍ MINH
NHÀ SÁCH TỔNG HỢP

62 Nguyễn Thị Minh Khai, Q.1

ĐT: 38225340 – 38296764 – 38247225

Fax: 84.8.38222726

Email: tonghop@nxbhcm.com.vn

Website: www.nxbhcm.com.vn / www.sachweb.vn

GPXB số: 1131-2012/CXB/511-123/THTPHCM ngày 24/9/2012.